

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

לפני : כב' השופטת קארין ליבר-לוי
נציגת ציבור (עובדים) גב' אמירה שניצר
נציג ציבור (מעסיקים) מר דב פסט

התובע: מונתסר עבאסי
ע"י ב"כ: עו"ד לואי זרייק

נגד

הנתבעת: כללית הנדסה רפואית בע"מ
ע"י ב"כ: עו"ד גלית גולן רתם

פסק דין

1
2 בהליך זה מבקש התובע שבית הדין יורה על ביטול החלטת הנתבעת לפטרו בשל שלושה פרסומים שביצע
3 באפליקציית ה-WhatsApp ויורה על השבתו לעבודה. לחלופין תובע הוא פיצוי כספי בשל פיטורים שלא כדין
4 בסך 300,000 ש. בנוסף תובע פיצוי כספי בסך 120,000 ש"ח בגין התנהלות בחוסר תום לב, עגמת נפש ובגין
5 הוצאת לשון הרע מכוח חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה 1965 (להלן – חוק איסור לשון הרע).

6 **הרקע להליך**

7 1. **ביום שבת 7.10.2023** נפל דבר. אירועי יום זה הפכו את מציאות החיים בישראל על פיה. ביום זה אירעה
8 מתקפת טרור פתאומית ורצחנית של ארגון החמאס כנגד מדינת ישראל. במקביל לשיגור מספר רב של
9 רקטות אל עבר יישובי מדינת ישראל, פלשו כ-3,000 מחבלים מרצועת עזה לישראל, תקפו בסיסים
10 צבאיים, חדרו לישובים בעוטף עזה ולערים שדרות ואופקים. המחבלים ביצעו מעשי טבח ופשע נתעבים
11 לרבות התעללות, תקיפה מינית, רצח, שחיטה ושריפה בחיים של נשים, גברים, ילדים, זקנים, תינוקות,
12 חלקם נלקחו ממיטתם, חלקם ממסיבה שהתקיימה בקיבוץ רעים וכן חטפו כ-240 נשים, גברים, תינוקות
13 וילדים לשטח רצועת עזה. המחבלים זרעו הרס וחורבן ביישובים אליהם חדרו. במתקפה נהרגו כ-1,200
14 אזרחים ונפצעו אלפים. עד היום טרם שבו כל החטופים אל ביתם. מאז מנהלת מדינת ישראל מערכה
15 קשה מול ארגון הטרור חמאס השולט ברצועת עזה, ארגון טרור אכזרי שאינו מציית לחוקי אדם או לחוקי
16 מוסר.

17
18 2. בצל לחימה זו, נאלצת מדינת ישראל להילחם גם בזירה הטכנולוגית- תודעתית. מידי יום מתפרסמים
19 תכנים רבים המכחישים את המעשים הנפשעים שבוצעו ביום 7.10.2023, תכנים התומכים בארגון
20 החמאס וקוראים למותם של ישראלים רבים, ובכללם חיילי צה"ל.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 3. כמו כן, בשל המלחמה עוד ביום 7.10.2023 בוצע גיוס מילואים נרחב שחלקו טרם שוחרר עד היום, כך
2 שלרבים מאזרחי ישראל יש בני משפחה המשרתים בצה"ל בימים אלה, תוך הקרבת חייהם למען כלל
3 תושבי המדינה.

4

5 הרקע העובדתי וההליך המשפטי

6 4. **התובע** הועסק בנתבעת בתפקיד מהנדס שירות במחלקת מעבדות החל מיום 6.9.2012. במסגרת עבודתו
7 סיפק שירותים למגוון בתי חולים של שירותי בריאות כללית. במועד פיטוריו היה העובד בוותיק ביותר
8 מבין חברי הצוות בו עבד.

9

10 5. **הנתבעת**, היא חברת בת של שירותי בריאות כללית. הנתבעת עוסקת בתחום המכשור והציוד הרפואי
11 לרבות ייעוץ, תכנון, התקנה ותחזוקה ומספקת מענה בתחום זה לבתי חולים ומרפאות של שירותי
12 בריאות כללית ברחבי הארץ.

13

14 6. התובע פרסם שלושה סטטוסים ב- WhatsApp בימים 13,14 ו-15.10.2023. סטטוס ב- WhatsApp
15 מתפרסם למשך 24 שעות לאנשי הקשר בטלפון בלבד. בהליך זה צירפו הצדדים חוות דעת מומחים
16 בהתייחס לפרסומים אלה, אליהם נתייחס בהמשך. להלן יובאו הפרסומים בערבית וכן התרגום שלהם
17 לעברית. ככל שיש מחלוקת לגבי התרגום, יובאו תרגומי שני הצדדים:

18

הפרסום הראשון בערבית (בפרסום זה נצבע הפסוק בכחול):

19 ... ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ.

20

תרגום הפסוק לעברית הוא:

21

21 "אילו רצה אללה, היה גובר הוא עליהם, אך הוא חפץ להעמידכם במבחן זה מול זה. הנהרגים במלחמה
22 למען אללה – הוא לעולם לא יוריד מעשיהם לטמיון."

23

23 – אין בין הצדדים מחלוקת ביחס לתרגום הפסוק.

24

24 ומתחת לפסוק מופיעה פרשנות בערבית (הפרשנות נצבעה חלקה באדום כהה וחלקה בשחור) כדלקמן:

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 23-11-66739

30 אפריל 2024

فإنه تعالى على كل شيء قدير، وقادر على أن لا ينتصر الكفار في موضع واحد أبداً، حتى يبئد المسلمون خضرائهم،
{وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ} [محمد : 4] ليقوم سوق الجهاد، وتتبين بذلك أحوال العباد، الصادق من الكاذب وليؤمن
من آمن إيماناً صحيحاً عن تبصرة، لا إيماناً مبنياً على متابعة أهل الغلبة، فإنه إيمان ضعيف جداً، لا يستمر لصاحبه
عند الفتن والبلايا.

1

2

הפרשנות של חלק זה לפי פרופ' יונתן מנדל מטעם התובע :

3

לאלוהים יתברך יש את היכולת לעשות כל דבר, והוא יכול לגרום לכך שהכופרים לא ינצחו במקום אחד
עד שהמוסלמים לא יחסלו את אדמותיהם (וכפי שכתב ב"סורת מוחמד" פסוק 4: 'הוא יעמידכם במבחן
זה מול זה') או אז תתקיים דרך המאמץ העילאי / חירוף הנפש / המאבק ואז יתבהר מיהם עובדי
האלוהים האמתיים. או אז יתברר מי דובר אמת ומי דובר שקר; מי הוא זה המאמין אמונה אמתית,
ומיהו זה שאמונתו מבוססת על הליכה אחר אנשי הכוח - אמונה חלשה שלא נותנת לאנשיה דבר מלבד
אסונות ומלחמות פנימיות.

9

הפרשנות של חלק זה של פרופ' עוזי רבי מטעם הנתבעת :

10

(אילו רצה אלה, היה גובר הוא עליהם) שכן אלה יתעלה הוא כל יכול, והוא יכול לגרום לכך שהכופרים
לא ינצחו לעולם במקום אחד, עד שישמידו המוסלמים את רובם. (אך הוא חפץ להעמידכם במבחן זה מול
זה) כדי שיתקיים שוק הג'יהאד, ובכל יתברר מצב עבדי אלה, דובר האמת לעומת דובר השקר. כך יאמין
מי שמאמין בצורה אמתית ומתוך ראייה נכוחה, לא אמונה המושתתת על הליכה ונהיה אחרי הגוברים
[במלחמה], שכן אמונה חלשה מאוד והיא לא תתמיד למאמין בעת מבחנים וצרות.

15

– קיימת מחלוקת בין הצדדים על משמעות המילה ג'יהאד המופיעה בפרשנות. התובע טוען שמדובר
במאמץ עילאי והנתבעת טוענת שמדובר במלחמת דת. קיימת מחלוקת מי הם הכופרים המוזכרים
בפרשנות אולם מוסכם על שני הצדדים שמדובר במלחמה בין מוסלמים לכופרים בה האל בוחן מי
מאמין אמת ומי לא.

19

הפרסום השני בערבית (בפרסום זה מופיע הפסוק חלקו בכחול כהה וחלקו בשחור):

20

قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

إِنَّ اللَّهَ لِيُمْلِي لِلظَّالِمِ قِيَادًا أَخَذَهُ لَمْ يُغْلَثْهُ، ثُمَّ قَرَأَ :

{وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ}

(מתفق عليه)

21

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 התרגום לעברית ע"י פרופ' צבי מנדל מטעם התובע:
- 2 אמר הנביא [מוחמד] יברכו אלוהים וייתן לו שלום:
- 3 אכן אלוהים מביא לכך שאם הוא יתפוס את העושה הוא לא ישחררו, ואז אמר:
- 4 "כזו היא מכת ריבונך בהכותו את הערים בעודן מחזיקות בעוולתן; מכתו כבדה ועזה."
- 5
- 6 התרגום לעברית ע"י פרופ' עוזי רבי מטעם הנתבעת:
- 7 "אמר שליח אלה, יתפלל עליו אלה ויברכו בשלום: אלה נותן ארכה לעושה [ולא מענישו מייד] אך
- 8 כאשר הוא אוהו בו [ומענישו] הוא אינו עוזבו. אמר: אחר כך קרא [את הפסוק, בסורת הוד, 11, 102]:
- 9 'כזו היא מכת ריבונך בהכותו את הערים בעודן מחזיקות בעוולתן; מכתו כבדה ועזה'."
- 10 – מוסכם על שני הצדדים שהפסוק עוסק בכך שכאשר האל תופס את העושה, הוא לא משחררו ומכה
- 11 אותו מכה כבדה ועזה.

12 הפרסום השלישי בערבית (בפרסום זה נצבעו מילים באדום, ירוק ושחור על רקע לבן):

قال رسول الله صَلَّى الله عليه وسلم:

"مثل المؤمنين في توادهم وتراحمهم وتعاطفهم: مثل الجسد، إذا اشتكى منه عضو: تداعى له سائر الجسد بالسهر والحمى"

رواه البخاري ومسلم

قال شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله:

المؤمن يُسرُّه ما يُسرُّ المؤمنين، ويسوؤه ما يسوؤهم، ومن لم يكن كذلك: لم يكن منهم!

مجموع الفتاوى (2 \ 373 . 274)

- 13
- 14 התרגום לעברית של פרופ' צבי מנדל מטעם התובע:
- 15 אמר הנביא [מוחמד] ברכו אלוהים וייתן לו שלום:
- 16 "המאמינים הם באהבתם, רחמיהם ואהדתם, כדומים לגוף, אם איבר אחד בו סובל, כל שאר הגוף
- 17 מגיב בחוסר שינה וחוסר גבוה"
- 18 (חדית' מהימן שסופר על ידי שני חכמי הדת [בני המאה ה-9] אלבווח'ארי ומוסלם).
- 19 אמר שיח' האסלאם אבן תיימיה רחמי אלוהים עליו: המאמין שמח ממה שמשמח את המאמינים,
- 20 והוא מתקלקל [אינו שבע רצון] ממה שמקלקל אותם; ומי שלא כך הרי הוא לא אחד מהם [הרי
- 21 איננו מאמין].
- 22 [מתוך הספר "מגימוע אלפתאוי" [אוסף פסקי ההלכה של אבן תיימיה, בן המאה ה-13].

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 התרגום לעברית של פרופ' עוזי רבי מטעם הנתבעת:
- 2 אמר שליח אלה, יתפלל עליו אלה ויברכו בשלום: "המאמינים באהבתם זה לזה, רחמיהם זה על זה
- 3 ועזרתם זה לזה כמוהם כגוף שכאשר מתלונן איבר בו [כי כואב לו] קוראים שאר האיברים בגוף זה לזה
- 4 וסובלים מנדודי שינה ומחוס".
- 5 – מוסכם על שני הצדדים שהפסוק עוסק במאמינים שבאהבתם זה לזה, רחמיהם ואהדתם/עזרתם
- 6 דומים לגוף, כאשר איבר אחד בו סובל, כל הגוף מגיב בחוסר שינה וחוס.
- 7
- 8 7. ביום 25.10.2023 או בסמוך לכך, פנו שתי עובדות הכללית, המועסקות במרפאה באזור ירושלים, למנהל
- 9 הביטחון של הכללית באזור ירושלים, מר יובל דוד וציניו כי התובע פרסם באמצעות אפליקציית
- 10 WhatsApp פרסומים בעטיים הן חוששות להגיע לעבודה. מר דוד העביר את הפרסומים לבדיקת גורמי
- 11 מקצוע לצורך תרגום וקבלת פרשנות מטעם מר רועי זאבי, מומחה בתחום המשמש כספק של משרד
- 12 הביטחון, יועץ חיצוני למינהל האזרחי, מרצה לערבית מדוברת ואסלאם. לאחר שמר זאבי ביצע תרגום
- 13 של הפרסומים והסביר את משמעותם, מר דוד העביר את הפניה למנהלת משאבי אנוש בנתבעת גב' גינת,
- 14 אשר פנתה למנהל הביטחון הארצי בכללית, מר עופר בן מנשה שמינה את מר יעקב שני, מנהל ביטחון
- 15 בשירותי בריאות כללית לבדוק את הנושא. הנתבעת ציינה כי בהיותה חברת בת של שירותי בריאות
- 16 כללית, היא מקבלת שירותים מהכללית בנושאים שונים ובכלל זאת בתחום מערך חקירות ובטחון. כאשר
- 17 נדרשת מעורבות של קצין בטחון לצורך בירור ותשאול, מסתייעת הנתבעת באנשי הביטחון של שירותי
- 18 בריאות כללית.
- 19
- 20 8. מר שני הגיע למקום עבודתו של התובע ביום 26.10.2023 כדי לקיים עמו שיחה ולברר את עמדתו והסבריו
- 21 אודות הפרסומים ב-WhatsApp והרקע להם. מר שני הציג לתובע שלושה תדפיסים של הפרסומים
- 22 שפרסם בסטטוס ב-WhatsApp בימים 13, 14 ו-15 לאוקטובר 2023. לאחר קיום השיחה ביקש לקבל
- 23 ממנו את כרטיס העובד, ביקש ממנו לחזור לביתו ומסר שייצרו עמו קשר מההנהלה. תמלול השיחה עם
- 24 מר שני מיום 26.10.2023 צורף כנספח 5 לכתב ההגנה. נתייחס למפורט שם בהמשך.
- 25
- 26 9. מר שני סיכם את השיחה בדו"ח בדיקה מאותו יום שהופנה למנהלת משאבי אנוש גב' גינת ולמנהל
- 27 הביטחון בכללית מר בן-מנשה. הדו"ח צורף כנספח 6 לכתב ההגנה. לאור התרשמותו משיחתו עם התובע,
- 28 במסקנותיו ציין מר שני:
- 29 "4.1. מהבנתי את החומר המתורגם, אין לי ספק שתוכנו בעייתי ועוד יותר לאור התקופה. אין בו קריאה
- 30 מפורשת לטרור או לרצח יהודים, אבל בהחלט סממנים ברורים של הסתה הקוראת לפעולה בדרך
- 31 הגי'האד.
- 32 4.2. העובד קושר אף הוא את התוכן לתקופה בהבעת סולידריות כלפי תושבי עזה והרג חפים מפשע
- 33 שם.
- 34 4.3. העובדה שהעובד פרסם את החומר, מחזקת את החשד שבכוונתו להסית.
- 35 4.4. לא מפתיע שהעובד הכחיש את המיוחס לו, אולם זה לא מוריד מעוצמת הכוונה או המעשה."

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

10. בעקבות האמור המליץ מר שני להשעות את התובע עד תום ההליכים, לשלול ממנו לעת עתה גישה פיזית
ואלקטרונית למקום העבודה לרבות לתוכנות ולמייל, לקיים עמו שיחת בירור אודות הממצאים
והמסקנות ולשקול את הפסקת עבודתו. גב' גינת יצרה קשר עם התובע לאחר שיחתו עם מר שני וביקשה
שלא יגיע לעבודה עד תום הבירור ושהותו בבית תהיה בשכר מלא¹.
11. על יסוד המלצה זו זומן התובע לשימוע. במכתב² מיום 1.11.2023 (יום רביעי) צוין בתמצית כי בתקופה
בה מדינת ישראל נמצאת במלחמה, התובע פרסם שלושה פרסומים של פסוקים מהקוראן שתרגומם עלול
להתפרש כקריאה לפגיעה במדינה / לפעילות אנטי ציונית, כהתבטאות תומכת טרור / אלימות, ו/או כשיח
מסית. בעקבות זאת נפגש עמו מר שני ביום 26.10.2023. במכתב הוצג התרגום לפרסומים וכן עיקר טענות
התובע בשיחה עם מר שני. הנתבעת טענה במכתב כי התובע הודה שהפרסומים נוגעים ומכוונים ישירות
לתקופת המלחמה והאירועים במסגרתה ולכן לכאורה טענתו כי מדובר בפרסומים תמימים היא בלתי
אמינה. עוד ציינה במכתב כי ביטויים והתבטאויות מסיתים אינם מקובלים בנתבעת, והיא תגלה כלפיהם
אפס סובלנות. הנתבעת ציינה במכתב כי הובא לידיעתה שעובדיה העובדים עם התובע הביעו חשש גדול
לעבוד עמו לנוכח הפרסומים והוגשה על ידם תלונה במשטרה בגין הפרסומים. לאור כל אלה נשקלת
האפשרות לסיים את העסקתו ובטרם קבלת החלטה הוא מוזמן לשימוע כדי להשמיע את מלוא טענותיו
ולהגיש כל מסמך רלוונטי שהוא מבקש שילקח בחשבון. הוסבר במכתב כי התובע רשאי להיות מיוצג
בשימוע ונקבע כי השימוע יתקיים ביום 6.11.2023 (יום שני) וכי ישתתפו בו מנהלת משאבי אנוש, מנהל
מחלקת השירות, יו"ר ועד העובדים ורכזת משאבי אנוש. עוד הונחה התובע בנסיבות העניין שלא להגיע
לעבודה החל מיום 26.10.2023 עד למועד השימוע וכי ההיעדרות תהיה בתשלום שכר רגיל ללא הפחתת
ימי חופשה.
12. ביום 6.11.2023 התקיים השימוע אליו הגיע התובע עם בא כוחו דאז, עו"ד דח'לה. בשימוע נכחו מנהלת
משאבי אנוש בנתבעת גב' גינת, יו"ר ועד העובדים מר ז'אן מרק אמסלם וכן מר דוד ויצמן מנהל מחלקת
השירות, מר צבי מרקוביץ ראש צוות מעבדות והממונה הישיר על התובע, רכזת משאבי אנוש גב' עדי
ויינשטיין בן-ארי ובי"כ הנתבעת עו"ד מיכל גריידי. השימוע הוקלט ותמלולו צורף כנספח 8 לכתב ההגנה.
13. נציין כי התובע לא ביקש לדחות את השימוע או לקבל מסמכים נוספים קודם לשימוע. התובע גם לא
העלה טענות במהלך השימוע ביחס לזמן ההיערכות שהיה לו לשימוע (מיום רביעי, יום קבלת מכתב
הזימון עד ליום שני לאחריו – מועד השימוע) ולכך שלא הוצגו בפניו מסמכים מהותיים. עיון בתמלול
השיחה מעלה כי הנתבעת שמעה את התובע. התמלול נפרס על פני 33 עמודים בהם התובע ובא כוחו טענו
ארוכות. מהתמלול עולה כי ניתנה לתובע הזדמנות מלאה לטעון את טענותיו, להשיב לשאלות, הוא בחר
להציג את הדברים שנראו לו מהותיים ועשה כן באריכות המתבקשת.

¹ עמ' 50 לפרוטוקול ש' 15-20.
² נספח 7 לכתב ההגנה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 14. **ביום 12.11.2023** התקבלה החלטה בעניינו של התובע לפיה יש לסיים את העסקתו לאלתר. במכתב
2 ההחלטה נימקה הנתבעת את החלטתה זו, תוך שקבעה כי פרסומיו כוללים התבטאות מפורשת התומכת
3 בגי'האד וקוראת לפעולה בדרכי גי'האד, פעילות אנטי ציונית ופגיעה במדינה ו/או באזרחיה, כך שמדובר
4 בתכנים שיש בהם סממנים ברורים של הסתה. הנתבעת רואה התבטאויות מסוג זה בחומרה רבה ואינה
5 מגלה כל הבנה או סובלנות לכך. נתייחס עוד למכתב זה בהמשך.
- 6
7 15. **ביום 27.11.2023** פנה התובע לנתבעת באמצעות בא כוחו הנוכחי כדי לקבל את סיכום השיחה עם הקב"ט
8 ואת תוכן השיחה עצמה.
- 9
10 16. **ביום 30.11.2023** הגיש התובע בקשה לסעד זמני שימנע את הפיטורים וכן תביעה למתן צו מניעה קבוע
11 באותו עניין ופיצוי כספי כמפורט לעיל. **ביום 14.12.2023** הגישה הנתבעת תגובה לבקשה לסעד זמני.
- 12
13 17. **ביום 20.12.2023** התקיים דיון במעמד הצדדים במסגרתו הוחלט בהסכמת הצדדים על איחוד הסעד
14 הזמני עם העיקרי ושמיעת ההליך בלוח זמנים מקוצר, לאור טיב הסעד העיקרי המבוקש- החזרת התובע
15 לעבודה.
- 16
17 18. **ביום 19.3.2024** התקיימה לפנינו ישיבת ההוכחות בה העידו **מטעם התובע**- התובע בעצמו; המומחה
18 פרופ' יונתן מנדל, חוקר השפה והתרבות הערבית, פרופ' חבר במחלקה ללימודי מזרח תיכון באוניברסיטת
19 בן גוריון בנגב בה הוא משמש כראש החטיבה לשפה ותרבות ערבית ואחראי על הוראת הערבית במחלקה.
20 התובע הגיש תצהיר מטעם מר דב פוטש, חבר לצוות שעבד בעבר עם התובע בנתבעת. בדיון הנתבעת ויתרה
21 על חקירתו של מר פוטש. **מטעם הנתבעת** העידו גבי קרן גינת מנהלת משאבי אנוש בנתבעת; מר רועי
22 זאבי המשמש כספק של משרד הביטחון, יועץ חיצוני למינהל האזרחי, מרצה לערבית מדוברת ואיסלאם;
23 מר יעקב שני מנהל ביטחון של בית חולים רבקה בשירותי בריאות כללית; מר יובל דוד מנהל ביטחון
24 בשירותי בריאות כללית במחוז ירושלים; מר יורי קרופניק שעובד כמהנדס שירות בנתבעת והיה חבר
25 לצוות בעבודה עם התובע; המומחה מר מיכאל קובי, בכיר לשעבר בשירות הביטחון הכללי, בתפקידו
26 האחרון שימש כממונה על חקירות שב"כ ובין היתר חקר פעילים מארגון החמאס; עוד העיד מטעם
27 הנתבעת המומחה פרופ' עוזי רבי העוסק במחקר והוראה של ההיסטוריה הפוליטית, התרבותית
28 והחברתית של המזרח התיכון, חוקר ומרצה בתחומי ההיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה
29 באוניברסיטת תל אביב בה משמש גם כראש החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה וראש מרכז
30 דין ללימודי מזרח תיכון ואפריקה.
- 31
32 19. ישיבת ההוכחות התקיימה בהקלטה. הפרוטוקול המתומלל הועלה לתיק הממוחשב ביום 26.3.2024.
33 התובע הגיש סיכומיו ביום 2.4.2024, הנתבעת הגישה סיכומיה ביום 16.4.2024.
- 34
35
36
37

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

טענות הצדדים

טענות התובע

20. התובע טען כי הפגמים בפיטוריו עולים הן מהפרוצדורה, הן ממנהות העילה בגינה זומן לשימוע והן לאור התוצאה של הליך השימוע המעיד על זלזול מוחלט בו כאדם וכעובד. לדידו של התובע, על בית הדין להכריע בהליך זה האם פיטוריו בוצעו כדין. לטענתו יש להשיב לכך בשלילה שכן פיטוריו לא בוצעו בשל הפרת משמעת, אי ביצוע עבודתו כראוי או מחמת פיטורי צמצום אלא בשל הטענה כלפיו, אותה הוא שולל מכל וכל, שביצע פרסומים שיש בהם תמיכה בטרור או קריאה לביצוע פעולות אנטי ישראליות או אנטי ציוניות. כדי להצדיק זאת ולייצר דרמה, הועלו כלפיו טענות על ידי הנתבעת כאילו עובדים חוששים להגיע למקום העבודה ולעבוד עמו מחשש לחייהם בשל פרסומיו.

21. התובע טען כי הוא עובד מוערך שעבד בנתבעת למעלה מעשור וכל אשמתו שנולד להורים מוסלמים, ובשל פטירת אחיו לפני כשלוש שנים, הפך למוסלמי דתי, גידל זקן וכן בשל כך שהוא מתגורר במזרח ירושלים. המבקש טוען שכישוריו ועבודתו הטובה, המוערכת ורבת השנים לא נלקחה כלל בחשבון במסגרת ההחלטה על פיטוריו. עם פיטוריו קיבל הודעות מחבריו לעבודה מהם עולה לטענתו כי הם מביעים צער על עזיבתו ויש בכך כדי לשלול את סיבת הפיטורים שכן המציאות מלמדת שמי שפוטר בעילת הסתה זוכה לעוינות קשה מצד צוות העובדים עמו.

22. התובע טען שיש לקחת בחשבון את הבנתו בעת פרסום הדברים על ידו ומה המסר שרצה להעביר, ולא את הפרשנות של פרשן כזה או אחר לפרסומיו. עוד טען כי יש לקחת בחשבון כיצד הדיוט יכול להבין את פרסומיו. בנוסף ציין כי הוא מפרסם פסוקים ודברי חוכמה מהקוראן כל הזמן כך שלא היה בפרסומים מושא הליך זה פעולה חריגה מצדו.

23. **לגבי הפסוק הראשון** - התובע טען כי לא סרב לתרגם את המילה 'ג'יהאד' בפרסום זה, אלא הפנה את הקב"ט למתורגמן או פרשן. התובע ציין כי לא שם לב לפרשנות המופיעה מתחת לפסוק הכוללת את המילה ג'יהאד. מדובר בפרשנות מלפני 200 שנה של פרשן ששמו מופיע מתחת לפסוק. הפרשנות בעברית למילה ג'יהאד היא גם 'מאמץ' ואין לייחס לה את הפרשנות הביטחונית כפי שביצע הקב"ט. בנוסף- הסביר התובע כי מדובר בפסוק שלא מתייחס ליהודים או ערבים, לעדה או דת. מדובר בפרסום פסוק מספר הקוראן שנכתב לפני 1400 שנה ואינו קשור לאירועים של היום. בשימוע שנערך לו הסביר ש'כופרים' הכוונה היא לערבים שהיו בזמנו במכה, אנשי 'קוריישי', ולא מדובר ביהודים או נוצרים שכן היהדות והנצרות הן דתות מוכרות מבחינת האסלאם. עוד ציין כי אינו תומך בהסתה ולא יעשה דבר כדי לפגוע בנתבעת ובמקום עבודתו. הוא מכבד את כל הבריות וחי חיים משותפים של כבוד ואהבה הדדית. האתרים מהם ציטט אינם אתרים מסיתים אלא אתרים מדעיים לימודיים המפרסמים את הפסוקים מהקוראן ומפרשים אותם במטרה להכיר את הקוראן וללמוד אותו.

24. התובע טען כי אין בפרסומיו כל הסתה וטענת הנתבעת ביחס לכך אינה פוטרת אותה מהסברים. לא די בעצם הפרסום לצורך כך. במקום שהנתבעת תסביר כיצד פרסומיו של התובע מהווים הסתה היא הפכה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 את היוצרות והטילה עליו את משימת מתן ההסבר, דבר שכלל לא התכוון אליו. לטענתו, אין בפסוקים
2 שפרסם כל פסול.
- 3
4 25. עוד טען התובע כי עצם העובדה שהנתבעת נעזרה באיש מודיעין לתרגום פרסומיו (מר זאבי) מעידה על
5 כך שהמטרה היתה להפוך אותו ל'אויב העם' מתוך 'ראייה ביטחוניסטית' כאשר הוא סבור שלא היה מקום
6 כלל להעביר את פרסומיו לבדיקה, וככל שהנתבעת סברה כי כן נדרשת בדיקה, נכון היה שתפנה לאדם
7 בכיר בערבית כללית או אדם אחר דובר ערבית המפרש את הדברים בהקשר אזרחי ולא בטחוני.
- 8
9 26. התובע טען שאין כל רלוונטיות לעיתוי הפרסומים שביצע שכן פרסום פסוקים אינו יכול להוות תמיכה
10 בטרור. לתוכן הפסוקים אין כל קשר לטרור והתובע פרסם פסוקים מהקוראן גם קודם לאירועי השביעי
11 באוקטובר. פעולת הטרור המזעזעת שבוצעה בשביעי באוקטובר אינה אמורה לפגוע בזכויות כל אדם
12 שאינו מעורב בהם ולהצדיק שלילת חופש פולחן וחופש אמונה של כל אדם בספר הקודש שלו, גם אם
13 טרוריסטים מאמינים באותו ספר קדוש.
- 14
15 27. התובע טען כי הפסוק הראשון סביבו רוב המהומה הוא פסוק אנטי מלחמתי, ההיפך הגמור מהסתה,
16 פסוק שקורא למוסלמים לקבל את מה שקורה במציאות, את ההרג, בהכנעה, שכן זה רצונו של אלוהים,
17 אשר בדרך זו בוחן את האנשים ואת אמונתם. התובע השווה זאת לסיפור המקראי של איוב.
- 18
19 28. לטענתו את הפסוק הראשון פרסם לצורך מתן תקווה לאנשים ולא יותר מכך, שכן תהה כיצד אלוהים
20 מאפשר שאנשים יסבלו כך וזה נכון ביחס ליהודים וגם למוסלמים שכן שני העמים סובלים מהקיצוניות.
21 הפסוק שפרסם מהקוראן אומר שאילו אלוהים היה רוצה הוא יכול היה לגמור את העניין בקלות, אבל
22 אלוהים מנסה את האנשים וזה תואם לכל הדתות במסר של תקווה. מבחינת התובע, הפסוק שפרסם
23 מדבר על הרגעת אנשים שיקבלו את רצון האל ומבחינתו זוהי דרך להזדהות עם קורבנות אירועי השביעי
24 באוקטובר.
- 25
26 29. התובע טען עוד כי תמיכה לטענתו שכאשר ביצע את הפרסום כלל לא שם לב שישנה פרשנות מתחת לפסוק
27 ניתן ללמוד מהתמלול של שיחתו עם מר שני שם הכחיש כי קיימת המילה ג'יהאד בפרסום וזוהי עדות
28 לכך שאכן לא שם לב לפרשנות. גרסתו ביחס לכך היתה עקבית ואמינה. התובע הפנה לעדותו של מר קובי
29 שם אישר מר קובי כי ג'יהאד אמיתי אינו הג'יהאד אליו מכוון ארגון החמאס וכי ספר הקוראן לא קורא
30 לרצח יהודים. לטענת התובע די בכך כדי שלא לייחס לו את הכוונות שהכניסה הנתבעת לפרשנות המילה
31 ג'יהאד. התובע עצמו פירט שהמילה ג'יהאד היא במובנה השתדלות ומאמץ.
- 32
33 30. **לגבי הפרסום השני** – התובע טען כי אין בו דבר המעודד הסתה. העובדה שאנשים אחרים קישרו בין
34 אירועי השביעי באוקטובר לבין פסוק זה, אין משמעותו שניתן להסיק מכל שימוש בפסוק, שהמשתמש
35 בו מתכוון למדינת ישראל.
- 36

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 31. **לגבי הפרסום השלישי-** התובע טען שכואב לו על החפים מפשע משני הצדדים ולא הזדהה עם צד אחד
2 על חשבון האחר. לגבי הצבעים שמופיעים בפרסום (אדום, ירוק ושחור על רקע לבן) לא שם לב אליהם
3 באופן מיוחד. כך זה נלקח מהמקור והכוונה היא טובה – לימוד הקוראן בלבד. בכל מקרה לא ניתן לייחס
4 את הצבעים לדגל פלסטיין כפי שעשתה הנתבעת. דווקא הצבעים ירוק, לבן ואדום נמצאים גם בדגלים של
5 מדינות נוספות. אין כל עבירה בפרסום בצבעים. הפרסום עוסק באדם שעושה עוול לעצמו ואין בפרסום
6 דבר שיכול להוות הסתה לאלימות/טרור או כוונה לפגוע במישהו. הקב"ט הסתפק בתרגום המילולי בלבד
7 מבלי שהתעניין בפרשנות של הדברים או בהקשרם.
8
9 32. התובע הוסיף וטען כי הוא איש דתי מאמין ובציטוטים אין כל הסתה או תמיכה בטרור. מדובר בציטוטים
10 מהקוראן, הספר שהוא מאמין בו, ספר הקודש שלו, וציטוט פסוקים ממנו אינו בגדר עבירה ואף לא נכון
11 ולא ראוי לקבוע זאת.
12
13 33. באשר לקשר בין הפרסומים למלחמת חרבות ברזל, לגבי הפרסום הראשון טוען התובע כי לא מדויק לומר
14 שקשר את הפרסומים למלחמה בעזה. כן התכוון לבטא כאב על הרג האלפים החפים מפשע בעזה, ואמר
15 באותה נשימה שכואב לו על כל החפים מפשע בשני הצדדים. הפסוק השני והשלישי כלל אינם קשורים
16 למתרחש היום.
17
18 34. לטענתו יש לבחון מה עלה אצל מי שקרא את הפרסומים – מדובר בפסוקים שאפילו בני העדה הערבית
19 מתקשים לקרוא ולהבין. לא ניתן לקחת פרשנות קיצונית של הפרסומים ולייחס אותה אליו. התובע הפנה
20 בתצהירו לפרסום הפסוקים בהיבטים אזרחיים ולא מלחמתיים כפי שעשתה הנתבעת (נספח 13
21 לתצהירו), כדי להראות שבפסוקים שפרסם נעשה שימוש בהקשרים שונים ולא כפי שמציגה הנתבעת
22 באופן מגמתי.
23
24 35. התובע טען כי השיחה עם הקב"ט מר שני הפגיעה אותו. מר שני לא טרח להסביר בתחילת השיחה מה
25 מטרת הפגישה ומה עלול לקרות בסופה. לטענתו, מהתמלול עולה בפירוש כי הוא היה בהלם מוחלט כאשר
26 נאמר לו שלוקחים ממנו את כרטיס העובד ושהוא נדרש למסור כל מסמך הנוגע לעבודתו. לטענתו מדובר
27 בשיחת הפחדה בה השתמש מר שני בכוחו כקצין ביטחון ולא היתה לו כל זכות לדבר עם התובע, לדרוש
28 ממנו תשובות ולהענישו על פרסומיו. עוד ציין לאור זאת, כי ככל שלא היה אדם מנומס, היה מסרב לשוחח
29 עם מר שני.
30
31 36. לטענת התובע מסקנתו של מר שני מהשיחה עמו אינה תואמת את תוכן הדברים שעלו בשיחה, ואינה
32 מצדיקה השעייתו המידית ממקום העבודה. לטענתו ההחלטה להשעותו בשלב הראשון כבר התקבלה עוד
33 קודם לשיחתו עם מר שני, וכך גם ביחס לשלב השני, ההחלטה על פיטוריו. לטענת התובע, מכך מובן מדוע
34 הנתבעת הסתירה את התמלול קודם לשיבת השימוע, וגם לאחר שהתבקשה לחשוף אותו טרם ההליך
35 הזמני, לא עשתה כן אלא בתגובתה לבקשה לביטול הפיטורים.
36

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 37. התובע טען כי למר שני כלל לא היתה סמכות להשעות אותו מעבודתו. התובע לא זומן לשימוע לפני
2 השעיה, לא קיבל מכתב השעיה, לא קיבל הסבר מדוע הושעה.
3
4 38. לטענת התובע, נקודת המוצא היא שפרשנות פסוקי הקוראן אינה נקבעת על ידי ארגון כזה או אחר דוגמת
5 החמאס, וככל שנעשה בפסוקים אלה שימוש על ידי ארגונים שונים, אין בכך מניעה שכל מאמין ישתמש
6 בפסוקים הללו, מבלי שידבק בו כתם. ידוע כי לאורך ההיסטוריה נעשה שימוש לרעה בספרי קודש
7 ופשעים תחת שם הדת. אין בכך כדי להצדיק ייחוס כוונות "טרוריסטיות" לתובע רק בשל פרסום פסוקים
8 מהקוראן. לטענתו, הנתבעת לא טרחה להסביר כיצד פסוק שפורסם על ידי התובע מהווה הסתה נגד
9 ציונות, אלימות וטרור. קבלת טענות הנתבעת תביא לכך שכל מאמין מוסלמי הופך לטרוריסט/תומך
10 טרור/ עוין למדינת ישראל מעצם פרסום פסוק בו הוא מאמין.

11 הטענות לפגמים בשימוע

- 12 39. לטענת התובע, זימונו לשימוע נולד בחטא. חייבת להיות סיבה לגיטימית לחשש של עובדים להגיע לעבודה
13 ולא די בפרסום בשפה הערבית. עלה כי המתלוננים כלפי התובע אינם מבינים ערבית, לא ידעו את תוכן
14 הדברים שפורסמו, וזה עורר אצלם חשש לרבות בשל צבעי הפרסום השלישי. הנתבעת ככל שהיתה
15 מעבידה הגונה, לא היתה מסכימה לקבל תלונה על עובד רק בשל פרסום בשפה הערבית גם אם יש בו
16 צבעים. התנהלות זו עולה כדי הפליה. משהחשש לא היה לגיטימי לטענת התובע, כך פיטוריו אינם
17 לגיטימיים.
18
19 40. לטענת התובע, הנתבעת לא לקחה בחשבון את עבודתו ארוכת השנים שנעשתה באופן מצוין וללא תלונות.
20 גם כאשר ניסה להעלות את עבודתו הטובה בשימוע, נבלם על ידי מנהלת משאבי אנוש בטענה שהעילה
21 בגינה נשקלים פיטוריו אינה מבוססת על מקצועיותו.
22
23 41. כאמור, התובע טוען כי לא קיבל לפני השימוע את סיכום השיחה עם הקב"ט מר שני, ותוכן השיחה אף
24 הוא לא הועבר אליו קודם לשימוע. בא כוחו הנוכחי פנה ביום 27.11.2023 (כשבועיים לאחר הפיטורים)
25 לקבל את המסמכים הללו. לא היתה פניה מטעם התובע קודם לכן אולם הוא טוען שמדובר במסמכים
26 רלוונטיים והיה על הנתבעת לספק לו אותם בעצמה גם ללא פניה שלו. אי העברתם קודם לשימוע מהווה
27 פגם מהותי בשימוע.
28
29 42. התובע טען שלא ניתן לו זמן להיערך לשימוע שנקבע תוך מספר ימים. נזכיר כי התובע לא פנה לבקש
30 דחיית מועד או קבלת מסמכים נוספים קודם לשימוע ואף לא העלה טענה ביחס לכך בשימוע עצמו, אלא
31 רק לאחר שהתקבלה ההחלטה בעניינו.
32
33 43. התובע טען כי לא התבקש להתייחס למילה ג'יהאד בשימוע. לטענתו, הנתבעת הסתמכה על קביעות
34 הקב"ט וההחלטה על פיטוריו נגועה בשיקולים זרים, מהרגע שהושעה על ידי מנהל הביטחון עד להזמנה
35 לשימוע וכלה בפיטוריו הלא חוקיים.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 44. הפרסום שערך מוגבל בזמן במקום ובאוכלוסיית יעד. מדובר בפרסום התקף ל-24 שעות ואליו חשופים
2 אנשי הקשר שלו בלבד. מדובר על כ-70 אנשי קשר שצפו בפרסום מתוך 300 שיכלו לעשות כן. התובע יכול
3 היה לחסום חלק מהם מצפייה בסטטוס אולם מאחר ולא סבר שיש בכך הסתה או משהו לא תקין, לא
4 עשה כן וזה מעיד לטענתו על הלך רוחו בזמן הפרסומים.
- 5
6 45. הנתבעת לא הוכיחה כל סכנה העולה מפרסומיו והנטל עליה הוא נטל מוגבר. התובע משווה זאת להעלאת
7 טענה של גניבה כלפי עובד שיש להוכיח ברמת אמינות גבוהה מעבר לכל ספק סביר.
- 8
9 46. הנתבעת לא בדקה את התלוונות שטענה שהועברו אליה על הפרסומים ולא גילתה את תוכנם לתובע טרם
10 השימוע, כך שלא יכול היה להתמודד עמם.
- 11
12 47. גב' גינת, מנהלת משאבי האנוש בנתבעת, העידה כי לא נעשה שימוש בתלונה שהגישו עובדים כנגד התובע
13 בגין הפרסומים למשטרה. לטענת התובע עדותה זו אינה אמת, שכן במכתב הזימון לשימוע, בסעיף 8, צוין
14 כי הובא לידיעת הנתבעת שהוגשה על ידי העובדים תלונה במשטרה בגין הפרסומים. לטענתו במכתב
15 הזימון לשימוע הושם על כך דגש כדי להמחיש את החשש מהתובע, וזאת בשונה מעדותה של גב' גינת.
16 בפועל המשטרה זנחה את התלונה, ולא הוכח אחרת. לטענתו יש בכך כדי להצביע על הפגם בהחלטת
17 הנתבעת לפטרו.
- 18
19 48. התובע טען כי מר זאבי הפך למעשה למי שהכריע את גורלו ופרשנויותיו הוסתרו ממנו. התובע לא ידע על
20 קיומו לא ידע על טענותיו ולא ניתנה לו ההזדמנות להשיב לטענות אלה. עד למועד פיטוריו לא אוזכר מר
21 זאבי, שעל פרשנותו התבססה הנתבעת במכתב הזימון לשימוע ובהחלטה על הפיטורים. בעדותו אישר מר
22 זאבי שלאורך ההיסטוריה השתמשו בכל הדתות כדי להצדיק פשעים. לטענת התובע מר זאבי בהיותו
23 איש מודיעין התייחס אליו כמי שתפס מחבל בשעת מעשה. הדבר מוכיח לטענת התובע כי פיטוריו
24 מבוססים על גישה ביטחונית שאין לה כל הצדקה.
- 25
26 49. ארגון העובדים לא פעל למענו והוא בגדר נעלם. לפי ההסכם הקיבוצי מיום 2.9.2013 ההסתדרות מחויבת
27 לפעול על פי הכללים הקבועים שם והנתבעת לא שיתפה את ההסתדרות ולא התקיים מו"מ עם ועד
28 העובדים בעניינו. לכן נפל פגם מהותי המביא לביטול פיטוריו. יו"ר ועד העובדים שנכח בשימוע לא פצה
29 פיו ובדיעבד, לטענת התובע, ניתן להבין כי הקב"ט הורה לו להישאר בצד ולא להתנגד לפיטורים. לטענתו,
30 יו"ר הוועד אישר בשיחה לאחר הפיטורים כי הם התבססו על עמדת הקב"ט.

31

32

טענות לשון הרע/עגמת נפש/הפרת חובת תום הלב

- 33 50. התובע טוען כי פירוש פרסום פסוקים מהקוראן כהסתה כנגד מדינת ישראל היא פגיעה ישירה בחופש
34 הפולחן שלו. מדובר בפסוקים שנכתבו לפני 1400 שנה ואין מקום לפרש אותם כמלחמה נגד מדינת ישראל
35 או בעד החמאס. מדובר בניסיון להפחיד אותו מלהאמין בדת שלו ולקיים את הפולחן שלו.

36

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 .51. התובע טען כי הדבקת תווית 'קיצוני' היא מעשה חמור שגרם לו לעגמת נפש והוצאת לשון הרע חמורה.
2 לא ייתכן שפרסומים שביצע במסר של שלום ואחוה יהפכו אותו לקיצוני מאחר ומישהו השתמש בפסוק
3 לצורך קיצוני.
4
5 .52. הטבח שארע ביום 7.10.2023 עורר את סלידתו והוא מזדהה עם קורבנות המתקפה הנוראית והמגונה.
6 קביעה כי הוא מזדהה, חלילה, עם המתקפה הנוראית, מכפישה אותו בפועל ואת עמדותיו האנושיות
7 והחד משמעיות נגד ההרג שבוצע. כאדם דתי מדובר במעשים הנוגדים את דת האסלאם. תמונה מעוותת
8 זו יצאה לרחוב ופגעה קשות בשמו הטוב.
9
10 .53. הנזק שנגרם לו בשל כך, השם הרע שהוצא לו ועגמת הנפש שנגרמה לו ולמשפחתו, אינם ניתנים לביטול
11 בשום צורה. החזרתו לעבודה תהיה אקט שיש בו כדי להפחית מהנזק אולם הפגיעה בשמו הטוב מצדיקה
12 פיצוי בסך 120,000 ₪. המחסום שיצרה עילת הפיטורים הופכת את הסיכוי שלו למצוא עבודה אחרת
13 לקלוש.
14
15 .54. התובע טען כי הוא משלם מחיר על היותו אדם מאמין בדת האסלאם שפרסם פסוקים מספר הקודש בו
16 הוא מאמין, שכן הנתבעת כלל אינה מייחסת לו מעשים כלשהם. לטענתו, לא ניתן כל משקל לעצם העובדה
17 שפרסם פסוקים מהקוראן כל הזמן, גם קודם לאירועי השביעי באוקטובר, אלא עניין זה אוזכר בלעג
18 מסוים בהזמנה לשימוע. לטענתו יש בכך לחזק את טענותיו כי מבחינתו מדובר בהמשך התנהלות כפי
19 שהתנהל בעבר.
20
21 .55. לחלופין ככל שלא יבוטלו פיטוריו, מאחר והליך הפיטורים היה לטענתו שלא כדין, הוא תבע פיצוי בסך
22 300,000 ₪.

טענות הנתבעת

- 23
24 .56. הנתבעת טענה כי בהליך זה נעשה ניסיון חסר תום לב מצד התובע לעתור כנגד החלטתה הסבירה לסיים
25 את העסקתו בתום הליך שימוע שנערך בהתאם לדין. התובע מבקש שבית הדין יורה על השבתו לעבודה
26 וזאת חרף משבר האמון הקשה בינו לבינה, בהתעלם מפרסומיו הקשים אשר הועלו על ידו באפליקציית
27 WhatsApp סמוך לאחר אירועי השביעי באוקטובר אשר הותירו את מדינת ישראל מדממת, פצועה
28 וחרדה לגורלה. לחלופין מבקש הוא פיצוי בגין פיטורים שלא כדין כאשר פיטוריו נוהלו בהתאם לדין.
29
30 .57. הנתבעת טענה כי פרסומיו של התובע בעטיים הוחלט על סיום העסקתו, הם פרסומים של פסוקי קוראן
31 קיצוניים ופרשנות להם, כאשר המסר המועבר באמצעותם, וודאי לאור עיתוי הפרסום, לא יכול להיות
32 מובן אלא כקריאה והטפה לפגיעה ולמלחמת גיהאד כנגד ישראל.
33
34 .58. הנתבעת היא גוף המעניק שירותים למוסדות שירותי בריאות כללית, המעניקה שירותי בריאות לכלל
35 הציבור. הנתבעת טענה כי במצב דברים חריג זה, התנהלות התובע מהווה קריאה חמורה ומסוכנת

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 לאלימות שלא ניתן לקבלה במקום עבודה, וודאי כזה המעניק שירותים לכלל הציבור. התנהלות התובע
2 אף יצרה חשש ופגיעה במרקם יחסי העבודה בנתבעת ובשל כך הביאה למשבר אמון בין הצדדים.
- 3
4 59. הנתבעת טענה כי לאור פניית עובדות ביום 25.10.2023 למנהל הביטחון של הכללית מר יובל דוד כמפורט
5 לעיל, בוצעה בדיקה ופרשנות של פרסומי התובע ב-WhatsApp ואיש הביטחון מר יעקב שני מונה לבדוק
6 את הדברים. מאחר והפרשנות והתרגום של הפרסומים העלה חשש כי הפרשנות הסבירה להם בעת הזו
7 היא קריאה לפגיעה במדינת ישראל או לפעילות אנטי ציונית כהתבטאות תומכת טרור ואלימות, הוחלט
8 לבדוק את הנושא ישירות מול התובע.
- 9
10 60. בשל חומרת הדברים הגיע למחרת היום, ביום 26.10.2023 מר שני למקום עבודתו של התובע לצורך קבלת
11 הסבריו לפרסומים. לטענת הנתבעת עיון בתמלול השיחה ביניהם מלמד בבירור כי במהלכה ניסה התובע
12 להתחמק ממתן תשובות והסברים לפרסומים וחזר על טענתו כי מדובר בפסוקים מהקוראן. עוד אישר
13 בשיחה כי הפרסומים רלוונטיים לתקופה שעוברת מדינת ישראל. בתום השיחה דיווח מר שני לגבי גינת
14 אודות עיקרי ממצאיו בדו"ח תמציתי במסגרתו המליץ להוציא את התובע מהעבודה עד תום הליכי
15 הבירור ולשקול את המשך העסקתו בנתבעת (כפי שפורט לעיל).
- 16
17 61. התובע זומן לשימוע בשל הפרסומים שלטענת הנתבעת הם משפטים ידועים ומוכרים, בעלי משמעות
18 קיצונית ביותר באסלאם, אשר מצוטטים על ידי תומכי טרור מובהקים ואף על ידי דוברי ארגון החמאס
19 עצמם במהלך השבועות האחרונים, כקריאה להעברת מסרי הלחימה של החמאס ואהדה לחמאס. לטענת
20 הנתבעת מסרים אלה משמעותם המובהקת היא קריאה לגיהאד, קרי לטרור, ולפגיעה במדינה
21 ובאזרחיה. הנתבעת אינה מקבלת התבטאויות מסוג זה בקרב עובדיה והיא רואה אותם בחומרה רבה,
22 על כן נשקל סיום העסקתו.
- 23
24 62. הנתבעת טענה כי לאחר אירועי השביעי באוקטובר היא קיבלה פניות רבות בדבר פרסומים אשר נחזו
25 להיות תומכי טרור. הנתבעת נקטה במדיניות עניינית ובחנה כל פרסום לגופו תוך תרגומו והבנת
26 משמעותו. בהתאם דחתה הנתבעת את טענת התובע בסיכומיו כי התנהלותה היתה בלתי לגיטימית,
27 גזענית שיש בה פגיעה בכבוד עובדיה הערבים.
- 28
29 63. באשר לטענת התובע כי יש לבחון את פרשנות הפסוקים שפרסם בהתאם לקהל היעד אליו הם הופנו,
30 קרי- האוכלוסייה הערבית, הרי שחוות הדעת שהתקבלה אצל הנתבעת וההפניות שבוצעו בה לפרסומים
31 ברשתות חברתיות מהתקופה האחרונה מלמדים ברור וללא צל ספק לדעתה, כי גם האוכלוסייה הערבית
32 רואה בפסוקים שפורסמו על ידי התובע הבעת תמיכה ואהדה חד משמעית בטרור, בחמאס, בלחימה נגד
33 ישראל במטרה להביא להשמדתה.
- 34
35 64. הנתבעת טענה כי לא ניתן לנתק את עיתוי פרסומיו של התובע, כשבוע לאחר אירועי השביעי באוקטובר,
36 מהאופן בו יש לפרש אותם. התובע הודה כי פרסומיו מבוצעים לאנשי הקשר שלו המונים כ-300 איש,
37 ואף ידע לומר כי כ-70 אנשי קשר צפו בסטטוס שפרסם והוא רואה מצווה גדולה להפיץ את אמונתו

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 באמצעות הפרסומים. בהתאם למידע שנמסר לנתבעת בזמן אמת, פרסומיו של התובע אינם בגדר פרסום
2 דברי דת המגשימים את חופש הפולחן שלו אלא אמירות הקוראות ומעודדות פעולה אלימה כנגד מדינת
3 ישראל ואזרחיה, וודאי בהתחשב בשילוב שלושת הפרסומים גם יחד.
- 4
5 65. באשר לטענה של התובע כי פוטר בשל פרסומים דתיים מהקוראן, טוענת הנתבעת כי התובע פרסם
6 פסוקים ספציפיים מהקוראן, הקוראים לפעול בדרך טרור וכנגד מדינת ישראל, ונעשה בהם שימוש תדיר
7 על ידי תומכי טרור. התובע כלל לא פוטר לנוכח מימוש דתו. בהתאם, ככל והיה בוחר לצטט פסוקים
8 אחרים מהקוראן שאין בהם משום קריאה לאלימות, לא היתה נוקטת הנתבעת בהליך כלשהו כלפיו.
- 9
10 66. באשר לטענה כי מר שני אינו רשאי ליתן פרשנות למילה 'ג'יהאד' מבלי שהוא מכיר את השפה הערבית,
11 טוענת הנתבעת כי פנתה לקבל חוות דעת בעניין זה ממר זאבי עוד טרם השיחה של מר שני עם התובע,
12 ואף לאחר שיחה זו, פנתה לגורמים נוספים. חוות הדעת של הגורמים המומחים, הדוברים היטב את
13 השפה הערבית, הצביעה על כך שיש בפרסומים קריאה ואהדה לאלימות ולפגיעה במדינת ישראל
14 ואזרחיה.
- 15
16 67. לטענת הנתבעת, התובע עשה כל מאמץ להרחיק עצמו מהפרסומים ולהמעיט בערך פרשנותם תוך שהוא
17 נתלה בכך שמדובר בפסוקים מספר הקודש שלו שנכתבו לפני כ-1,400 שנה. בתשואול שערך לו מר שני,
18 ביקש הוא מהתובע להסביר כיצד הוא מבין את הפרסומים והתובע החזיר את השאלה למר שני שיפרש
19 את הדברים בעצמו. לבסוף כאשר תרגם את הדברים, קשר אותם בעצמו למלחמת חרבות ברזל. התנהלות
20 זו של התובע משקפת לטענת הנתבעת התנהלות של אדם המבקש להסתיר דבר מה, כעד המסרב למסור
21 את גרסתו מחשש להפללתו.
- 22
23 68. התובע אף לא הסכים להתנצל על פרסומיו על אף שלטענת הנתבעת ברור כי משמעותם היא תמיכה בטרור
24 או לכל הפחות יכולים להתפרש כך. בכך ראתה הנתבעת כוונה ברורה מצד התובע להביע אהדה וקריאה
25 לתמיכה בטרור.
- 26
27 69. הנתבעת טענה כי בסיכומיו העלה התובע טענות למכביר אודות השעייתו מהעבודה בתום שיחת הבירור.
28 הנתבעת טענה כי התובע לא הושעה מעבודתו שכן השעיה היא אקט המעוגן בהסכם וכוך בתשלום שכר
29 חלקי לעובד. התובע התבקש לשהות בחופשה על חשבון הנתבעת וזאת לפרק זמן קצר עד לתום הליך
30 השימוע בעניינו. בשים לב לחומרת הפרסומים ולחשש שהועלה מטעם עובדים, ביקש מר שני מהתובע
31 לשהות בביתו בתשלום עד לתום הבירור בעניינו. עיון בתמלול מלמד כי התובע הסכים לבקשתו של מר
32 שני. כמו כן, גב' גינת, מנהלת משאבי אנוש בנתבעת, שוחחה גם כן עם התובע בעניין שהותו בחופשה מיד
33 בתום פגישתו עם מר שני. על כן טענותיו כי הוצא מהעבודה בניגוד לרצונו על ידי מר שני בחוסר סמכות,
34 אינן מבוססות. הליך הוצאתו הארעית מהעבודה תוך תשלום שכר מלא לפרק זמן קצר היווה הליך תקין
35 וכדין.
- 36

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 70. הנתבעת טוענת כי אינה מטילה ספק במקצועיותו של התובע, החלטתה לסיים את העסקתו אינה
2 מטעמים מקצועיים, אלא מטעמים של ביצוע פרסומים מסיתים בתקופה זו. לאור האמור דוחה הנתבעת
3 את הטענה כי פיטוריו נבעו בשל היותו מוסלמי דתי תושב מזרח ירושלים ולטענתה עדיף כי לא היה מעלה
4 טענה זו כלל, שכן לולא ביצע את הפרסומים מושא הליך זה, הקוראים לאלימות ופגיעה במדינה, לא היו
5 מגיעים הצדדים למעמד זה. בנתבעת מועסקים עובדים ממגוון אוכלוסיות, לרבות עובדים מוסלמים,
6 נוצרים ודרוזים. פרט לתובע לא ננקטו צעדים מעין אלה כלפי מי מהעובדים הנמנים על מגזרים אלו לאחר
7 אירועי השביעי באוקטובר.

8 **הטענות לפגמים בשימוע**

9 71. הנתבעת טענה כי השימוע התנהל בהתאם לדין, התובע זומן אליו במכתב בו פורטו הנסיבות בגין נשקל
10 סיום העסקתו והוא יוצג במהלך השימוע על ידי בא כוח מטעמו. בישיבת השימוע נכחו הגורמים
11 הרלוונטיים מטעם הנתבעת וכן יו"ר ועד העובדים כנדרש. שיחת השימוע הוקלטה בידיעת הצדדים
12 ותומללה כאמור.

13 72. באשר לטענת התובע כי לא קיבל את תמלול השיחה עם מר שני קודם לישיבת השימוע, טענה הנתבעת כי
14 מכתב הזימון לשימוע התבסס והסתמך על שיחה זו ומשקף את סיכום הבדיקה של מר שני. התובע לא
15 פנה לקבל את הדו"ח של מר שני או את תמלול השיחה קודם לשימוע או במהלכו, אלא לאחר קבלת
16 ההחלטה בעניינו. מבלי לפגוע בכך, הרי שאין בתמלול כדי לשנות את הפרסומים שפורסמו על ידי התובע
17 כאשר ניתנה לו הזדמנות מלאה במהלך השימוע להבהירם ולהסבירם כדי שניתן יהיה להתחקות אחר
18 כוונותיו בעת פרסומם.

19 73. ביחס לטענה כי הנתבעת לא העבירה לתובע את פרטי התלונות שהוגשו מטעם עובדים כלפיו, מדובר
20 בפרטים חסויים של עובדים שביקשו להישאר בעילום שם. ממילא הזימון לשימוע לא התבסס על
21 התלונות דווקא, אלא בשל התלונות שהגיעו אליה נבחנו הפרסומים, ובשל תוכנם החליטה הנתבעת לזמן
22 את התובע לשימוע. ההחלטה התקבלה לאחר בחינה עצמאית של הנתבעת, על יסוד אופי הפרסומים,
23 משמעותם כפי שהובהר לנתבעת וכן על יסוד הסבריו של התובע במהלך השימוע שלא הניחו את דעתה
24 של הנתבעת ולא שכנעו אותה כי מדובר באמירות שאינן חמורות ואינן עולות כדי הסתה.

25 74. לטענת הנתבעת, בישיבת השימוע ניתנה לתובע האפשרות המלאה להציג את עמדתו ואת התייחסותו
26 לטענות שהועלו כלפיו וכן להציג כל טענה נוספת. לאור הנתונים והממצאים החמורים לטעמה של
27 הנתבעת, שלא מצאו הסבר מניח את הדעת על ידי התובע בישיבת השימוע, מצאה כי הפרסומים הם
28 מסיתים, ומבטאים קריאה לאלימות ולפעולה כנגד המדינה ואזרחיה וכן אהדה למעשי טרור. על כן לא
29 היה ניתן מבחינתה להימנע מהמסקנה המתבקשת שמדובר בהתנהגות חמורה ובלתי מקובלת העולה כדי
30 הסתה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 75. לאור האמור ולאחר ששקלה את מכלול השיקולים הרלוונטיים, לרבות בדיקות נוספות, לנוכח טענותיו
2 של התובע כפי שעלו בשימוע, לפיהן על הנתבעת לבחון את פרשנות הפרסומים על ידי אדם פשוט הדובר
3 ערבית, וכן לאחר דיון עם ועד העובדים בעניין, הגיעה הנתבעת להחלטה כי יש לסיים את העסקת התובע
4 לאלתר תוך תשלום חלף הודעה מוקדמת. הנתבעת טענה כי ההחלטה לסיים את העסקתו של התובע
5 התקבלה לאחר בחינה עצמאית ונטולת פניות של התנהלות התובע וטענותיו בשימוע, וחרף הקשרים
6 החברתיים שלו עם יתר העובדים והיותו עובד מקצועי. לנוכח חומרת הפרסומים שיש בהם משום קריאה
7 לאלימות ותמיכה בטרור נגד מדינת ישראל, מדובר במעילה באמון שניתן בתובע ועל כן נוצר משבר אמון
8 ובהתאם, ארעה פגיעה במרקם יחסי העבודה.
- 9
10 76. סעיף 118 להסכם הקיבוצי החל בנתבעת, קובע כי היא רשאית לפטר עובד משיקולים ענייניים, בתום לב
11 ועל פי שיקול דעתה בהתאם להוראות חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות. סעיף 119 להסכם
12 הקיבוצי קובע כי ככל שוועד העובדים או ההסתדרות מתנגדים לפיטורי עובד קבוע, נדרשת הנתבעת
13 לקיים מנגנון של משא ומתן עם הוועד בנוגע לפיטורים. בניגוד לטענת התובע ביחס להתנהלות ועד
14 העובדים, הרי שיו"ר הוועד נכח בשימוע ולא הביע כל התנגדות לקבלת ההחלטה בדבר פיטוריו של התובע
15 לאחר השימוע. על כן, פיטוריו של התובע בוצעו בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי.
- 16
17 77. הנתבעת טענה כי התנהלות התובע בפרסומיו וכן לאחר מכן, בכל הנוגע לבקשתה לקבל ממנו הסברים
18 לפרסומים, הביאו למשבר אמון של ממש בינו לבינה. בהתאם לפסיקה בין עובד למעסיק קיימים יחסי
19 אמון, וכאשר נפגם האמון בעובד, נפגע המארג העדין עליו מושתתים יחסי העבודה בין הצדדים ועל כן
20 תוצאה של סיום יחסי העבודה בנסיבות מעין אלה אינה בלתי סבירה.
- 21
22 78. באשר לטענת התובע כי המשטרה לא פתחה בחקירה נגדו בעקבות תלונה שהוגשה על ידי מי מהעובדים
23 בשל הפרסומים, הנתבעת טענה כי אין להחלטות בדבר הליכים פליליים רלוונטיות להליכים אזרחיים
24 המתנהלים בבית הדין בכל הקשור להתנהלות עובדים, שכן הרף הראייתי בהליך הפלילי גבוה יותר מהרף
25 הראייתי במשפט האזרחי. כאשר נפגע האמון בין מעסיק לעובד בשל התנהלות העובד, אף אם אינה מגיעה
26 לרף פלילי, סביר לקבוע לטענת הנתבעת, כי קבלת החלטה לסיום העסקת העובד היא סבירה.
- 27
28 79. הנתבעת טענה כי בסיכומיו העלה התובע טענה חדשה, לפיה עליה לשלם לו שכר לאורך כל התקופה
29 ממועד פיטוריו. טענה זו לא עלתה בכתב התביעה ועל כן מהווה שינוי חזית שיש לדחות.
- 30
31 80. עוד טענה הנתבעת כי התובע זנח את תביעתו לפיצוי כספי חלופי בסיכומיו, בהם הבהיר כי הוא עותר
32 לסעד השבה לעבודה בלבד.
- 33
34 81. הנתבעת מפנה לכך שבית הדין אינו מתערב בפררוגטיבה הניהולית של המעסיק כל עוד התנהלות המעסיק
35 היתה סבירה וכדין. הנתבעת קיימה את הליך השימוע כהלכתו, ניתנה לתובע הזדמנות מלאה וכנה להציג
36 את מלוא טענותיו ולהתייחס למלוא הטענות שהועלו בעניינו, גם לפני הזימון לשימוע וגם במהלכו. מעיון
37 בתמלול השימוע עולה כי התובע התייחס למלוא הטענות והסביר את עמדתו. הנתבעת שקלה את דבריו

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 בכבוד ראש, טרם קבלת ההחלטה על סיום העסקתו. משלא נפל כל פגם בהליך השימוע, ולאור הממצאים
2 החמורים שהעלו הפרסומים, הרי שהחלטת הנתבעת התקבלה כדין ויש להותירה על כנה. לחילופין, ככל
3 שיימצא פגם כלשהו בהליך השימוע, טענה המוכחשת על ידי הנתבעת מכל וכל, הרי שהוא אינו יורד
4 לשורש העניין ואין בו כדי להביא לבטלות החלטתה.
- 5
6 82. לאור האמור טענה הנתבעת כי יש לדחות את התביעה הנוגעת לפיטורים שלא כדין ולהותיר כאמור את
7 החלטתה על כנה.
- 8 **טענות לשון הרע/עגמת נפש/הפרת חובת תום הלב**
- 9 83. הנתבעת טענה כי תביעת התובע לפיצוי כספי בסך 120,000 ₪ בשל עגמת נפש והפרת חובת תום הלב היא
10 תביעה לכפל סעדים עם תביעתו לפיצוי כספי בגין פיטורים שלא כדין.
11
- 12 84. הנתבעת טענה כי טענות התובע לפגיעה בשמו הטוב אינן עולות בקנה אחד עם הפירוט המינימלי הנדרש
13 לצורך ביסוס עילת לשון הרע. בהתאם להלכה הפסוקה, על מנת להקים עילת תביעה מכוח חוק איסור
14 לשון הרע, התובע נדרש לפרט את המילים המדויקות שנאמרו בעניין זה, וכן את הפרסום של לשון הרע
15 שבוצע לרבות הגורמים שנחשפו לפרסום, המועד בו נאמרו הדברים ובאילו נסיבות. התובע לא פירט מידע
16 זה אלא העלה טענתו בכלליות בלבד.
17
- 18 85. כמו כן, הנתבעת טוענת כי לא ציירה 'תמונה מעוותת' אודות התובע כטענתו, אלא ניהלה בעניינו הליך
19 בירור ושימוע בהתאם לדין אליו נחשפו הגורמים הרלוונטיים בלבד. בהתאם לפסיקה הליך שימוע אינו
20 מהווה פרסום כהגדרתו בחוק איסור לשון הרע. ככל שנחשפים למידע רק בעלי התפקיד הרלוונטיים, הרי
21 שאין בכך פרסום כהגדרתו בחוק איסור לשון הרע.
22
- 23 86. לחלופין, למען הזהירות, טענה הנתבעת כי פרסום במסגרת הליך בירור ושימוע הוא בגדר 'פרסום מותר'
24 בהתאם לחוק איסור לשון הרע, המקבל הגנה מוחלטת כאשר נעשה באחד משלושת המצבים הבאים: 1.
25 פרסום שהמפרסם חייב לעשות בהתאם לדין. 2. פרסום שהמפרסם חייב לעשות בהתאם להוראה של
26 רשות מוסמכת לכך כדין. 3. פרסום שהמפרסם רשאי לעשות על פי היתר של רשות מוסמכת כדין. מאחר
27 ומחלקת הביטחון בנתבעת היתה אמונה על עריכת הבדיקה וחקירת טענות הנתבעת כלפי התובע ביחס
28 לפרסומיו, הרי שהשאלות שעלו הופנו כלפי בעלי מקצוע ומומחים בתחום והתשובות, הן שהביאו לכתיבת
29 דו"ח הסיכום של מחלקת הביטחון. פעולה זו היא בגדר פרסום מותר כאמור. בנוסף, פרסום הנעשה על
30 ידי בעל דין תוך כדי דיון משפטי חוסה גם כן תחת הגנת פרסום מותר.
31
- 32 87. לחלופי חילופין, טענה הנתבעת כי עומדת לה ההגנה הקבועה בחוק איסור לשון הרע בכל הנוגע לקיום
33 הליך בירור ושימוע. המפורט בהליך השימוע מבטא את המציאות האובייקטיבית הנכונה בעניינו של
34 התובע והאמירות שנאמרו בשימוע נאמרו בתום לב ומחמת חובה חוקית ומוסרית של הנתבעת, על מנת

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 להגן על עניין כשר שלה בכל הקשור לטענות בדבר מעילה באמון. לאור כלל האמור טענה הנתבעת כי יש
2 לדחות את התביעה גם ביחס לפיצוי כספי בגין עילת לשון הרע.
3
4 88. באשר לטענות הנוגעות להיעדר תום לב ועגמת נפש, טענה הנתבעת כי התנהלה בעניינו של התובע בתום
5 לב ובהתאם לדרישות הפסיקה והדין. כמו כן, בהתאם להלכה הפסוקה, המקרים בהם ייפסקו לטובת
6 עובד פיצויים בשל עגמת נפש כתוצאה מיחסו של מעסיק, הם מקרים חריגים ביותר אשר נועדו לפצות על
7 התנהגות קיצונית של המעסיק, כאשר הוא גורם ללא ספק לנזק יוצא דופן לעובד. לטענת הנתבעת אין זה
8 המצב בעניינו. על כן לטענתה יש לדחות גם את התביעה לפיצוי בגין היעדר תום לב ועגמת נפש.
9
10 89. הנתבעת טענה כי בסיכומיו, טען התובע לראשונה שיש לפצותו באופן כללי ולא מכומת בגין הפרת חופש
11 הפולחן, השעיה שלא כדין, העוול שנעשה לו. לטענת הנתבעת מדובר בהרחבת חזית אסורה שדינה
12 להידחות בשל כך. גם לגופם של דברים יש לדחות טענות אלה של התובע, עת הנתבעת טענה כי התנהלה
13 עם התובע במלוא הזהירות, בהליך תקין, תוך שמיעת טענותיו ושקילת מכלול העניינים אשר עלו מכך.
14 התובע הוצא ממקום העבודה לנוכח חומרת התבטאויותיו, בהסכמתו המלאה, תוך תשלום מלא לפרק
15 זמן קצר ועל כן גם לגופה תביעתו לקבלת פיצוי זה, היא חסרת בסיס ויש לדחותה.

התייחסות מומחים מטעם הצדדים לפרסומים בהליך זה

17 90. בהליך זה הביאו הצדדים התייחסות לפרסומי התובע ופרשנותם על ידי מומחים שונים. להלן נביא את
18 תמצית קביעות המומחים.

המומחה מטעם התובע

21 91. **חוות דעתו של פרופ' צבי מנדל** - כאמור, פרופ' מנדל חוקר את השפה והתרבות הערבית, פרופ' חבר
22 במחלקה ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטת בן גוריון בנגב. משמש בה גם כראש החטיבה לשפה
23 ותרבות ערבית ואחראי על הוראת הערבית במחלקה. לטענתו קיימים הקשרים פוליטיים בתרגום
24 מערבית לעברית, בחירת התרגום לרוב נובעת מראייה ביטחונית עוינת. לטענתו ניהול המשפט כולו בשפה
25 הערבית ללא תרגום לעברית היה הוגן יותר, כך היה התובע מסביר את בחירותיו בשפה בה פרסם אותם
26 ולא היה נקטע ההקשר החברתי-שפתי בתוכו נמצאים הטקסטים. עם זאת מאחר והדיון מתקיים בשפה
27 העברית מתייחס פרופ' מנדל לפרסומים בשפה העברית.

29 92. לטענתו אין בפרסומים אינדיקציה לתמיכה במתקפה הרצחנית של חמאס על יישובי הדרום והפגיעה
30 הנפשית באוכלוסייה שם. ייחוס הפרסומים לתמיכה במעשים אלו היא חלק מתופעה רחבה יותר של
31 ביטחוניזציה של השפה הערבית בישראל. כתיבה בעברית תיבחן כמעט תמיד במשקפיים אזרחיות אולם
32 בערבית הנטייה של ציבור קוראי העברית ושל הממסד תהיה לבחון את הדברים במשקפיים ביטחוניות,
33 תוך הסתמכות על מומחים מארגוני בטחון ולא מומחים דוברי השפה ויוצאי אותה תרבות – הערבים
34 אזרחי ישראל.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 93. הפרסום הראשון – ציטוט של פסוק מהקוראן המלווה בפרשנות דתית. זהו פרק (סורה) העוסק בהבדל
2 בין אמונה לכפירה, בין מאמינים לכופרים שלפי הקוראן אינם יהודים או נוצרים בשל היותם "בעלי
3 ספר". הפרק עוסק בקרב באדר, אחד הקרבות החשובים בהיסטוריה המוסלמית, שהתקיים במהלך
4 חודש הרמדאן, בשנת 624 לספירה. זהו פרק מוכר ומפורסם. הפסוק הספציפי עוסק באלו שנהרגו בדרכו
5 של אלוהים. פרופ' מנדל אינו יודע לומר אם הפרסום באתר הסעודי, ממנו נטל התובע את הפרסום
6 והפרשנות, קשור לאירועי ה-7.10.2023. בפסוק מתייחסים לאנשי האמת ולאנשי השקר – אלה שהולכים
7 בדרך האל ואלה שהולכים בדרך הכוח, בהתאמה. לא ברור מי אלו שהולכים בדרך הכוח. בסטטוס
8 שפורסם אפשר לקרוא גם גינוי לאלימות וכוח לשמם. לגבי אלו שנהרגו בדרכו של האלוהים – אין תשובה
9 אחת מי הם. הראייה הישראלית עלולה לקשר אוטומטית בין ביטוי זה לפעולות טרור בעוד בחברה
10 הערבית, וודאי המודרנית, קישור זה אינו מובהק. לכן יש להתייחס לנקודת המבט של מי שפרסם את
11 הסטטוס ולא רק לנקודת המבט הישראלית. מי שהלכו בדרכו של אלוהים יכולים בהחלט להיות
12 "חללים", אנשים שנהרגו במלחמה על רקע הקונפליקט ובתוך הקונפליקט.

13
14 94. הפרסום השני – סטטוס שבבסיסו פסוק קוראני מפרק הוד. פרק משמעותי עבור המאמינים המוסלמים
15 שכן יש בו עיסוק באמונה וכפירה. פרופ' מנדל אינו יודע את ההקשר בו עלה הפסוק ע"י עמוד הפייסבוק
16 הסעודי ממנו נטל התובע את הפרסום, והאם יש קשר למלחמה בעזה או לא. לפרופ' מנדל חשוב להדגיש
17 כי זהו ציטוט מהקוראן ואין בסטטוס משפטים שנכתבו על ידי התובע עצמו המביעים את תחושותיו אלא
18 שיתוף של הציטוט הקוראני בלבד.

19
20 95. הפרסום השלישי - זהו פרסום רחוק מהקשר של מלחמה. הפסוק עוסק במאמינים ובגוף לגביהם יש
21 הרבה הקשרים – חברתיים, משפחתיים, קהילתיים, רגעי משבר, עזרה לזולת – ולפיכך נראה לפרופ' מנדל
22 שאין מקום לעסוק בסטטוס זה תוך ניסיון להוכיח שיש בו כדי להביע תמיכה ישירה בחמאס או שמחה
23 על טבח באזרחים. ההקשר שיכול להיות הוא הזדהות עם כאבם של אזרחים ערבים-פלסטינאים שהתובע
24 חש באופן טבעי כאזרח ערבי. כל פרשנות אחרת הקשורה לטרור נראית למומחה מנותקת מהפסוק.

25
26 96. עוד ציין פרופ' מנדל כי הקוראן הוא ספר הקודש של המוסלמים ויש לו פרשנויות על גבי פרשנויות במהלך
27 1,400 השנים האחרונות. אין זה הוגן לקחת את הפרשנות הקיצונית ביותר ולהחליט שזו היתה כוונתו
28 של התובע. שיתוף פסוקים מהקוראן וציטוטים מהחדית' התקיים תמיד ופסוקי הקוראן כולם, הם
29 קדושים עבור המאמין המוסלמי, כפי שפסוקי התנ"ך קדושים כולם עבור המאמין היהודי. העובדה
30 שאדם מסוים בחר להצמיד לפסוק קוראני תמונות קשות של אלימות ורצח ברוטאלי אין בה כדי להעיד
31 שהתובע תומך באותה עמדה העולה מקישור שעשה אדם אחר לאותו הפסוק. מבדיקה שערך באינטרנט,
32 מצא פרופ' מנדל כי הציטוטים מופיעים גם ללא קשר להסתה לטרור.

33
34 המומחים מטעם הנתבעת
35 97. חוות דעתו של מר מיכאל קובי – כאמור, בתפקידו האחרון היה מר קובי ממונה על חקירות שב"כ, חקר
36 וניהל חקירות של אנשי החמאס וחקירות בתיקי הסתה של ערביי ישראל. בחוות דעתו מסכם כי לאחר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 אירועי ה-7.10.2023 מצא שהפרסומים שפרסם התובע פורסמו גם על ידי קיצונים תומכי חמאס
2 מובהקים, ובפרסומים אלה יש לטעמו קריאה ותמיכה במאבק החמאס כנגד צה"ל ומדינת ישראל.
3 בקוראן פסוקים רבים העוסקים בנושאים שונים ורבים שאין בהם קריאה למלחמה. העובדה שהתובע
4 בחר לפרסם דווקא פסוקים אלה שמשמעותם בעת הזו, שעה שמדינת ישראל מצויה במלחמה בעזה עם
5 סיכון למלחמה רב מערכתית ולאחר מעשי הטבח הנפשעים שבוצעו ב-7.10.2023, מלמדת לדעתו בבירור
6 שהפרשנות של הפרסומים היא הסתה. מר קובי הפנה לפרסום הפסוקים ברשתות החברתיות בהקשרים
7 הנוגעים באופן ישיר לארגון החמאס ולמלחמת חרבות ברזל.

8
9 98. **חוות דעתו של פרופ' עוזי רבי** – כאמור פרופ' רבי הוא פרופ' מן המניין באוניברסיטת תל אביב, עוסק
10 במחקר והוראה של ההיסטוריה הפוליטית, התרבותית והחברתית של המזרח התיכון, ובכלל זה מקורות
11 מחשבה ודרך פעולה של תנועות איסלמיסטיות. חוקר ומרצה בתחומי ההיסטוריה של המזרח התיכון
12 ואפריקה, ראש החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה וראש מרכז דיין ללימודי מרכז תיכון
13 ואפריקה. פרופ' רבי ציין כי **הפרסום הראשון** לקוח מפרק בקוראן שעוסק בדיני לחימה. הפסוק שפורסם
14 ניצב בפתחו של חלק בפרק המצווה על המאמינים להילחם בכופרים להתזו את ראשיהם ולשבות אותם.

15
16 99. לדעתו של פרופ' רבי, יש לבחון את הטקסטים שפורסמו כמקשה אחת. הם מעבירים מסרים משמעותיים
17 של לקיחת חלק בגייהאד מלחמתי כחלק ממבחן אמונה. מי שיעמוד בתלאות יזכה בגמול. לא ניתן
18 להתעלם מהגמול שאללה מבטיח לשהיד שנהרג למענו. החלק הראשון של הפסוק הראשון שפרסם התובע
19 (החלק מהפסוק שהתובע לא פרסם – ק.ל), הוא הפסוק היחיד בקוראן המדבר על ציווי של התזת ראש
20 הכופר.

21
22 100. **בפרסום השני** גורס פרופ' רבי שמדינת ישראל מושחרת כעושה ואורחותיה כך שלא תוכל
23 לחמוק מעונשו של אלה. אחרי אירועי יום ה-7.10.2023 יש בטקסט זה הקשר של עשיקת הפלסטינים
24 ויש בכך הסתה.

25
26 101. **בפרסום השלישי** יש לדעתו של פרופ' רבי יצירת מחויבות בקרב המוסלמים להזדהות עם אנשי עזה
27 ובכללם חמאס. מטאפורת הגוף והאיברים ברורה. אחרי אירועי ה-7.10.2023 ניתן לפרש זאת כמתן עזרה
28 מורלית והזדהות עם תושבי עזה וחמאס ועד למתן עזרה צבאית וכספית לפעילות גייהאד. חיובאללה
29 השתמשו בפרסום זה כשישראל חטפה את שיח' עוביד ואת מוסטפה דיראני כדי שישמשו קלפי מיקוח
30 בנושא רון ארד ופנו למוסלמים שיעזרו להם בכל דרך.

31
32 102. הסטטוסים הם חציית קו משמעותית ברמה הערכית וברמה המעשית. נכון שהמונח גייהאד אינו
33 בהכרח מתכוון בהוראתו להקשר המלחמתי, אך הקונטקסט בו נכתב הפסוק הוא שדה הקרב (קרוב באדר)
34 והקריטריון למאמין אמיתי הוא לחימה. גם התייחסות התובע לכופרים כאנשי "קריישי" היא מאולצת.
35 החמאס משתמש בפסוק למלחמת מצווה כנגד ישראל. התובע כדמות ציבורית, מצליחה ומרכזית בחברה
36 הערבית המצוי בקשר עם כלל האוכלוסיה הערבית והיהודית, צריך לגלות רגישות ואחריות ולהימנע
37 מלהצית אש ומליבוי יצרים שעלולים לפגום במרקם היחסים העדין מאוד בעת הזו בין יהודים ומוסלמים.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

103. **תצהירו של מר רועי זאבי** – כאמור מר זאבי הוא מרצה לערבית מדוברת ואסלאם ומשמש כספק מורשה של משרד הביטחון ויועץ חיצוני למינהל האזרחי. לטעמו הפרשנות הסבירה של הפרסומים בעת הזו היא קריאה לפגיעה במדינת ישראל או לפעילות אנטי ציונית כהתבטאות תומכת טרור ואלימות. **הפרסום הראשון** – פסוק ידוע ומוכר באסלאם בעל משמעות קיצונית ביותר. משפט מוכר שמחבלים אסלאמיים מתאבדים נוהגים להציג בכתובים ובנאומים טרם התאבדותם. בנוסף המונח ג'יהאד המופיע בפרשנות בחלק התחתון של הפרסום, מתייחס לביטוי המלחמתי של המונח ובמילה כופרים הכוונה לציונים. **הפרסום השני** - לנוכח עיתוי הפרסום לאחר אירועי ה-7.10.2023, כוונת המשפט היא להדגיש שאלוהים יערוך חשבון נוקב עם הפוגע, כלומר עם מדינת ישראל, על מעשיה כלפי הפלסטינאים ולא יותר לה. **הפרסום השלישי** - גם בביטוי זה יש אהדה למאמינים ובוז למתנגדים, ובהתחשב במועד הפרסום מדובר בכוונה לתמיכה וסיוע לחמאס. גם לאחר עיון בחוות דעתו של פרופ' יונתן מנדל אין ספק לטעמו של מר זאבי כי בפרסומיו התכוון התובע לתמיכה בטרור.

דיון והכרעה

104. בהליך זה עלינו לבחון האם התנהלות הנתבעת כלפי התובע בבחינת הפרסומים שפרסם ובקבלת החלטתה לסיים את העסקתו, היתה באמצעות הפעלת הפררוגטיבה הניהולית שלה בתום לב, באופן הנטול משיקולים זרים לרבות הפליה על רקע דת. ככל שנגיע למסקנה שנפל פגם בהתנהלות הנתבעת נידרש להכריע בשאלה האם מוצדק להורות על השבתו של התובע לעבודה או לפצותו בפיצוי הכספי שתבע בגין הפרת חובת תום הלב, עגמת נפש ומכוח חוק איסור לשון הרע.

105. נפתח ונציין כי לאחר שעיינו בכלל החומר המצוי בתיק, מצאנו שלא נפל פגם בהתנהלות הנתבעת. עיתוי פרסומיו של התובע והתנהלותו עת התבקש להסביר את המסר שביקש להעביר בהם, הובילו את הנתבעת להחלטה אליה הגיעה. משמעות הפרסומים הוכחה כקשורה למלחמת חרבות ברזל ויש בה ממד שיכול להתקבל כהסתה. אף אם התובע לא התכוון לכך, היה עליו לשקול את משמעות הדברים טרם הפרסום. לאחר שפרסם את הדברים, היה עליו להבהיר נכוחה מה היתה כוונתו. משלא עשה כן באופן שלם ומשהפרשנות בעת הזו אינה מנותקת מאירועי השביעי באוקטובר, לא מצאנו להתערב בהחלטת הנתבעת. להלן ננמק כיצד הגענו למסקנתנו זו.

התשתית המשפטית

106. אין חולק כי חופש הביטוי מהווה אחת מחרויות היסוד של אדם בכל משטר דמוקרטי שכן "בלא דמוקרטיה אין חופש ביטוי ובלי חופש ביטוי אין דמוקרטיה" (ר' בג"צ 14/86 לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד מא(1) 421 (1987)). מדובר בזכות חוקתית המוגנת מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

107. על אף שמדובר בזכות רחבת היקף, ההגנה עליה אינה מוחלטת, כך שיש לאזנה אל מול זכויות אחרות, כפי שקבעה כב' השופטת דורנר בבג"צ 5432/03 ש.י.ן - לשוויון ייצוג נשים נ' המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, פ"ד נח(3) 65 (2004):
- "בבחינת הזכות לחופש הביטוי, נקודת המוצא במשפטנו היא שכל ביטוי, יהיה תוכנו אשר יהיה 'מכוסה' על-ידי ההגנה החוקתית. אכן, 'חופש הביטוי, כזכות חוקתית, משתרע על כל ביטוי. 'ביטוי' בהקשר זה הוא כל פעילות המבקשת להעביר מסר או מובן. הוא משתרע על ביטוי פוליטי, ספרותי או מסחרי. ... לעניין היקפו של חופש הביטוי, אין בודקים אם הביטוי הוא אמת או שקר; אין בודקים את תוכנו; אין בודקים את תוצאותיו'.... אכן יש לנקוט גישה מרחיבה בפרשנות, היקף ההשתרעות של הזכות החוקתית לחופש הביטוי, שלא תחייב בחינה תוכנית ושיפוט ערכי של הביטוי הספציפי. 'הטוטליות של חופש הביטוי מתחייבת מאופיו וממהותו'....."
- גישה מרחיבה זו להיקפו של חופש הביטוי הולמת במיוחד את המשפט הישראלי, שבו ההגנה על חופש הביטוי, כמו על כל שאר זכויות-היסוד, אינה מוחלטת. הפרשנות המרחיבה לחופש הביטוי אינה מכריעה באיזון בינו לבין זכויות ואינטרסים אחרים, אלא אך מאפשרת איזון כזה, כך שהדיון מתמקד במידת ההגנה הניתנת לזכות....."
108. נשיא בית המשפט העליון בדימוס, אהרון ברק פירט במאמרו "חופש הביטוי ומגבלותיו", הפרקליט מ, חוברת א', 5, כי המגבלות על חופש הביטוי נחלקות לשני סוגים: הראשון, מגבלות הקשורות לאופיו התקשורתי של הביטוי להבדיל מתוכנו. האיזון הנבחן הוא בין האופן בו חופש הביטוי יוצא מהכוח אל הפועל לבין ערכים אחרים שהגשמתו של חופש הביטוי פוגע בהם. השני, מגבלות שמקורן בתוכן הביטוי עצמו. האיזון שנערך הוא בבחינה האם יש בתוכן לגרום לפגיעה בביטחון, ברגשות הציבור, בכבוד האדם ובערכים אחרים שכל חברה דמוקרטית מבקשת להתגונן כנגדם. בהתאם לפסיקה, חופש הביטוי יכובד עד לשלב בו הוא עשוי לפגוע במדינה וביחידה.
109. סעיף 2 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח – 1988 (להלן – חוק שוויון הזדמנויות) אליו הפנה התובע, אוסר על מעסיק להפלות את עובדיו כמפורט להלן:
- "לא יפלה מעסיק בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, נטייתם המינית, מעמדם האישי, הריגון, טיפולי פוריות, טיפולי הפריה חוץ-גופית, היותם הורים, גילם, גזעם, דתם, לאומיותם, ארץ מוצאם, מקום מגוריהם, השקפתם, מפלגתם או שירותם במילואים, קריאתם לשירות מילואים או שירותם הצפוי כשירות מילואים בכל אחד מאלה:
- ...
- (4) פיטורים או פיצויי פיטורים;..."
110. סעיף 9(א) לחוק שוויון הזדמנויות קובע את נטל ההוכחה בתביעה של עובד מכוח סעיף 2 שהובא לעיל כדלקמן:
- "בתובענה של דורש עבודה או של עובד בשל הפרת הוראות סעיף 2, תהא חובת ההוכחה על המעביד כי פעל שלא בניגוד להוראות סעיף 2 –
- (1)

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 (2) לעניין פיטורים מהעבודה – אם הוכיח העובד שלא היתה בהתנהגותו או במעשיו סיבה לפיטוריו".
- 2
- 3 111. בע"ע (ארצי) 37078-11-13 חברת חשמל לישראל בע"מ - נאידורף, (13.2.2018) התייחס בית הדין
- 4 הארצי לחובת העובד להציג ראיות לכאורה ליחס מפלה כלפיו כדי שנטל ההוכחה יועבר אל כתפי
- 5 המעסיק, וקבע:
- 6 "בית המשפט העליון ציין בהקשר זה בעניין גורן כי 'נוכח הקושי הטמון בהוכחת השיקולים שעמדו
- 7 ביסוד החלטה זו או אחרת שהתקבלה בעניינו של העובד יש להעביר את נטל ההוכחה למעביד כאשר
- 8 עלה בידי העובד להציג ראיות לכאורה לכך שהמעביד נהג כלפיו בהפליה', כאשר 'על רקע פערי הכוחות
- 9 והמידע המאפיינים את היחסים בין המעביד לעובד אין לקבוע רף גבוה במיוחד לעניין זה'.
- 10 בהתאם לאמור נקבע כי 'העובד יוכל לפיכך לעמוד ברף הראייתי הנדרש לשם העברת נטל ההוכחה, גם
- 11 אם לא מתקיימים תנאיו של סעיף 9 לחוק, אם יצביע - למשל וכדוגמאות בלבד - על מדיניות מפורשת
- 12 של המעסיק המבוססת על אחד הקריטריונים המנויים בסעיף 2 לחוק שוויון הזדמנויות; אם יוכיח כי
- 13 להחלטת המעסיק יש בפועל תוצאה מפלה; אם יציג ראיות המלמדות על יחס שונה של המעסיק כלפי
- 14 העובד לעומת עובדים אחרים שאינם משתייכים לאותה קבוצה;
- 15 אם יוכיח יחס שונה כלפי עובדים מהקבוצה אליה משתייך העובד בהשוואה ליחסו של המעסיק
- 16 לעובדים מקבוצות אחרות; וכיו"ב".....".
- 17 112. כמו כן, התייחס בית הדין הארצי בע"ע (ארצי) 35640-07-15 דיבסי - ועדת המכרזים לבחירת
- 18 עובדים בכירים בעיריית לוד, (13.7.2016) לסעיף 2 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה בהקשר של קבלת
- 19 מועמד למשרה ציבורית וקבע את הדברים הבאים:
- 20 "בהזדמנות זו נזכיר שאין מחלוקת כי כל אדם, לרבות בתפקיד ציבורי, זכאי להחזיק בהשקפת עולם -
- 21 לרבות חברתית ופוליטית - כרצונו, בלא שיידרש ליתן דין וחשבון בקשר לכך ובלא שיחשוש כי יבולע לו
- 22 כתוצאה מדעותיו ואמונותיו, לרבות הבעתן הפומבית. לאור זאת אף אין כלל מקום לבדוק את השקפת
- 23 עולמו של מועמד לתפקיד, לרבות תפקיד ציבורי, ועצם בדיקה שכזו עלולה להקים חשד להפליה פסולה
- 24 (סעיף 2(א) לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח - 1988)".
- 25 113. משמעות המפורט לעיל היא כי למעסיק אסור להפלות עובד, לרבות בעת קבלת החלטה בדבר
- 26 פיטוריו, בשל השקפת עולמו או דתו. כמו כן, ככל שהעובד יביא בהליך המשפטי ראיות לכך שלא נפל פגם
- 27 במעשיו, יועבר הנטל אל כתפי המעסיק להראות שפיטוריו אינם תוצאה של הפליה אסורה.
- 28
- 29 114. בהקשר זה נבהיר כי כידוע, במדינה דמוקרטית הזכות לחופש ביטוי כוללת גם את החופש לבטא
- 30 דברים צורמים שאינם מקובלים על הכל, אולם גם במדינה דמוקרטית לא ניתן להשתמש בזכות זו כדי
- 31 לפרסם ביטויים שמטרתם לפגוע בה. ובלשונו של הנשיא בדימוס ברק במאמרו אליו הפנינו לעיל:
- 32 "המשטר הדמוקרטי נכון להגן על חופש הביטוי, כל עוד חופש הביטוי מגן על הדמוקרטיה. אך מקום
- 33 שחופש הביטוי הופך קרדום לפגיעה בדמוקרטיה, אין הצדקה שהדמוקרטיה תניח את צווארה לכורת.
- 34 חוקה אינה מרשם להתאבדות, וזכויות אזרח אינן במה לכליון לאומי. אין אדם יכול ליהנות מחופש
- 35 הביטוי אם אינו נהנה מהחופש לחיות בחברה בה הוא בחר לחיות. הזכות לחיים בחברה קודם לזכות
- 36 להביע בה דיעה".

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 115. החלטת הנתבעת לפטר את התובע מעבודתו אצלה, מצויה בלב הפררוגטיבה הניהולית שלה. עם
2 זאת, בהתאם להלכה הפסוקה, יש להפעיל פררוגטיבה זו בתום לב ובהגינות. כך קבע בית הדין הארצי
3 בע"ע (ארצי) 281/07 רשות הדואר – קלפנר (9.4.2008):
- 4 "הפררוגטיבה הניהולית אינה מילת קסם המעניקה למעסיק כוחות בלתי מוגבלים המשחררים
5 מביקורת. הפררוגטיבה הניהולית היא כוח אשר יש להפעילו בתום לב, בשום שכל, באיזון ותוך בחינת
6 ענייניו של העובד העלול להיפגע מן המהלך שנעשה מכוח אותה פררוגטיבה". (סעיף 47 לפסק הדין).
- 7 116. זכות טיעון ושימוע לעובד היא זכות שהוכרה בפסיקה כזכות יסוד ראשונית, ושמור לה מקום מיוחד
8 במערכת יחסי עבודה. זכות זו נועדה להבטיח כי תתקבל החלטה בדבר המשך דרכו של עובד בדרך
9 מכבדת, מושכלת, תוך מתן הזדמנות נאותה לשכנע את המעסיק להמשיך להעסיקו טרם פגיעה בפרנסתו,
10 כאשר מכלול הנתונים מצויים בפניו. (רי למשל, ע"ע (ארצי) 1027/01 ד"ר יוסי גוטרמן - המכללה
11 האקדמית עמק יזרעאל, לח(2003) 448 (2003) ע"ע (ארצי) 23402-09-15 אוריאל ברד - קנסטו בע"מ
12 (28.02.2017)).
- 13
- 14 117. זכות השימוע אינה מטבע לשון הנאמר מן השפה אל החוץ, מדובר בזכות מהותית שמטרתה להביא
15 לקבלת החלטה עניינית ומושכלת תוך הענקת משקל ראוי לטענותיו של העובד אשר עשוי להיפגע מן
16 ההחלטה. מתכונת עריכת השימוע אינה אחידה ותלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה ובלבד
17 שמתקיימים העקרונות הבסיסיים העומדים ביסוד הליך השימוע, כמפורט לעיל.
- 18
- 19 118. במסגרת תביעתו, הסעד העיקרי שמבקש התובע הוא סעד של ביטול החלטת הנתבעת על פיטוריו
20 והשבתו לעבודה. ידוע כי סעד של אכיפת יחסי עבודה הוא סעד שאינו ניתן כדבר שבשגרה. בע"ע (ארצי)
21 215/03 ענבר - יישום חברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים (6.11.2003), קבע
22 בית הדין הארצי כי "דרך המלך בפיטורים שלא כדין איננה השבה לעבודה, כי אם תשלום פיצויים (ראו
23 דעתי בע"ע 300178/98 שופרסל – ביבס פד"ע לו 481; ע"ע 300258/97 יהודית חנן - המועצה המקומית
24 מנחמיה, (טרם פורסם); ע"ע 300053/96 אסנת נתאי - בית התפוצות על שם נחום, (טרם פורסם)).
25 השבה לעבודה תעשה במקרים חריגים ובהתחשב, בין היתר, בנסיבות הפיטורים, מאפייני מקום
26 העבודה, יכולתם של העובד והמעסיק לשתף פעולה, משך התקופה שחלפה מיום הפיטורים ואם השבת
27 העובד למקום עבודתו תפגע באורח קשה ביחסי העבודה התקינים במקום העבודה".
- 28
- 29 119. אף על פי כן, חל ריכוך מסוים בפסיקה לפיו סעד של אכיפת יחסי עבודה הוא סעד המצוי בשיקול
30 דעתו של בית הדין וכפי שנקבע בבר"ע (ארצי) 20400-09-15 סוהיר תורכי - המועצה המקומית שעב
31 (20.9.15) "אין לומר כי אכיפת יחסי עבודה מהווה בהכרח 'סטייה מדרך המלך' וכן בע"ע (ארצי) 506/09
32 רות הורוביץ - עמותת בית חנה (24.10.10), כפי שמצוטט בבר"ע (ארצי) 34728-08-20 בוטיינה קייס נ'
33 מדינת ישראל (13.09.20):
- 34 "סעד אכיפת החוזה הוא סעד שבשיקול דעת. שיקול הדעת מובנה ממלאכת איזון ומידתיות בין מספר
35 היבטים שעליהם נמנים, בין היתר, אופיו של המעביד - האם הוא גוף פרטי או ציבורי; חומרת הפגם

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 שדבק בפיטוריו של העובד ותום ליבו של המעביד; השפעתו של הסעד שיינתן, אכיפה או פיצוי, על
2 העובד; חלוף הזמן; אופי הקשר בין העובד למקום העבודה..."
3

4 הכרעה

5
6 לא נפל פגם בהתנהלות הנתבעת לאחר שהופנתה על ידי עובדים לפרסומי התובע ופנתה לקבלת פירוש
7 לפרסומים אלה

8
9 120. להלן נבחן את התנהלות הנתבעת בכל הנוגע להפעלת הפררוגטיבה הניהולית שלה. עם הבאת
10 פרסומי התובע לידיעתה, ביום 25.10.2023, פנתה הנתבעת לקבל תרגום ופרשנות של הפרסומים כדי
11 לבחון האם יש בהם פגם כלשהו. נציין כי לא מצאנו שיש פגם בעצם העברת הפרסומים לבחינה, או
12 בהחלטה לבחון את תוכנם. הנתבעת מחויבת לכלל עובדיה וככל שמועלה חשש כלשהו עליה לבחון האם
13 יש לו בסיס. על כן התנהלות אחראית ושקולה היא העברת הפרסומים לבחינה כדי לבדוק האם יש
14 בטענות שהועלו ממש.

15
16 121. לאור המצב בו שרויה המדינה, וודאי בעיתוי הפרסומים שבוצעו על ידי התובע, כשבוע לאחר אירועי
17 השביעי באוקטובר, לא מצאנו פגם בכך שהפניה לביצוע התרגום והפרשנות היתה למר זאבי שהכשרתו
18 היא בעלת אופי בטחוני בעיקרה, על אף שהוא גם מרצה לערבית מדוברת ואסלאם³. ממילא מיד לאחר
19 מכך התקיימה פגישה עם התובע כדי לקבל את גרסתו על מנת לקחת אותה בחשבון.

20
21 122. עוד, לא מצאנו ממש בטענת התובע כי היה על הנתבעת לאפשר לו להתמודד עם מסקנותיו של מר
22 זאבי. מר זאבי הוא יועץ חיצוני לנתבעת. ההחלטה לזימון התובע לשימוע התקבלה על יסוד תרגומו את
23 פרסומי התובע ומשמעותם וגם על יסוד שיחתו של מר זאבי עם התובע. משמעות הפרסומים הובהרה
24 במלואה במכתב הזימון לשימוע כך שהדברים פורטו שם ולא היה מקום לאפשר עימות כזה או אחר מול
25 מר זאבי שאינו הגורם המקבל את ההחלטה בעניינו של התובע.

26 לא נפל פגם בשיחה שערך מר זאבי עם התובע כדי להבין את מניעיו לפרסומים

27
28
29 123. קצין הביטחון מר זאבי הגיע למחרת היום לעבודתו של התובע וביקש לשוחח עמו. התובע ניהל עמו
30 שיחה שהתמלול לה צורף כנספח 5 לכתב ההגנה. עיון בתמלול מעלה שהתובע מחד מופתע מעצם ניהול
31 השיחה על פרסומיו ומנגד, משיב באופן מתחמק לשאלות של מר זאבי בנוגע לפרשנות הפרסומים. נציין כי
32 מאחר ומדובר במפגש הראשון של התובע עם טענות הנתבעת, יש חשיבות להתנהלותו ולתשובותיו בשיחה
33 זו. התובע מנסה בתחילת השיחה להבין כיצד מר זאבי הקשור לשירותי בריאות כללית ולא לנתבעת, מגיע
34 לשוחח עמו. מר זאבי מסביר את ההקשר ומפרט שהגיע בגלל הפרסומים של התובע בסטטוס בטלפון.
35 התובע מסכים שיש הקשר בין פרסומים שמבוצעים לתקופת פרסומים:
36 "יקי שני: שתיכף נדבר עליו. זה אבל אנחנו נמצאים עוד פעם בתקופה לא פשוטה."

³ עמ' 164 לפרוטוקול ש' 28.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 בסדר? תקופה לא פשוטה. ויש קשר בדרך כלל בין מה שאנשים מפרסמים לבין התקופה. אחרת, נכון אתה
2 מסכים איתי?
3 מונתסר עבאסי: כן⁴
4
5 124. מר שני כאמור מבקש מהתובע שיפרש עבורו את הפרסום הראשון, התובע מכחיש קשר למצב
6 העכשווי בו מצויה המדינה ומפנה את מר שני לפרשן:
7 "מונתסר עבאסי: הוא אומר. זה פסוק מהקוראן.
8 יקי שני: כן. תגייד לי. אז תגייד לי אתה.
9 מונתסר עבאסי: אין בעיה. כן. כן. אני לא,
10 יקי שני: איך אתה מבין.
11 מונתסר עבאסי: אני רוצה שאתה, אני, אני יודע מה אני מבין. אני רוצה לשמוע ממך מה אתה,
12 מה הבנת מזה.
13 יקי שני: אוקי. אני הבנתי שיש פה משהו שמאד מתאים לעכשיו. מאד מתאים לעכשיו.
14 מונתסר עבאסי: לא. (צוחק)
15 יקי שני: אלוהים יכול לנצח אבל הוא נותן לכם לעמוד במבחן.
16 מונתסר עבאסי: לא.
17 יקי שני: אלוהים ידאג שישימידו לכם, שישימידו לכופרים את האדמות שלהם.
18 מונתסר עבאסי: ככה זה כתוב פה?
19 יקי שני: לא? אז תגייד לי אתה.
20 מונתסר עבאסי: אז בוא. בוא אם אתה רוצה לסמוך על מה שאני אומר, או מה שלפחות מה שאני,
21 יקי שני: אני רוצה להבין.
22 מונתסר עבאסי: מה ש, מה שאני חושב.
23 יקי שני: כן.
24 מונתסר עבאסי: אז בבקשה. אם אתה רוצה בוא נלך לפרשן שיפריש.⁵
25 כלומר, התובע אינו מפרש את הפרסום הראשון ולא מסביר את כוונתו, אלא מתחמק ומפנה את מר שני
26 לפרשן. התנהלות זו מחזקת את גרסת הנתבעת בנוגע לסיבת הפרסום והעיתוי בו בוצעו הפרסומים.
27
28 125. בהמשך, התובע מתייחס לפסוק בפרסום הראשון וגם לפרשנות המופיעה מתחתיו ומסביר שלא הוא
29 כתב את הדברים אלא מדובר בפסוק מהקוראן ובפרשנות של פרשן לפסוק:
30 "מונתסר עבאסי: אני לא כתבתי את זה. אני לא כתבתי את זה.
31 יקי שני: אין בעיה. אבל תגייד לי אתה,
32 מונתסר עבאסי: קודם כל, קודם כל זה פסוק מהקוראן, יכול להתחיל הכל. יש כמה פרשנים כמו בתורה. זה
33 אומר משהו. זה בא אומר משהו אחר. אתה מבין?
34 יקי שני: למה יש פה פרשנות אחרת.

⁴ עמ' 3 לתמלול ש' 10-13.

⁵ עמ' 4 לתמלול ש' 8-27.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 מונתסר עבאסי: לא. אני אומר כן. אני מדבר על הפסוק עצמו. תעזוב אני מה זה מתייחס זה מבחינתו זה האדם
2 הזה אז זה הפריש את זה. זה הוא פירש את זה.
3 יקי שני: זה פרשן של זה הבנתי.
4 מונתסר עבאסי: זה פרשן.
5 יקי שני: זה כמו רש"י. זה כמו רש"י על זה.
6 מונתסר עבאסי: כן. אבל זה הפסוק הזה,
7 יקי שני: אוקי.
8 מונתסר עבאסי: יכול להכיל כמה דברים. אני מבחינתי זה פסוק שלם. אני לוקח מהחלק הזה מן הסתם זה מה
9 ש...
10 יקי שני: שמה, תסביר לי מה?
11 מונתסר עבאסי: הנה פה. זה כל מה ש, כל מה שהתחלת להגיד שזה באמת אלוהים יכול לנצח.
12 יקי שני: כן.
13 מונתסר עבאסי: אבל יכול להנצח, בעצם לנצח את הכל מה שמבחירת, ... מה שלא יהיה. אבל
14 בגדול הוא נותן לכם מבחן. מבחן למאמינים שלו. קודם כל זה מה שחשוב זה פסוק מהקוראן. זה לא משהו שאני
15 המצאתי.⁶
16 מכך מתקבל הרושם שהתובע נמנע מלתרגם את הפרשנות במלואה, מבקש להרחיק את משמעות הפסוק
17 ממנו ומפנה לכך שמדובר בפסוק מהקוראן בו הוא מאמין.
18
19 126. כזכור, הפסוק הראשון פורסם עם פרשנות מתחתיו בו מופיעה, בין היתר, המילה 'ג'יהאד'. מר שני
20 מסביר לתובע שלפרסומים יש הקשר, פרסום לא נעשה בחלל ריק אלא בא להעביר מסר מסוים, כך התובע
21 משיב:
22 "מונתסר עבאסי: אדוני עוד פעם כמו שאני אומר זה הפסוק מהקוראן. לפי הפרשנות שלו זה לא קשור קודם כל
23 לסיטואציה של, של חס וחלילה זה הסתה. זה לא קשור זה לא חומר שחס וחלילה זה מעודד טרור. זה לא חומר
24 שחס וחלילה.
25 יקי שני: אין פה, אין פה את המילה ג'יהאד פה?
26 מונתסר עבאסי: לא. זה שזה אז הוא כתב שזה ג'יהאד. זה לא קשור.
27 יקי שני: בדיוק, נו,
28 מונתסר עבאסי: אז הוא אומר (ערבית דקה 7:11) שתהיה מלחמות. יהיו מלחמות ואז יראה מי טוב מי לא טוב.
29 מן הסתם היום למשל יש אנשים.
30 יקי שני: ואז, ואז הכופרים יושמדו.
31 מונתסר עבאסי: לא (כק)שור להשמדה. אין פה כלום. אין פה השמדה."⁷
32 כפי שאמר התובע קודם לכן, לכל פסוק יש מספר פרשנויות, והעובדה שהתובע בחר לפרסם את הפסוק
33 עם הפרשנות הזו דווקא, מצביעה על מניעיו.
34

⁶ עמ' 5 לתמלול ש' 8-27.

⁷ עמ' 7 לתמלול ש' 6-15.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

127. התובע מסביר שהפרסום של הפסוק הראשון זה חלק מהאמונה שלו שאלוהים יכול לנצח אבל עושה לאנשים מבחן באמונתם, למרות שניתן לראות שהוא מנסה שלא לתרגם את הדברים אבל לבסוף קושר אותם למלחמה בעזה, בשונה מדבריו קודם בשיחה:
- "מונתסר עבאסי: אתה יודע מה. לא. זה שהם עוד פעם לא מדבר על הניצחון פה. מדבר על ניצחון אלוהים. ולא מדבר על הניצחון של האנשים. פה מדבר על הניצחון של האנש, של, יקי שני: זאת אומרת להראות שאלוהים הוא גדול ו, מונתסר עבאסי: והוא יכול. הוא יכול אבל הוא לא יעשה את זה הוא נותן מבחן. יקי שני: מבחן שמה?
- מונתסר עבאסי: לא מדבר. אין. אין. הנה זה המבחן. הנה בוא, בוא תפריש את זה. אין מבחן. יקי שני: לא על מבחן. מונתסר עבאסי: לא מדבר. יקי שני: תגיד, תספר לי על ... מונתסר עבאסי: זה זה. (ערבית דקה 8:26) שנותן לכם ככה שזה אנשים שאז עושים את המבחן. יקי שני: וההמשך, מונתסר עבאסי: (ערבית דקה 8:32) אלה שזה אז בעצם נהרגו במתקפות כמו ושמה כמו שהחפים מפשע. זה 6000 שהולכים עכשיו מ 6-8. אז הוא הוא לא ישכח מזה. כאילו מבחינתו אז, יקי שני: הבנתי. אז אתה מדבר על ההרס והחורבן של עזה. מונתסר עבאסי: 6000 מעל, 6000 מעל. 7000 אנשים פה מעל זה. כמה 180 אלף בית. אני לא יודע מה. קודם כל בוא ניישר קו. זה שקרן, וקרן פחות מעניין אותי. אני פה 11 שנים בחברה. ואני, אתה יודע פחות או יותר, אז ... יעני. אז אני לא כזה לא, לא אדם. פחות או יותר הם מכירים אותי. מבחינה אידיאולוגית. אז תעזוב. זה שאנחנו,⁸ מכך שהתובע נקב במספר 6,000 ניתן ללמוד כי דבריו קשורים למלחמה בעזה ולפעולת צה"ל שם ואינו מתייחס באופן שוויוני לשני הצדדים כפי שטען.
128. בהקשר זה יצוין כי לא נעלם מעינינו שבעדותו הסביר התובע שהסיבה שהפנה את מר שני לפרשן היא שלטעמו מר שני כבר הגיע עם החלטה שהוא פרסם את הדברים כדי להסית. עם זאת נציין שמהתמלול של השיחה התרשמנו שמר שני מנסה לקבל הסברים מהתובע אודות משמעות פרסומיו והמסר שביקש להעביר באמצעותם. כאשר התובע מנסה להרחיק מעליו את המשמעות, מר שני מקשה ומפנה לבעייתיות בפרסומים. כך שלא מצאנו שמהשיחה ניתן להסיק כי מר שני הגיע עם מסקנה, אלא בא לגבש אותה על יסוד תשובותיו של התובע.
129. בהמשך מופנה התובע לצבעים של הפרסום השני (אדום, ירוק ושחור על רקע לבן) ואומר שלא שם לכך לב, העתיק זאת מהעמוד כפי שפורסם בצבעים שפורסמו. התובע גם אומר שאין כל זכר בפרסומים לארגוני טרור. מר שני שואל את התובע אם הוא מבין למה הוא פה, התובע משיב שכן, מר שני מסביר לתובע שהוא לא מגיע סתם, התובע משיב:

⁸ עמ' 8 לתמלול שי' 17-27, עמ' 9 לתמלול שי' 1-11.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 "מונתסר עבאסי: באמת? אם הייתי קודם כל. אני לא כזה טיפש שאני אעשה כזה דבר. קודם כל אני אומר כזה.
2 וזה המסר לקרן ולכל אחד. אני לא קרן אגב היא חדשה פה בארגון אצלנו. אבל זה שאני עובד בארגון הזה. אני
3 כבר 11 שנים. אני מהנדס. אני אף פעם לא יעשה משהו שיזיק למקום עבודה הזה. בחיים. זה אחד. זה הנאמנות.
4 חלק מהנאמנות. דבר נוסף, אני לא רוצה להיכנס אתך ל-, לאידיאולוגיה שאני חושב. הרבה דברים ממה שקורים
5 הם לא, לא תקינים. משני הצדדים. אז תעזוב. מישהו אולי מישהו עובד איתי. אז יודע מה אני חושב. יודע איך
6 אני מתנהג. אז, הדברים האלה עוד פעם אני לא חושב שזה, אני כזה טיפש שאני אפרסם דבר שאני חושש שהוא
7 עלול להזיק לי. אחרת לא הייתי מפרסם. אתה מבין? אני יודע שהסטורי כולם רואים. ואני רואה מי רואה את
8 הסטורי. ומי לא רואה את הסטורי. אז באמת אני לא אמרתי דברים, חס וחלילה של הסתה. ושל זה. כי אני יודע
9 שזה בסוף בסוף לא יצא מזה משהו. להיפך. הנזק הוא אלי. יבוא אלי. זה אחד. שתיים, הדברים פה הם של
10 פסוקים מהקוראן נטו. לא משהו שאני המצאתי. ולא הודעה של מישהו שלא יגידו. אה,
11 זה חוש (סוף הקלטה)
12 המשך 41:13- דקות
- 13 מונתסר עבאסי: ... צלח. וזה של זה. לא. זה פסוקים אין. וגם של הזה. זה כל אחד יכול לפרש את זה מה שהוא
14 רוצה. אבל באמת אני רוצה להתעקש על הזה ... של הצבעים באמת. (צוחק) אני, אתה יודע מה, זה שראיתי כזה
15 דבר. בהתחלה אמרתי אוי בטח מה זה מה הוא רוצה מה זה. שראיתי באמת אני לא קטע של מזלזל. אבל לא זה
16 שטויות שליחה שאני אומר. זה שטויות. תסתכל זה עושה צבע. צבע צבע. זה. הנה צבעים. כולם ככה עושים
17 היום. צבעים"⁹
- 18 מכך עולה שהתובע קושר בין בעייתיות הצבעים הספציפיים בפרסום שהעלה לסטטוס לשיחה עם מר שני,
19 אך מכחיש שהצבעים משקפים משהו עבורו.
- 20
- 21 130. מר שני שואל את התובע האם התכוון להעביר מסר כלשהו בפרסומים והתובע משיב:
- 22 "מונתסר עבאסי: בוא תקשיב. קודם כל שלח, אמרת לי משהו. אני אגיד לך את האמת. אני אדם ישר. מי שמכיר
23 אותי יודע, שקודם כל אני לא מפחד מאף אחד. דבר נוסף, את מה שבפנים בתוכי אמרתי. אמרתי זה עוול שעושים
24 לאנשים פה. זה עונש קולקטיבי. אנשים פה נהרגים חפים מפשע. בשני צדדים. אז זה, זה אני אומר. אבל מה
25 שהתכוונתי קודם כל זה לא קשור בכלל,
26 יקי שני: הנה פה אני,
27 מונתסר עבאסי: אני מפרסם תמיד דברים כאלה. עוד לפני המלחמה. אז זה ... כאילו דברים ככה. בגודל, בסדר
28 גודל. כאילו דברים דתיים כאלה. אבל באמת לא דברים שלא קשורים. אני תמיד ככה. אפילו אם נניח, בוא
29 תסתכל, אתה יודע מה, אם אני נכנס נגיד לזה של הפייסבוק שלי. הכל, כמו שאני, שאני אדם דתי. אני אדם
30 דתי. כל אחד שזה אז יש לו בעצם כל דברי תורה. ודברים כאלה. אבל באמת אדם לא מתערב בפוליטיקה. בכלל.
31 אדם לא מתערב בפוליטיקה ולא אכפת לו מהפוליטיקה. וזה,
32 יקי שני: איך אתה מקבל את החומר הזה? מאיפה זה מגיע?
33 מונתסר עבאסי: כל מיני פרסומים פה ושמה. אבל זה דברים חלק מהחיים שלנו. אז. זה לא משהו שזה זה חלק
34 מהשגרת חיים. זה פסוקים מהקוראן. זה דברים שאני קורא."¹⁰

⁹ עמ' 13 לתמלול ש' 17-27 עמ' 14 לתמלול ש' 1-11.
¹⁰ עמ' 14 לתמלול ש' 19-27, עמ' 15 לתמלול ש' 1-8.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 ניתן לראות שהתובע מסביר שהמסר הוא שנעשה עוול לאנשים שנהרגים חפים מפשע משני הצדדים, כך
2 שכאמור יש קשר בין הפרסום למצב הביטחוני העכשווי במדינה. מדבריו של התובע ניתן להבין שהפרסום
3 קשור לכך. התובע טען לאורך ההליך שפרסומיו אינם חריגים אלא מהווים המשך להתנהלותו גם קודם
4 למלחמה שכן הוא נוהג לפרסם דברי דת ופסוקים מהקוראן מזה זמן. נציין כי התובע לא הביא ראיה
5 לפרסומים דומים שפרסם טרם אירועי השביעי באוקטובר מלבד עדותו. כמו כן נציין כי אם נקבל את
6 טענת התובע בנוגע לפרסומיו הקודמים, יש בכך כדי להעיד כי הנתבעת לא הפלתה אותו על יסוד דתו תוך
7 פגיעה בחופש הפולחן שלו שכן עד לפרסומים מושא הליך זה לא נערך עמו כל בירור ביחס לפרסומיו
8 הקודמים שלטענתו היו בעלי אופי דתי. דווקא בשל משמעות הפרסומים לנוכח עיתוי הפרסום – פתחה
9 הנתבעת בבדיקה שהביאה בסופו של יום לסיום העסקתו.

10
11 131. בהמשך התובע מציין שיש לו אידיאולוגיה מסוימת, שהוא חי תחת שלטון והולך עם זה, עד שהאל

12 יחליט אחרת. מר שני מעמת אותו עם המילה כופרים המתייחסת לטענתו ליהודים והתובע מכחיש זאת:
13 "מונתסר עבאסי: אז מה רציתי... אז שמע, אם היית חס וחלילה תופס אותי על זה שאני כותב כמה מילים. ואני
14 אומר זה הכופרים הזה, והזה. האויב הישראלי חס וחלילה. אני תשמע יש לי אידיאולוגיה מסוימת. תעזוב. אני
15 אומר חיים תחת שלטון,
16 יקי שני: ... אידיאולוגיה.

17 מונתסר עבאסי: חיים תחת שלטון חלאס. הולכים עם זה. אי אפשר. אני אומר הנה מה שהלך עכשיו ב... ומה
18 שהלך בזה. ומה שהלך בעירק ובסוריה. אלה שהתקוממו תראה מה התוצאה. זה חורבן. חורבן שלם. אז אני אומר
19 זה המצב שאנחנו חיים בו, שהקדוש ברוך הוא יחליט אחרת. יהיה אחרת. אבל זה העובדה שאנחנו חיים בה, זה.
20 יקי שני: בסדר. בשגרת חיים שלך, אתה אומר אין לי, אין לי את הדבר הזה.

21 מונתסר עבאסי: אין את מה?

22 יקי שני: הסתה. ודיבור על להשמיד את היהודים, ו-,

23 מונתסר עבאסי: חס וחלילה. תשמע מה, קודם כל זה מישהו,

24 יקי שני: אנחנו הכופרים.

25 מונתסר עבאסי: אף פעם,

26 יקי שני: אנחנו הכפר,

27 מונתסר עבאסי: הכופרים זה זה יכול להיות קודם כל זה הפרשנות זה כל אחד.

28 יקי שני: אבל זה אנחנו מה זה כופרים?

29 מונתסר עבאסי: אבל תשמע אדוני.

30 יקי שני: אני כופר?

31 מונתסר עבאסי: אדוני אדוני, אדוני שניה אחת. נו, אדוני. זה הקוראן לפני 1400 שנה. אז אי אפשר לבוא להגיד
32 אה, מדינת ישראל זה הכופרים. אי אפשר. זה משפט שלם. אתה תעשה מה שאתה רוצה. אתה יכול לבוא להגיד
33 עלי שאני כופר. אני גוי לא גוי. אני גוי- אני לא מתייחס לזה. זה שאתה אומר עלי שאני גוי. ואני מבחינתי לא
34 יודע מה, אני גם כן כופר. אני לא מתייחס לזה. כל אחד יש לו את הדת שלו. כל אחד. יש משפט ב-, אצלנו שאומר,
35 (ערבית דקה 6:55) כל אחד יש לו את הדת שלו שישבור את הראש. אז אז אתה יודע מה על הנוצרים עצמם אני
36 לא אומר כופרים. כל אחד יש לו את הדת שלו. בסוף אני לא עושה חשבון עם אנשים. הקדוש ברוך הוא עושה את
37 החשבון. אבל אני כן מותר לי להגיד שזה עוול שעכשיו נעשה לאנשים, שנהרגים חפים מפשע. מעל 6000

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 שנהרגים שמה. וזה זכותי. אם כתבתי משהו שזה. זה משני הצדדים. כמוכן שיש אנשים שלא קשורים. משני
2 הצדדים. מה? זה,"¹¹

3
4 132. בעדותו לפנינו נחקר התובע בדבר התנהלותו בתרגום הפרסומים, ביחס לכך שהתחמק מלתרגם את
5 הפרסומים בשיחה עם מר שני :

6 "עו"ד גולן רותם: לתגובה שלנו, בעמוד 5 סליחה בעמוד 3 לתמלול בשורה 5 יקי שואל אותך מה כתוב בוא תסביר
7 לי מה כתוב סליחה יקי שואל אומר לך ככה הוא מציג לך את הפסוק ואומר לך "אני לא דובר ערבית אבל הסבירו
8 לי מה כתוב פה" ובעצם מבקש ממך להתייחס לזה ואז אני מראה לך שהתשובה שלך לזה זה שאתה מפנה ליקי
9 ואומר לו בוא תסביר לי אתה מה כתוב ואני שואלת אותך למה שמגיע קצין הביטחון ואומר לך שהוא רוצה לחקור
10 אותך לגבי אותו פרסום אתה במקום לתרגם את הפרסום ולהסביר לו את הפרסום הזה אתה מגלגל את הכדור
11 אליו ומבקש ממנו להסביר לך את הדברים.

12 העד, מר עבאסי: כי קודם כל בתור איש ביטחון הוא לא היה צריך לסמוך עליי וכפי שאני רואה שהוא עשה הוא
13 בדק את זה וחקר זה ואז הוא בא אלי זה 1. ו-2 אני לא חושב שמה שהייתי אומר היה מקובל עליו להפך וזה
14 מצדיק את זה שהוא אמר הכחיש את המימוש לו הוא גמגם הוא נמנע מלהגיד את התרגום כמו שצריך ואני כפי
15 שתרגמתי כפי שהבנתי אני הבנתי את זה ככה תרגמתי את זה ככה. אני יודע שבסוף תהיה מחלוקת על התרגום
16 שלי בשביל זה הפניתי אותו שיעשה את זה עם פרשן שיתרגם את זה."¹²

17 ובהמשך :

18 "העד, מר עבאסי: סליחה תני לי להשלים משפט בבקשה. גם בשיחה עם המנב"ט וגם בשימוע אני הרגשתי גם
19 בדיעבד שלא היה להם אינטרס לשמוע אותי עד הסוף, לא היה להם אינטרס שאני אתרגם מילולית היה להם
20 היו עם דעות ביטחוניות באו אלי היה חשוב להם לשמוע מה מבחינת כאילו להלביש את האשמה שלהם כבר."¹³

21 נציין שאף אם זו היתה תחושתו של התובע, הרי שהנתבעת פעלה כנדרש עת פנתה אליו לקבל הסברים
22 למהות הפרסומים לדעתו, לאור המפורט בהם ולאור העיתוי בהם פורסמו. אין מקום לקבל את טענת
23 התובע כי הנתבעת הטילה עליו את משימת מתן ההסבר, דבר שכלל לא התכוון אליו לטענתו. הנתבעת
24 היתה מחויבת לברר מה ההסבר של התובע לפרסומים, על כן אי שיתוף פעולה מצדו ועמדה שזהו לא
25 תפקידו, אינה מתיישבת עם טענתו שיש לבחון מה המסר שהוא רצה להעביר, בדיוק כפי שהנתבעת
26 ביקשה לברר עמו. מכל מקום, בעמדתו זו גילה התובע שלא משנה מה היתה דרך פועלה של הנתבעת, הוא
27 סבר שהחלטה בעניינו כבר התקבלה. זו לא היתה התרשמותנו. הנתבעת פנתה לתובע יותר מפעם אחת,
28 הן בשיחה עם מר שני והן בשימוע כדי לתת לו הזדמנות אמתית להסביר את פשר פרסומיו – כיצד הוא
29 הבין אותם ומה היתה כוונתו בפרסומים עצמם. בהתנהלותו ממקום שהוא סבור שהנתבעת כבר קיבלה
30 החלטה, על אף שלא אמר זאת מפורשות אלא לאחר שהתקבלה החלטה, לא תרמה ליכולת של הנתבעת
31 לקבל החלטה אחרת מזו שקיבלה, שכן התנהלות של התחמקות מלשתף פעולה, מעלה חשש שיש לעובד
32 מה להסתיר.

¹¹ עמ' 17 לתמלול ש' 13-27, עמ' 18 לתמלול ש' 1-18.

¹² ע' 15 לפרוטוקול ש' 11-25.

¹³ עמ' 18 לפרוטוקול ש' 10-13.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

133. **לסיכום עד כאן** – בשיחת הברור עם מר שני התובע ניסה להמעיט בערך הפרסומים שפרסם כשבוע לאחר אירועי השביעי באוקטובר, אולם קשר אותם באופן ישיר למצב העכשווי ולמלחמה אליה יצאה המדינה בגינם. בתחילת השיחה התובע התחמק ולא פירש את הפרסומים אלא הפנה את מר שני לפרשן, אך בהמשך השיחה כאשר פירש את הפרסומים, וגם זאת באופן חלקי, הוא עצמו קשר אותם למלחמה בעזה, לצבעים המסמלים את דגל פלסטין וזאת בשלב שהמדינה עדיין סופרת את נרצחיה ומנסה לשחרר את אזרחיה החטופים, כשבוע לאחר אירועי השביעי באוקטובר, בשלב בו צה"ל כבר הגיב לפעולות ארגון החמאס באמצעות הפצצות ברצועת עזה.

לא נפל פגם בהוצאת התובע לחופשה בתשלום בתום השיחה עם מר שני לנוכח התנהלות התובע בשיחה

134. לקראת סיום השיחה, מר שני מסביר לתובע שהוא רשם את הדברים ויעלה אותם על הכתב ובינתיים עד שיסתיים הברור הוא לא יכול לחזור לעבודה והיעדרותו תהיה בתשלום:

” מונתסר עבאסי: מה עוד?”

יקי שני: תשמע, כלום אין מה להוסיף. זה משהו שנמצא עכשיו בברור, אצל הנדסה רפואית. אני רשמתי את הדברים. אני אעלה אותם בצורה מסודרת.

מונתסר עבאסי: כן.

יקי שני: אני לצערי אומר לך, שבינתיים אתה לא יכול לחזור לעבודה. בסדר? עד שמסתיים הברור. אתה יכול לקחת את מי שאתה רוצה להיעזר במי שאתה רוצה. אבל מבחינת הנדסה רפואית היא רוצה לסיים את הברור ואז לדבר א...

מונתסר עבאסי: אבל איזה ברור? לא הבנתי. אני פסוק מהקוראן שאני, מעלה. ואתה אומר לי אתה עושה, קודם כל אתה עושה כאילו בא בהאשמות שחס וחלילה.

יקי שני: אני לא האשמתי שום דבר. אני רשמתי. אתה רואה. אני רשמתי מה אתה אומר. אני שומע מה אתה אומר.

מונתסר עבאסי: אוקי.

יקי שני: אני אעביר את זה גם כן הלאה. אבל כרגע לאור הסיפור הזה, לאור זה שיש בדיקה. גם אגב אצלנו בעובדים עובדים אצלנו בכל מקום, שיש לנו בדיקה. אנחנו בשלב ראשון אומרים לעובד תלך הביתה. תהיה בבית בינתיים. אני חושב שזה גם בתשלום. זה כמו יום עבודה רגיל.

מונתסר עבאסי: כן. כן אין בעיה.

יקי שני: עד סוף הברור. זה יכול לקחת יום. יומיים שבוע, צריך.¹⁴”

135. לאחר מכן מר שני מבקש מהתובע לקבל את כרטיס העובד שלו והתובע מוסר לו את הכרטיס ומר שני מוסר לו שיהיו איתו בקשר מההנהלה, ובהמשך:

” יקי שני: חשוב שתדבר עם ההנהלה.

מונתסר עבאסי: ... זה.

יקי שני: אני שמח שאתה מקבל את זה ככה.

מונתסר עבאסי: מאד לגיטימי. מאד לגיטימי.

יקי שני: זה חשוב מאד שאתה מקבל את זה ככה.

¹⁴ עמ' 19 לתמלול ש' 20-27, עמ' 20 לתמלול ש' 11-1.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 מונתסר עבאסי: אבל מאד לגיטימי. אבל מאד גם כן.¹⁵

2 מר שני העיד שקיבל הוראה ממנהלו במחלקת ביטחון להשעות את התובע מהעבודה ככל שמהשיחה

3 מאומת החשש שעולה הפרסומים¹⁶. יחד עם זאת, כפי שטענה הנתבעת, השעיה היא הליך המעוגן

4 בהסכמים וכרוך בתשלום שכר חלקי לעובד וזה לא ההליך שבוצע מול התובע. מהשיחה בין התובע למר

5 שני כמפורט לעיל, ניתן ללמוד כי התובע הסכים לשהות בחופשה על חשבון המעסיק בזמן הבריור. גם

6 אם השיב כך בשל היותו מנומס כפי שטען, יכול היה בכל שלב שלאחר מכן, וודאי לאחר שקיבל ייעוץ

7 משפטי, לחזור להנהלת הנתבעת ולעמוד על כך שיש להשיבו לעבודה. התובע לא טען שעשה כך ולאור

8 דבריו למר שני והתנהלותו לאחר מכן לרבות במהלך השימוע, ניתן להבין כי קיבל את הדברים בהסכמה.

9

10 136. בעדותו נחקר מר שני ביחס לסיבה בגינה הורה לתובע ללכת הביתה בתום התשאול וכך השיב:

11 " העד, מר שני: אני מסביר כשהתחלנו לקרוא אז אמרתי לו הנה אתה רואה שיש פה טקסט בעייתי? כן אני מבין

12 שיהיה מלחמות שלא יהיה מלחמות, אתה רואה שכתוב פה ג'יהאד? לא אני לא התייחסתי לחלק הזה, אתה

13 רואה הנה בואו ניקח עוד אחד אתה רואה שיש פה עוד טקסט בעייתי? אתה רואה שיש צבעים של פלסטין? רואה

14 שזה? כל דבר היה איזשהו הצגה של מצב בעייתי ושל טקסט בעייתי ופרסום בעייתי ומן ניסיון להתכחש אליו

15 או להגיד זה לא מה שהתכוונתי זה לא מה שניסיתי להגיד זה לא הפרשנות שלי, אתה מבין מהדברים האלה

16 ומהעובדה שכן היה קשר א' לסטורי שאכן הועלה על ידו והוא לא הכחיש את זה, מהעובדה שהמאורעות של

17 התקופה כן נוגעות לסטורי ואנחנו ביססנו את זה על התשובות שלו, אני התרשמתי שיש קשר בין הדברים שהוא

18 העלה לבין התקופה לבין הצער שלו על מה שקורה בצד ההוא.

19 עו"ד זרייק: אם הוא היה אומר לך תשמע אני פרסמתי את כל זה הזדהות עם עזה, אתה חושב שזו סיבה להשעות

20 אותו?

21 העד, מר שני: עוד פעם לא רק.¹⁷

22 137. כאמור, התובע לא הושעה ממקום העבודה אלא התבקש לשהות בחופשה בתשלום על חשבון

23 המעסיק והסכים לכך. אין להקל ראש בהוצאת עובד לחופשה אף אם היא על חשבון המעסיק. לעובד יש

24 זכות לעבוד. יחד עם זאת יש לבחון את הנסיבות בהן בוצעה הוצאת התובע לחופשה וכן את משך החופשה.

25 בנסיבות בהן מדינת ישראל מצויה במלחמה והתובע פרסם פרסומים שהפרשנות להם, אותה קיבלה

26 הנתבעת, היא חמורה, ובנסיבות התנהלות התובע במהלך השיחה עם מר שני, בה עלתה תחושה של ניסיון

27 להקטין את הדברים מצד התובע שאף התקשה לשתף פעולה באופן חופשי בשיחה ולמסור את גרסתו

28 באופן קוהרנטי – עלה חשש כי הוא מנסה להסתיר את המשמעות האמתית של הפרסומים. בנסיבות הללו

29 הוצאה לחופשה על חשבון המעסיק ביום 26.10.2023 כאשר ביום 1.11.2023 קיבל התובע מכתב זימון

30 לשימוע וביום 6.11.2023 התקיים השימוע – מדובר בכעשרה ימי חופשה ובהתנהלות מידתית לנוכח עיתוי

31 הפרסומים וחומרתם בהתאם לפרשנות שהתקבלה אצל הנתבעת בזמן אמת.

32

¹⁵ עמי 22 לתמלול ש' 4-9.

¹⁶ עמי 160 לפרוטוקול ש' 18-34.

¹⁷ עמי 161 לפרוטוקול ש' 15-28.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

138. כמו כן, לא מצאנו ממש בטענת התובע כי מר שני לא ידע להסביר את החלטתו לבקש מהתובע לשהות בביתו עד לתום הבירור. כפי שניתן לראות לעיל, מר שני לא קיבל מהתובע תשובות מניחות את הדעת והסבר מלא לפרסומיו ועל כן בהתאם להנחיה שקיבל מהממונה עליו, ביקש מהתובע להישאר בביתו עד תום הבירור. עוד נציין כי לא מצאנו שאין הלימה בין מסקנתו של מר שני בדו"ח סיכום השיחה שהעביר לגבי גינת לבין השיחה עם התובע. כפי שניתן לראות בבירור מהמפורט לעיל, בשיחה התובע תחילה לא שיתף פעולה עם תרגום הפרסומים, התקשה להסביר באופן קוהרנטי את המסר שביקש להעביר בהם והסתמך על כך שמדובר בפסוקים מספר הקודש שלו ועל כן לא יכול להיות בפרסום משהו לא תקין. כאשר עומת עם הפרשנות מתחת לפסוק הראשון, טען שאין כל קשר לגיהאד. בנוסף כן קשר את הפרסומים למלחמת חרבות ברזל. בשל משמעות הפרסומים בהתאם לחוות הדעת שקיבלה הנתבעת ממר זאבי ולאור אופי תשובותיו של התובע, לא ניתן לומר שאין הלימה בין מסקנות הבירור לשיחה.

לא נפל פגם בזימון התובע לשימוע

139. כאמור, לאור השיחה עם מר שני ולאור מסקנותיו של מר שני כפי שהועברו למנהלת משאבי האנוש גב' גינת, זומן התובע לשימוע במכתב מפורט. ישיבת השימוע התקיימה ביום 6.11.2023 והוקלטה בידיעת הצדדים. תמלולה צורף כנספח 8 לכתב ההגנה. עיון בתמלול מעלה כי בא כוחו של התובע טען בשמו שאין קשר בין הפרסומים לבין המצב, הפרסומים לא באו בעקבות המצב¹⁸. התובע טען שהוא לא תומך בזוועות שאירעו בשביעי באוקטובר. הוא נוהג לפרסם פסוקים מהקוראן ורואה בכך מצווה¹⁹.

140. התובע הסביר בשימוע כי הוא מבין את הרגישות של התקופה וכי כל מה שמתפרסם בערבית עמיתו היהודים מסתכלים, מעתיקים ואם זה בערבית הוא מבין שזה מפחיד אותם²⁰. התובע טוען שלא פרסם דבר שיכול חלילה להשתמע שהוא רוצה שתהיה פגיעה במדינת ישראל²¹.

141. התובע הכחיש שאמר את המילה "מלחמות" בשיחה עם מר שני וטען כי בפסוק הראשון לא מופיעה המילה מלחמות²². עם זאת, מהתמלול של השיחה עם מר שני עולה כי הוא כן התייחס למילה מלחמות שכן היא מופיעה בפסוק בפרסום הראשון, והשתמש בה כדי להסביר את הדברים למר שני בשיחתם²³.

142. התובע טען כי יש לכבד את חופש הדת שלו. הוא פרסם את הדברים ולא ביקש להסתיר אותם מאנשי הקשר היהודים בטלפון שלו כפי שיכול היה לעשות, מאחר ולא חשב שיש בפרסום בעיה כלשהי. מדובר בטקסט מהקוראן ולא טקסט שהוא כתב²⁴. התובע טען שהפרסום בצבעים כלל אינו קשור לצבעי דגל פלסטין, הפרסום הועתק עם צבעיו מהמקור ללא כל כוונה כלשהי כפי שטענה הנתבעת²⁵.

¹⁸ עמ' 3 לתמלול ש' 12-14.

¹⁹ עמ' 4 לתמלול ש' 7-27.

²⁰ עמ' 5 לתמלול ש' 12-19.

²¹ עמ' 6 לתמלול ש' 9-10.

²² עמ' 7 לתמלול ש' 9-11, ש' 17-18.

²³ נספח 5 לכתב ההגנה, עמ' 7 לתמלול ש' 12.

²⁴ עמ' 8 לתמלול.

²⁵ עמ' 11 לתמלול.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

143. בשיחת השימוע התובע התייחס לטענות ביחס למהות הפרסום אך עדיין לא פרש את הפסוקים ולא הסביר את כוונתו בפרסומים אלא פרט מה הם לא משקפים. בשלב זה, ההסבר היחיד שניתן על ידי התובע הוא שהוא מפרסם פסוקים כל הזמן, כך שמדובר בעניין שבשגרה אצלו. לאחר מכן, התובע פרש את הפסוק השלישי²⁶.
144. בהמשך שיחת השימוע הסביר התובע כי הוא רואה בטענות הנתבעת פגיעה אישית שכן בסך הכל פרסם פסוקים מהקוראן שהוא ספר הקודש שלו ואי אפשר לומר שהקוראן תומך בטרור ובאלימות ויש בו הסתה²⁷. התובע טען שאם יראו את הפסוקים לעובדים ערבים, הם לא יסיקו מכך שמדובר בפרסומים מסיתים כפי שטוענת הנתבעת²⁸.
145. התובע מבקש להפנות לרקורד המקצועי שלו, גב' גינת מקבלת את המסמכים ומבטיחה לעיין בהם אולם מציינת כי אין כל טענה ביחס למקצועיותו, והתובע טוען שיש לקחת זאת בחשבון במכלול השיקולים ששוקלים טרם קבלת החלטה²⁹.
146. התובע טוען שיש מי שמנסה לדחוף אותו החוצה מהחברה ומחפשים אותו ועל הנתבעת להגן על חופש הדת שלו וחופש הביטוי שלו וגם על זכותו להתפרנס בכבוד³⁰. התובע מתייחס שוב לפרסום השלישי שעוסק במאמינים ובגוף וטוען שמדובר בהבעת סולידריות בין בני אדם ולא מצוינת שם עזה וזה לא קשור לעזה. הוא כן חס על החפים מפשע בעזה ועל המראות שמראים מעזה בתקשורת הערבית שגורמים לזעזוע ואין בכך פגם, זו לא סיבה לבקר אדם ויש גבול לכמה אפשר להשתיק אנשים³¹.
147. התובע מעיד על עצמו שהוא לא מסית, זה לא אופיו. הוא אדם מאמין וישר. התובע מתייחס לחלק מהפרסום הראשון :
- "חוץ מזה אני מבקש לתקן פה כמה דברים כמו שאמר פה, אין פה זה של עזה ואין פה זה, אלוהים נותן לאלה שעושים את ה- יכול להיות שמישהו שומע את זה בעברית אז זה קצת כן, אה יש פה הסתה. קודם כל בוא תשאל, תפנה את זה לחברה הערבית האם זה בכלל מסית. שתיים, כמו שאני ביקשתי שיהיה, זה בכלל ... אמרתי לו "למה אתה בא אליי יעקב?" הוא בא ... אמרתי "יעקב, אתה רציני?" אני שואל אותו "אתה בא לי עם דברים כאלה" אני לא חשבת לרגע. מה, מה, מה, הפסוקים של הקוראן ואתה עושה שם. "למה אתה פונה אליי? בוא ... פרשן קוראן, מישהו... למה אתה פונה אליי? אתה רוצה לסמוך על זה, על מה שאני אומר? גם אין פה כלום, על מה אתה"³²

²⁶ עמ' 14 לתמלול שי' 23-27, עמ' 15 שי' 1-14.

²⁷ עמ' 15 לתמלול שי' 16-25.

²⁸ עמ' 16 לתמלול.

²⁹ עמ' 17 לתמלול.

³⁰ עמ' 18 לתמלול.

³¹ עמ' 21 לתמלול.

³² עמ' 23 לתמלול שי' 9-18.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

148. גב' גינת מבקשת הבהרה לגבי הפרסום הראשון והתובע מסביר את הפסוק ומסביר שהמשפט מתייחס לכך שאלה שנהרגו הם חפים מפשע משני הצדדים. גב' גינת מפנה לפרשנות מתחת לפסוק ושואלת מה כתוב שם, התובע ממשיך לפרש את מה שכתוב בפסוק ולא בפרשנות. גב' גינת חוזרת על השאלה מה כתוב בפרשנות שלמטה, והתובע אומר שזה אותו דבר. גב' גינת אומרת לו שמר שני מסר שהתובע לא התייחס לפרשנות למטה, התובע מסביר שיש פסוק בקוראן וכל אחד מפרש אותו איך שהוא רוצה, ושיש שם את המילה כופרים שכלל לא מתייחסת ליהודים, אולם הוא נמנע מלפרש את הפרשנות שצורפה לפרסום שלו במלואה. גב' גינת אומרת ששאלה רק על הפרשנות אבל הבינה את כל מה שאמר. התובע אומר שהוא לא צריך להסביר את הדברים ומדובר בפרשנות שגם כך אין זמן לקרוא אותה, לאור משכו הקצר של הסטטוס, כך שאף אחד לא רואה את זה. עוד מתייחס התובע לפרסום בצבעים שכך זה נלקח מהמקור שעשה זאת כדי למשוך את העין³³. בא כוחו של התובע שואל את גב' גינת האם הבינה לגבי הפרשנות³⁴:

12 "עו"ד מוחמד דחלה: אבל זה מה שהוא אמר על הלמעלה. אני לא הצלחתי לדייק את זה. את הבנת?
 13 ניר חוגי: לא הבנתי. מה השאלה?
 14 קרן גינת: את הלמעלה הבנת את הפרשנות, התייחסת ליעקב. את הלמטה. הבנתי שלא מתייחסים לזה.
 15 מונתסר עבאסי: (הדובר מקריא בערבית) אלוהים הגדול הוא יכול שהכופרים לא ינצחו אפילו במקום אחד.
 16 עו"ד מוחמד דחלה: הוא יכול, הוא יכול.
 17 מונתסר עבאסי: עד שהמוסלמים אז מבחינתו זה ... שזה יחסלו את כל האדמות שלהם.
 18 קרן גינת: עד שהמוסלמים יחסלו את כל האדמות שלהם?
 19 עו"ד מוחמד דחלה: זה מה ש... פרשנות.
 20 מונתסר עבאסי: על הכופרים.
 21 עו"ד מוחמד דחלה: כן, של הכופרים.
 22 מונתסר עבאסי: אבל הוא עושה מבחן לאנשים האלה. כדי לראות מי טוב ומי לא טוב.
 23 עו"ד מוחמד דחלה: הוא לא, הוא לא,
 24 מונתסר עבאסי: אני אמרתי ליעקב, למה אתה בא אליי? קח את זה לפרשן ותבוא, למה אתה רוצה להפנות את זה אליי?
 25 קרן גינת: כי יש לזה כל מיני פרשנויות כמו ביהדות, אז הוא רצה להבין אותך. תקשיב, היה חשוב לו לשמוע איך אתה רואה את הדברים בסופו של דבר כי יש כמה פרשנויות. תרצו להוסיף,
 26 עו"ד מוחמד דחלה: רק אם יש לכם שאלות.
 27 קרן גינת: לא. דיברתם באריכות על הדברים."

כך שבתום השימוע, לאחר מספר שאלות מצד גב' גינת, התובע כן פרש את הפרשנות מתחת לפסוק הראשון אולם הרחיק את משמעותה ממנו. נציין שלא מצאנו ממש בטענת התובע כי לא התבקש לתרגם את המילה ג'יהאד בשימוע. לתובע ניתנה מלוא הבמה, ולאחר שלא התייחס ספציפית לפרסום הראשון, התבקש על ידי גב' גינת לתרגם את הפרשנות מתחת לפסוק, שם מופיעה המילה ג'יהאד. התובע בעצמו נמנע מלפרש את המילה וזו היתה בחירתו. גם לחלק שהוא בוחר לפרש יש משמעות, במיוחד שזומן לשימוע כדי להעלות את מלוא טענותיו והעובדה שהמילה ג'יהאד קיימת בפרשנות הפסוק הראשון רשומה במפורש במכתב ההזמנה לשימוע.

³³ עמ' 25-28 לתמלול.

³⁴ עמ' 29 ש' 3-24.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 149. לא נעלם מעיננו שגב' גינת עומתה עם העובדה שהתלונה שהוגשה למשטרה על ידי עובדים אחרים
2 היתה הבסיס לזימון לשימוע וכך השיבה:
- 3 "עו"ד זרייק: את מזמנת אותו לשימוע על סמך שהובא לידיעתך שהוגשה תלונה למשטרה?
4 העדה, גב' גינת: זה מה שרשום שעל בסיס זה זימנתי? האם זה הסעיף היחיד שרשום? אז זה לא הסעיף היחיד
5 שרשום אז בוא נקרא את הכל ולא ניקח משפט אחד וזהו."³⁵
6
- 7 אכן, מכתב הזימון לשימוע מפורט ובתוכו גם נרשם שהובא לידיעת הנתבעת שהוגשה תלונה במשטרה
8 אולם לא ניתן להסיק מכך שזה הבסיס לזימון לשימוע אלא שהפרסומים נחזו כחמורים עד כדי כך שיש
9 מי שמצא להגיש בגינם תלונה למשטרה. עוד נציין כי לא הובא בפנינו מה עלה בגורל התלונה אולם לאור
10 ההבדל בין הליך פלילי להליך אזרחי ומאחר וההליך כנגד התובע נוהל בפן האזרחי במישור בין מעסיק
11 לעובד, כאשר הבחינה של הנתבעת נערכה באופן עצמאי בגין תוכן הפרסומים, פרשנותם והסברי התובע
12 להם, הרי שהתלונה במשטרה אינה רלוונטית להכרעתנו בהליך זה.
- 13 150. בהקשר זה נציין שלא נעלם מעיננו שבסעיף 169 לסיכומי טען התובע כי יש סתירות בעדותה של גב'
14 גינת בדבר המועד בו הגיעו הפרסומים ותכנם לידיעתה, מחד העידה בעמ' 83 לפרוטוקול כי קיבלה את
15 הדברים אחרי שהיתה התייעצות עם מנהל הביטחון הארצי וכבר ניתנה פרשנותו של מר רועי זאבי
16 ולאחר מכן בעמוד 84 לפרוטוקול העידה כי הפרשנות של מר זאבי הגיעה אליה ולמר שני במקביל. לטענת
17 התובע יש בכך כדי לפגום במהימנותה של גב' גינת. בחינת עדותה מעלה כי היא מתיישבת עם גרסת
18 הנתבעת כי הפרסומים הועברו למנהל הביטחון הארצי, מחלקת ביטחון פנתה לקבלת תרגום ממר זאבי
19 ומר שני המשיך לטפל בכך מטעם מחלקת ביטחון כאשר מנהלת משאבי אנוש מעודכנת על כך בזמן אמת.
20 הדבר אף מתיישב עם עדותו של מר שני שהעיד כי קיבל ממחלקת ביטחון את התרגום של הפרסומים
21 ופרשנותם. לאור האמור, לא מצאנו בעדותה של גב' גינת סתירה הפוגעת במהימנות עדותה.
- 22
- 23 151. **לסיכום עד כאן** – התובע זומן לשימוע כדין כאשר בזימון פורטו כל הסיבות שיכולות להוביל לסיים
24 העסקתו. השימוע ארך פרק זמן לא קצר כפי שניתן לראות משלושים ושלושה עמודי התמלול של ישיבת
25 השימוע. התרשמו שניתנה לתובע הזדמנות מלאה להתייחס לפרסומים ולהסביר את כוונתו עת פרסם
26 אותם לרבות ביחס לעיתוי הפרסום. התובע התחמק מהתייחסות מלאה לפרשנות המופיעה בתחתית
27 הפרסום הראשון, לא סיפק הסבר מפורט וממצה לפרסומים וכן לא הצביע ולא הציג פרסומים קודמים
28 שפרסם קודם לאירועי השביעי באוקטובר. משהוכח שקיים קשר בין הפרסומים של התובע לבין אירועי
29 השביעי באוקטובר, אך סביר שהנתבעת כמעסיקה תבחן את האמור ותעמת את התובע עם הדברים.
30 בירור ראשוני נערך כאמור על ידי מר שני והניב מסקנה כי יש בפרסומים סממנים ברורים של הסתה
31 הקוראת לפעולה בדרך הגייהאד. לאור האמור ההחלטה הסבירה היתה לזמן את התובע לשימוע בשל
32 כך. כפי שפירטנו לעיל, מכתב הזימון לשימוע פירט בהרחבה את הנסיבות בגינן זומן התובע לשיחת
33 השימוע, נסיבות הנוגעות לפרסומים שפרסם, משמעותם ועיתוי הפרסומים.

³⁵ עמ' 107 לפרוטוקול ש' 5-7.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

החלטת הנתבעת התבססה על שיקולים ענייניים ללא קשר למוצאו של התובע

- 1
- 2 152. לאחר סיום שיחת השימוע נשקלו טענותיו של התובע לרבות שיחה נוספת של גב' גינת עם מר שני
- 3 וכן פניה לאנשים דוברי ערבית כפי שביקש התובע שגב' גינת תעשה. לא מצאנו ממש בטענות התובע כי
- 4 היה על הנתבעת לאפשר לו להגיב לבירור הנוסף שנערך לאחר מכן, שכן הוא התבסס על בקשת התובע
- 5 ומדובר בבדיקות ושיקול דעת המופעל על ידי הגורם המוסמך בנתבעת לקבל החלטה בעניינו – גב' גינת.
- 6
- 7 153. מכתב ההחלטה נשלח לתובע ביום 12.11.2023. המכתב מונה שלושה וחצי עמודים המפרטים את
- 8 החלטת הנתבעת תוך התייחסות למכלול הטענות שהעלה התובע בשיחת השימוע. במכתב הנתבעת דחתה
- 9 בתוקף כל טענה בדבר עניין אישי נגד התובע לרבות טענות בדבר פגיעה בחופש הביטוי, בחופש העיסוק,
- 10 בחופש הדת או בשמו הטוב והדגישה שהזימון לשימוע התבסס על הפרסומים שבוצעו על ידו, פרשנותם
- 11 ומשמעותם בימי המלחמה בה אנו מצויים. הנתבעת הבהירה כי תפקודו המקצועי לא היווה טעם לזימונו
- 12 לשימוע.
- 13
- 14 154. הנתבעת גרסה במכתב כי התובע לא נתן מענה הולם לטענות שהופנו נגדו ועל כן היא לא השתכנעה
- 15 מטענותיו. היא מצאה כי התכנים שפרסם כוללים התבטאות מפורשת התומכת בגייהאד וקוראת לפעולה
- 16 בדרכי גייהאד, קרי פעילות אנטי ציונית, אלימות ופגיעה במדינה ו/או באזרחיה. בתכנים הללו יש
- 17 סממנים ברורים של הסתה. הנתבעת התייחסה כאמור לטענות שהעלה התובע ונימקה מדוע לא מצאה
- 18 לקבלן. עוד ציינה כי התקבלה אצלה תחושה שהתובע מנסה להתחמק במכוון ממענה, בניסיון להסתיר
- 19 את התרגום המלא של הפרשנות שפרסם מתחת לפסוק הראשון, ממנה עולה כי לא מדובר פרסום תמים
- 20 של דברי דת כטענתו.
- 21
- 22 155. עוד ציינה הנתבעת במכתב כי היא רואה בחומרה כל התבטאות מסיתה או תומכת באלימות ולא
- 23 תגלה לכך כל הבנה או סובלנות. בהתאם לא מצאה כי בעובדה שהפרסומים תקפים 24 שעות יש כדי
- 24 להפחית מחומרתם. לבסוף ציינה הנתבעת כי בהחלטתה נתנה משקל לכך שגורמים מולם ועמם עבד
- 25 התובע הביעו חשש ממנו ומהעבודה עמו, אולם למען הסר ספק הבהירה כי ההחלטה בעניינו התקבלה
- 26 לאחר בחינה עצמאית של התנהלותו ושל טענותיו בשימוע ולא על יסוד זהות הגורם שהפנה את פרסומיו
- 27 לידיעת החברה.
- 28
- 29 156. הנתבעת עוד לקחה בחשבון את טענת התובע בנוגע לקשריו החברתיים הטובים במקום העבודה
- 30 ולכך שלדבריו מעולם לא היה מעורב בשיח בעל הקשר פוליטי, אולם לנוכח החומרה הרבה במעשיו לא
- 31 מצאה כי יש בכך כדי להכריע את הכף. לאור האמור הודיעה הנתבעת לתובע כי העסקתו מסתיימת
- 32 לאלתר תוך תשלום חלף הודעה מוקדמת.
- 33
- 34 157. יצוין כי גם בעדותה לפנינו הסבירה גב' גינת שבמסגרת ההחלטה על סיום העסקתו התייחסה
- 35 לבעייתיות של הפרסומים לרבות הפרסום הראשון של התובע:

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 "העדה, גב' גינת: אני התייחסתי לזה גם בהחלטה אני חושבת שהפסוק הזה הוא מאוד בעייתי בעת הזאת,
2 בתקופה הזאת עד שהמוסלמים ישמידו את אדמותיהם שדרך ג'יהאד תתבסס, דברים שהוא בחר להתעלם
3 כנראה במכוון גם בזמן השימוע למרות שביקשתי שוב ושוב פרשנות אני חושבת שזה בעייתי.³⁶
4

5 גב' גינת נשאלה עוד מניין הסיקה שהכופרים בפרשנות של הפסוק הראשון הם יהודים דווקא:
6 " העדה, גב' גינת: אתה טוען שהכופרים הם כנראה ערבים אחרים וזה יכול להתפרש לגמרי גם כיהודים שלא
7 הולכים בדרך הג'יהאד.

8 עו"ד זרייק: איפה את ראת את זה?
9 העדה, גב' גינת: בפרשנויות.

10 עו"ד זרייק: את ראת פרשנות שכתוב הכופרים זה היהודים שלא הולכים בדרך?
11 העדה, גב' גינת: ככה אני אומרת שהדיוט מן השורה יכול לפרש את זה וגם אני פירשתי את זה ככה.

12 עו"ד זרייק: אוקיי ובגלל שהדיוט מהשורה.
13 העדה, גב' גינת: וגם אני גם אני גם אני.

14 עו"ד זרייק: יכול לפרש, אז את זה שאת חושבת שכופרים יכולים להיות יהודים זה פרשנות שלך האם בגלל זה
15 צריך לפטר אותו?
16 העדה, גב' גינת: אני חושבת שאם כשאנחנו מפרסמים פרסומים אנחנו צריכים להיות אחראים ומודעים לאיך
17 זה יכול להתפס בחברה כולה ומספיק ולו אדם אחד וגם המומחה מקודם שלכם לא סתר את זה, זה לגמרי יכול
18 להתפרש בדרך כזו או אחרת אנחנו צריכים להיות ערים לזה כן זה מה שאני חושבת, אני לא קיבלתי את ההחלטה
19 בגלל מה קרן גינת חושבת, אני לי יש תפקיד בחברה אני צריכה לדעת שהאמון בקרב חברי העובדים בחברה
20 נשמר, שהאמון נשמר זה מה שחשוב לי לדעת זה לא זה לא עכשיו קרן גינת. אם בסופו של דבר יש עובד שזה
21 גורם לו לאי נוחות מה שמונתסר לא עשה עד היום זה דבר מאוד פשוט זה בסדר לצוטט מבחינתי מהקוראן נו
22 מהתנ"ך אין עם זה עניין הפרשנות פעם אחת זה מה שמפריע לי משהו שהוא התחמק ואני עמדתי על זה במהלך
23 השימוע והוא עדיין לא בחר לתת תשובה.³⁷

24 כלומר, גב' גינת הטיבה להסביר את האופן בו תפסה הנתבעת את פרסומי התובע ואת האחריות שעל
25 עובד המפרסם פרסומים ליטול על עצמו, וזאת בכדי לשמור על סביבת עבודה ראויה לכלל העובדים
26 ולמנוע פגיעה במרקם יחסי העבודה.

27 158. **סיכום עד כאן** - מהראיות שהובאו לפנינו עלה כי הנתבעת פעלה כדין עת בחנה את פרסומי התובע.
28 כמו כן עלה כי התובע עצמו, כפי שאמר בשימוע, מכיר ברגישות התקופה ובכך שפרסומים בערבית
29 עשויים לעורר חשש בקרב חלק מאנשי הקשר שלו שהיו חשופים להם, בשלב בו בוצע הפרסום³⁸, כשבוע
30 לאחר אירועי השביעי באוקטובר. התובע טען שיש לבחון כיצד החברה הערבית מבינה את פרסומיו,
31 אולם הפרסום היה חשוף גם לאנשי קשר שאינם דוברי ערבית ומהבדיקה של מהות הפרסומים עלה
32 שניתן לפרש את תוכנם כמסית, וודאי בעיתוי בו פרסמו. מכאן עולה כי ההחלטה נסמכה על שיקולים
33 ענייניים שאינם קשורים למוצאו אלא למעשיו ולפרסומים שפרסם שבוע לאחר אירועי השביעי
34 באוקטובר העולים כדי הסתה.
35

³⁶ עמ' 96 לפרוטוקול ש' 14-17.

³⁷ עמ' 98 לפרוטוקול ש' 1-22.

³⁸ נספח 8 לכתב ההגנה – תמלול שיחת השימוע, עמ' 5 לתמלול ש' 12-19.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

159. גם בעדותו לפנינו לא עלה בידי התובע להצביע על פגמים מהותיים שעלו בהתנהלות הנתבעת. יצוין כי לא מדובר בפרסומים ראשוניים שהתובע מפרסם אלא הודה כי הוא מפרסם את הסטטוסים כדי להפיץ דברי דת והוא רואה בכך מצווה:

4 "עו"ד גולן רותם: או-קיי עכשיו אז תסביר לי איך אתה יודע כמה אנשים צפו בסטטוסים?
5 העד, מר עבאסי: אפשר להיכנס לראות יש לי עכשיו סטטוס העלתי אני יכול לראות מיד באונליין.
6 עו"ד גולן רותם: או-קיי אז כשאתה אומר שכ-70 אנשים מסתכלים אני מבינה מדברייך שאתה גם בודק אחרי
7 שאתה מפרסם סטטוס אתה בודק כמה אנשים צפו בך.
8 העד, מר עבאסי: לא עניין של לבדוק, עניין תמיד כל מי שמעלה אז הוא ככה מתעניין לראות מי מהחברים ראו
9 את זה מי לא ראו את זה.
10 עו"ד גולן רותם: או-קיי. או-קיי כלומר שחשוב לך לדעת מי ראה מי לא ראה חשוב לך.
11 העד, מר עבאסי: לא סתם הצצה כזאתי לא משהו ש-, הצצה מסתכל נכנס לוואטסאפ רואה למה אני מעלה
12 סטטוס אני מסתכל מה סתם כל מי, כל מה שהעליתי מסתכל כמה זה באמת כמה צפו בזה.
13 עו"ד גולן רותם: אוקיי ונכון שאתה מפרסם דברים בסטטוס כדי להפיץ את הדברים שלך כדי להשפיע על חברים
14 שלך בעמדות ובדברים שאתה מפרסם?
15 העד, מר עבאסי: תראי זה עניין של השפעה זה משהו אחר העניין של ההפצה זה משהו והשפעה זה משהו אחר.
16 עו"ד גולן רותם: אז בוא תגיד לי.
17 העד, מר עבאסי: יש לי כוח על ההפצה ואין לי כוח על ההשפעה, אני נהגתי לעשות את זאתי עוד לפני אירועי ה-
18 7 לאוקטובר היום הארוך הזה שכל מוסלמי אמיתי מתון הוא מגנה את זה בתוקף כי באסלאם זה נוגד.³⁹
19

20 ובהמשך:

21 "העד, מר עבאסי: אז עוד פעם אני מחדד אין לי כוח על ההשפעה יש לי כוח על ההפצה אני עושה את שלי אני
22 כן רואה בזה מצווה אני מעלה דברי דת וקוראן בלבד לא מתערב בפוליטיקה לא מעלה משהו שחש וחלילה שיכול
23 להזיק לי או לפגוע באנשים אחרים.
24 עו"ד גולן רותם: אבל אתה מעלה את הדברים האלה כדי להפיץ את הדברי הדת שאתה.
25 העד, מר עבאסי: ולא מתבייש בזה כן.⁴⁰

26 מאליו מובן שאין כל פסול בפרסום דברי דת, כל עוד משמעותם לא מפורשת ככזאת שיש בה כדי לפגוע
27 ברגשותיו של אחר או בעלת משמעות מסיתה. ולראיה, פרסומי הדת הקודמים של התובע לא הביאו
28 לפתיחת הליך כנגדו על ידי הנתבעת.

160. כמו כן, התובע אישר בעדותו שהפרסום הראשון נוגע להבעת סולידריות כלפי תושבי עזה עת נשאל
30 מדוע בתצהירו בבקשה לסעד זמני נמנע מלתרגם את הפרשנות מתחת לפסוק בפרסום הראשון. התובע
31 טען כי מסר לדעתו את מלוא המידע הנדרש:

33 "עו"ד גולן רותם: או-קיי אז אני אומרת לך ועכשיו תתמודד עם הטענה שגם בתצהיר שלך כשהגשת בקשה לצו
34 מניעה לבית הדין ואתה צריך להגיש לבית הדין בקשה בידיים נקיות עם מלוא הנתונים והעובדות אתה לא טרחת
35 לתרגם לבית הדין את החלק השני של הפרסום שהוא הפרשנות.
36 העד, מר עבאסי: קודם כל הייתי בישיבה עם הקב"ט והייתי בישיבה של השימוע ואני חושב עשיתי מעל ומעבר
37 מסרתי את מה שאני יכול מה שאני יודע ומה שאני כאדם פשוט ואת שלי אמרתי כבר אני לא צריך 20 פעם להגיד
38 את זה אני חושב מצידי אמרתי את הכל ואתם אתם מבחינתכם עשיתם עבודה.⁴¹
39

³⁹ עמ' 12 לפרוטוקול ש' 33-36, עמ' 13 לפרוטוקול ש' 14-1.

⁴⁰ עמ' 14 לפרוטוקול ש' 6-1.

⁴¹ עמ' 22 לפרוטוקול ש' 24-17.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

ובהמשך :

1
2 "כב' הש' ליבר : שנייה, שנייה היא שואלת שאלה אתה עונה תשובה. השאלה שלה הייתה האם הציטוט הראשון
3 מתייחס למלחמה בעזה?
4 העד, מר עבאסי: סבבה יש הבדל בין לבוא להגיד כל מה שעשיתי הוא דבר רע ואז הוא מנוגד לכל כל הערכים
5 והוא תוקפני כזה והוא מתייחס למה שקורה בעזה ויש הבדל בין לבוא להגיד להביע סולידריות הוא שאל אותי
6 אני יכולתי להכחיש גם את זה להגיד לו לא אין קשר אני מעלה תמיד, אמרתי לו בכנות וזה שהייתי כנה אני
7 משלם מחיר על זה שאמרתי לו אני כואב לי את הכאב של האזרחים שנהרגו 7,000 משני הצדדים ואני חוזר ואני
8 אומר את זה, אמרתי זה 3 פעמים בשיחה עם הקב"ט משני הצדדים כואב לי כי אני אדם כמו שהם והם בני העם
9 שלי אז ברור שזה יכאב לי. אותו דבר אגב על הדרך אגב אני בתור אדם מוסלמי מתון אני כואב לי את מה שהיה
10 גם כן על הילדים הקטנים ובעוטף ואף מוסלמי אדם נורמלי הגון לא היה מקבל את זה נקודה.
11 עו"ד גולן רותם: תודה כלומר שאתה אישרת בפני הקב"ט שיש קשר בין הפסוק הראשון לבין המלחמה בעזה.
12 העד, מר עבאסי: קשר בהבעת סולידריות מה שנקרא.
13 עו"ד גולן רותם: קשר בהבעת סולידריות.
14 העד, מר עבאסי: יכולתי גם להכחיש אבל בסדר.⁴²

15
16 אם אכן הפרסום הראשון היה הבעת סולידריות, לא נראה כי היה נופל פגם בהתנהלות התובע. יצוין כי
17 לא התרשמנו שהפרסום הראשון מהווה רק הבעת סולידריות ואינו בגדר הסתה שכן כפי שיפורט בהמשך,
18 הפסוק ממוקם בסורת המלחמה וחלקו הראשון של הפסוק שהתובע לא פרסם עוסק בעריפת ראשים.
19 התובע לא הסתפק אך בפרסום הפסוק אלא פרסם מתחתיו פרשנות שיש לה משמעות חמורה, כאשר
20 פרסומים אחרים ערכו הקשר בין פסוק זה למלחמה בעזה, וכאמור, אף התובע עצמו קשר בין הפרסום
21 למלחמה זו.

22 161. כאמור, התובע פרסם גם את הפרשנות לפסוק בה מופיעה באופן מפורש המילה ג'יהאד. התובע נמנע
23 מלפרש מילה זו וגם כשעשה כן, לא פירש מילה זו כקשורה למלחמה :

24 "העד, מר עבאסי: לא להטעות אותי את מדברת שאז מונח ג'יהאד אמרתי מלחמות וזה לא נכון מונח ג'יהאד הוא
25 שאל אותי האם יש פה את המילה ג'יהאד אמרתי לו לא ואחר כך שהוא הראה לי את זה מיד אמרתי לו זה לא
26 קשור אבל אמרתי לו זה שהוא כתב ואז אמרתי לו את המשפט בערבית (ערבית) ואז אמרתי לו שיהיו מלחמות
27 אגב, אגב כן כי במלחמות אז זה המבחן של האנשים במלחמות לא במנוחה לא בזמן מנוחה.
28 עו"ד גולן רותם: בסדר.
29 העד, מר עבאסי: אגב אף אחד לא הכריח אותי להגיד את המילה הזאתי, היא לא כתובה לא בפסוק ולא בפרשנות
30 מי שקורא את הפסוק ההדיוט שקורא את הפסוק, הפסוק שעולה לוואטסאפ בשתי שניות והוא נעלם ואחרי 24
31 שעות הוא נעלם לחלוטין אף אחד לא יספיק אפילו להסתכל על הפרשנות עצמה שלא ראיתי ואף אחד לא יבוא
32 יבין שיש פה זכר של ארגון טרור או שיש פה זכר של ישראל או חמאס או עזה, בכלל בושה להגיד את זה, למה?
33 כי זה פסוק קוראני לפני 1,400 שנים לבוא לכוון את זה לתקופה הזאתי זה פשוט בושה.⁴³

34
35 נציין כי עיון בתמלול השיחה עם מר שני מעלה שאכן התובע אמר שהמילה ג'יהאד אינה קשורה למלחמות
36 אולם לא עלה בידו להסביר למה כן קשורה המילה בפרשנות שפרסם⁴⁴. התובע אינו מספק הסבר מניח
37 את הדעת ביחס לכך. כמו כן, עיון בתצהיר התובע שצורף לבקשתו לסעד זמני מעלה כי לא פירש את
38 הפרשנות מתחת לפסוק הראשון אלא אך התייחס לשאלתו של מר שני האם מופיעה המילה ג'יהאד
39 בפרשנות שמתחת לפרסום. התובע ידע לאור השיחה שנערכה עם מר שני וגם לאור השימוע שהתנהל
40 בעניינו, כי הנתבעת מייחסת למילה ג'יהאד חשיבות, כך שבאי הבאת תרגום הפרסום במלואו הן בפני

⁴² עמ' 23 לפרוטוקול ש' 17-1.

⁴³ עמ' 28 לפרוטוקול ש' 18-5.

⁴⁴ נספח 5 לכתב ההגנה, עמ' 7 לתמלול ש' 13-10.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 הנתבעת והן בשלב הראשון בו פנה לקבלת סעד מבית הדין, יש טעם לפגם. הגם שהתקשינו לקבל טענה
2 זו, לא נעלם מעינינו שהתובע טען שפרסם את הפרשנות מבלי לשים לב לאמור בה. עם זאת, אף אם היינו
3 מקבלים טענתו זו, משמדובר בפרסום שהתובע פרסם, הרי שהוא נושא במלוא האחריות לעצם פרסום
4 הפרשנות.

5 162. עוד עומת התובע בעדותו עם כך שבשימוע עורך דינו טען בשמו שהפרסומים כלל אינם קשורים
6 למלחמה בעזה ומודה כי לא תיקן אותן ואף מציין שהפרסומים לא כוונו למלחמה בעזה ישירות:

7 "כב' הש' ליבר: כדי שנבין כי אתה מה אתה אומר עכשיו משהו אחד ועו"ד שלך בשימוע היא מפנה אותך שהוא
8 אומר משהו אחר אז תסביר את זה.
9 העד, מר עבאסי: עכשיו הוא אמר אז שלא היה מקושר כן 3 פסוקים אולי 1 מהם היה קשור שהתכוונתי לעלות
10 ה-2 אולי 1 אז דיברתי על זה שזה אז כואב לי בעצם הוא שאל אותי האם אתה מביע סולידריות אמרתי לו כן אבל
11 העו"ד עצמו הוא יודע שזה יש עוד מלא פסוקים שהם לא מכוונים אני כי אני מעלה באופן מתמיד כזה.
12 עו"ד גולן רותם: אז העו"ד שלך אמר משהו כללי לא התייחס ספציפית ואתה לא, לא תיקנת אותו בשימוע?
13 העד, מר עבאסי: גם.
14 עו"ד גולן רותם: לא אמרת.
15 העד, מר עבאסי: ספציפית גם ספציפית כן לא היה מכוון ישירות."⁴⁵

16 מעדות התובע עולה שגרסתו אינה קוהרנטית, הוא טוען מחד כי אין קשר בין הפרסומים למלחמה בעזה
17 ומנגד מודה כי יש בחלקם הבעת סולידריות עם הנפגעים במלחמה. חוסר העקביות בגרסתו מקשה עלינו
18 לקבל את עמדתו שאין בפרסום כל חשש, שמדובר בפרסומים מהקוראן ללא קשר לאירועי השביעי
19 באוקטובר ולמלחמה שפרצה בעקבותיהם. לכך נוסף כי לעיתוי הפרסומים יש משקל ממשי שכן הם
20 בוצעו כשבוע לאחר אירועי השביעי באוקטובר.

21 163. התובע המשיך ועמד על זכותו להשתמש בכל פסוק מהקוראן כדי להעביר את אמונתו. עוד טען כי
22 העובדה שגורמים עוינים את המדינה משתמשים באותם פסוקים, אין בכך כדי לקבוע שהפרסומים
23 שפרסם הם בגדר הסתה:

24 "העד, מר עבאסי: גברתי מה שאני רוצה להגיד זה שהשתמשו ארגוני הטרור או אנשים מסוימים השתמשו
25 בפסוקים האלה זה לא עושה אותם לא אוסר עליי להשתמש בהם אני לא בדקתי לפני שהעליתי מי השתמש ומי
26 לא השתמש אני אדם תמים באתי לקחתי את זה מאתר סעודי אתר פשוט לא נכנס לפוליטיקה העליתי את זה.
27 עו"ד גולן רותם: אדוני העוה"ד שלך אמר בשימוע ואני מצטטת.
28 העד, מר עבאסי: כן.

29 עו"ד גולן רותם: "הוא לא פרסם" זה עמוד 6 לתמלול נספח 8 שלנו שורה 9 "הוא לא פרסם שום דבר שיכול
30 להשתמע שהוא חלילה רוצה שהייה פגיעה במדינת ישראל שיהרגו יהודים או אזרחים" ועכשיו אני שואל אותך
31 לאור התמונות שאנחנו ראינו והשימוש שעשו.
32 ...

33 "עו"ד גולן רותם: והשימוש שעשו באותו פסוק בדיוק כדי להראות צהלות על רצח של ישראלים ב-7 באוקטובר,
34 האם לאור זה אתה רוצה לחזור בדך ממה שאמר עוה"ד שלך שאי אפשר להגיד על המשפט הזה שאי אפשר בשום
35 אופן לפרש אותו חלילה כמשהו שרוצה להסית?
36 העד, מר עבאסי: שום פנים ואופן אפשר שזה ישתמע למשהו אחר רק לזה שזה דברי אל, לא מדבר על התקופה
37 הזאתי לא מדבר לישראל ולא לחמאס ולא לכלום מדבר רק לתקופה אז בה נכתב הפסוק ובשום פנים ואופן לא
38 משתמע אחרת.
39 עו"ד גולן רותם: לא משתמע אחרת ואי אפשר לעשות בזה שימוש אחר?

⁴⁵ עמ' 24 לפרוטוקול ש' 16-6.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 העד, מר עבאסי: מי שהוא עבריין ומי שהוא תומך טרור עשה בזה שימוש שהוא רוצה זה לא אשמה בשבילי, זה
 2 הספר הקודש אני גאה בו.
 3 עו"ד גולן רותם: וכשאתה אומר בשימוע "בואו נשאל אנשים בחברה הערבית האם הם חושבים שזה מסית האם
 4 הם מסתכלים על זה כהסתה אתם לא תקבלו שום תשובה חוץ מלא", האם אתה רוצה לחזור בך מהאמירה הזאת
 5 היא כי אנחנו רואים שיש הרבה שרואים באמירה הזאת כן כאמירה שזה מסית ואמירה של טרור.
 6 העד, מר עבאסי: תראי לי 1 שיגיד כן 1. 2, ואם את אומרת שכן אז מי שאומר כן אז הוא לא מכיר את האסלאם
 7 ולא מכיר את הקוראן אז על סמך הוא אומר כן מי שהוא אומר כן.⁴⁶

8
 9 בהקשר זה נציין שלא מצאנו ממש בטענות התובע. עצם העובדה שגורמים עוינים משתמשים בפסוקים
 10 אלה כדי להסית נגד מדינת ישראל היא עובדה רלוונטית במיוחד במערכת יחסי עבודה במקומות עבודה
 11 עם אוכלוסיות שונות.

12 164. התובע טען שהתרגום לעברית פוגע בפרשנות הפרסום:

13 "אני מסכים לזה שמה שאני הבנתי עכשיו לבוא להגיד את זה בעברית זה מאוד חשוב אני חושב בערבית אם היה
 14 נאמר לא אף אחד לא היה שם לזה. עכשיו לבוא להגיד את זה בעברית ולהבליט את זה בסיטואציה כזאתי ברור
 15 שהוא תהיה לו משמעות אחרת אני מבין את זה אז שאז שאל אותי המנב"ט איך אתה מבין את זה, אמרתי לו
 16 אלוהים נותן לזה שעושה את העוול למרות שאמרתי נותן לאלה, טעיתי לזה שעושה את העוול את הזמן אחר כך
 17 תופס אותו תופס אותו חזק או מה שלא, עושה איתו חשבון."⁴⁷

18 טענת התובע כי התרגום לעברית עושה לפסוק עוול בעייתית, שכן התובע פרסם את הפסוקים לכל אנשי
 19 הקשר שלו בהם גם דוברי עברית בלבד. טענה זו יכולה היתה להילקח בחשבון ככל שהפרסום שביצע היה
 20 מוגבל לדוברי ערבית בלבד. כאשר פרסם משפטים בערבית, לאחר אירועי השביעי באוקטובר, לאור
 21 הרגישות הרבה בציבור הישראלי, מובן מדוע דובר עברית שראה שפורסם משפט בערבית פנה לתרגם
 22 אותו לעברית ונבהל מהמשמעות שלו שכוללת את המילים מלחמה, כופרים, ג'יהאד, חשבון שהאל יערוך
 23 עם הצורר וכיוב'. אף התובע הסכים שיש לבחון את הפרשנות של הפסוקים בהתאם לקהל אליו הם
 24 מיועדים. כאשר דוברי עברית מצויים בין אנשי הקשר של התובע החשופים לפרסום, היה עליו לקחת
 25 בחשבון איך מתקבל התרגום אצל גם דוברי עברית ולא רק אצל דוברי ערבית.

26
 27 165. התובע טען כי עצם בחינת הנתבעת את פרסומיו בשל היותם בשפה הערבית ובצבעים שנחשדו כצבעי
 28 דגל פלסטין, אינה לגיטימית ואף עימת את מר דוד, קב"ט מחוז ירושלים, עם טענה זו:

29 "עו"ד זרייק: כי למעשה הגברת הזאת בעצם זה שהיא ראתה משהו בערבית ולטענתך צבעים אז היא חושבת שזו
 30 סיבה לחשוש להגיע למקום העבודה?
 31 העד, מר דוד: הם ביקשו בעקבות הפוסט שפורסם לבדוק מה התוכן של הדברים ואני חושב שזה דבר לגיטימי,
 32 די לגיטימי.
 33 עו"ד זרייק: אתה נתקלת פעם במקרה אחר שבו פנו לכללית ואמרו מישהו כתב משהו בשפה הערבית וזה די
 34 לגיטימי לבוא ולהגיש תלונה לחשוש להגיע למקום העבודה ואתה נותן לזה לגיטימציה?
 35 העד, מר דוד: אחרי ה-7.
 36 עו"ד זרייק: זה שהוא ערבי זה שהוא כותב בערבית?
 37 העד, מר דוד: אחרי ה-7 לאוקטובר העברנו הרבה מאוד פוסטים והרבה מאוד דברים שכתובים בערבית למי
 38 שאמור היה לטפל בזה וזה מחלקת הביטחון הארצית שהעבירה את זה לגורם מוסמך שקורא ערבי דובר ערבית
 39 מומחה בערבית והוא זה שהיה והוא זה שטיפל בדברים האלה, הוא זה שנתן את החוות דעת.

⁴⁶ עמי 38 לפרוטוקול שי' 26-35, עמי 39 לפרוטוקול שי' 4-19.

⁴⁷ עמי 48 לפרוטוקול שי' 8-15.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 עו"ד זרייק: אז אתה אומר לי.
 2 העד, מר דוד: גם במקרה וגם במקרה הזה זה היה ככה.
 3 עו"ד זרייק: אז אתה אומר לי שכל דבר שנכתב בשפה הערבית מבחינתכם היה חשוד?
 4 העד, מר דוד: לא אם התלוו, אם התלוו.
 5 עו"ד זרייק: אז מה במה זה שונה?
 6 העד, מר דוד: לזה דברים נוספים ואם האווירה ואם המסר של אותו אחד שכתב בערבית היה נקרא לזה אם
 7 העובדים הרגישו לא נוח בעקבות נקרא לזה חמיצות דברים, תחושה מאיימת או משהו כזה.⁴⁸
 8
 9 איננו מקבלים את טענת התובע בהקשר זה. הרגישות לפרסומים בערבית כשבו לאחר אירועי השביעי
 10 באוקטובר שבאחד מהם מופיעים צבעי דגל פלסטין היא מובנת וכפי שצינו לעיל, גם התובע הבין זאת
 11 בשיחת השימוע. לפיכך, לא מצאנו בעצם בדיקת הפרסומים כדי להבין את משמעותם, התנהלות שאינה
 12 לגיטימית מצד הנתבעת. על הנתבעת חלה מחויבות כלפי עובדיה שלא להתעלם מפניותיהם ולבדוק את
 13 תוכן הפרסום, כפי שעשתה עם התובע. כמו כן גם מנהלת משאבי אנוש, גב' גינת, בעדותה, העידה כי
 14 כאשר עובד פונה ביחס לפרסום שביצע עובד אחר בשפה אחרת שאינה מובנת לו ומעלה חשש, הם בודקים
 15 את תוכן הפרסום. ככל שיש בפרשנות שהם מקבלים חשש למשהו לא תקין, אז מתקדמת הבדיקה כפי
 16 שקרה עם התובע.⁴⁹

17 166. **לסיכום עד כאן** - התובע קשר בעדותו את הפרסומים למלחמה בעזה, דבר שהתחמק מלעשות
 18 בשיחה עם מר שני. מהעדויות עולה שמדובר בפרסומים שפורסמו גם על ידי גורמים עוינים ולא התרשמו
 19 שיש בפרסומים אלו אך ורק הבעת סולידריות בפגיעה בעם אחר, וודאי שאין בהם הבעת סולידריות
 20 לפגיעה בשני הצדדים, כפי שניסה התובע לטעון.
 21

גם מעדויות המומחים עולה כי יש בפרסומים משום הסתה

פרופ' מנדל מטעם התובע

22
 23
 24
 25 167. בניסיון להראות שיש לפרש את פרסומיו כך שאין בהם ממד של הסתה, צירף התובע לראיותיו את
 26 חוות דעתו של פרופ' מנדל שעיקריה הובאו לעיל. פרופ' מנדל נחקר על חוות דעתו והעיד כי לא שוחח עם
 27 התובע קודם לכתובת חוות הדעת או לאחריה, אלא פגש בו לראשונה בדיון ההוכחות. את חוות דעתו
 28 ערך לאחר שעייין בפרסומים שפרסם התובע.⁵⁰ עניין זה מעמיד את חוות הדעת באור אחר שכן במהותה,
 29 מעבר לפרשנות של הפרסומים, בחוות דעתו מבקש פרופ' מנדל להסביר את כוונותיו של התובע בעת
 30 הפרסומים את מהות הפרסומים לדעת התובע. מדובר בחוות דעת של מומחה מטעם התובע שיש לו גישה
 31 ישירה לתובע ואף האינטרס של התובע צריך להיות לשקף נכוחה את כוונותיו בפרסומים גם באמצעות
 32 חוות דעת המומחה מטעמו. מאחר שפרופ' מנדל כלל לא שוחח עם התובע, הרי שהבנתו את כוונותיו של
 33 התובע אינה שונה במהותה מהבנת המומחים מטעם הנתבעת שאף הם לא שוחחו עם התובע.
 34

⁴⁸ עמ' 75 לפרוטוקול ש' 28-36, ע' 76 ש' 11-12.
⁴⁹ עמ' 82 לפרוטוקול ש' 10-36, עמ' 83 ש' 5-8.
⁵⁰ עמ' 53 לפרוטוקול ש' 26-36.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

168. פרופ' מנדל העיד כי הפרסום הראשון הוא פסוק מסורת מוחמד שנקראת גם סורת המלחמה העוסקת בקרב באדר שהוא אחד הקרבות החשובים בהיסטוריה המוסלמית⁵¹:

1 "עו"ד גולן רותם: או-קיי. אבל תסביר לי רגע, אתה לפני כמה דקות הסברת לנו שבתוך חוות הדעת שלך ציינת
2 באיזו סורה אנחנו נמצאים וציינת שבסורה הזאת יש את הקרב הגדול כדי לתת לנו את הקונטקסט.
3 העד, פרופ' מנדל: נכון.

4 "עו"ד גולן רותם: אז מדוע כשאתה נותן חוות דעת כזאת את החלק הראשון של הפסוק שמדבר על עריפת ראשים
5 שמדבר על לקיחת שבויים בשבי שמדבר על השאלה מתי יחזירו את השבויים בשבי שזאת הסיטואציה הנוראית
6 שאנחנו נמצאים בה היום, מדוע את זה אתה לא מתייחס? (לא ברור) אתה מספר לנו באופן כללי על מה מדברת
7 הסורה אתה מספר על איזשהו קרב אבל את החלק הראשון של המשפט אתה שומט מחוות הדעת שלך.
8 העד, פרופ' מנדל: הקוראן בתור טקסט דתי כמו התנ"ך בתור טקסט דתי הוא טקסט מקודש או-קיי? הוא
9 מקודש למאמין המוסלמי כמו שהתנ"ך מקודש למאמין היהודי, לכן אין פסוק בתנ"ך שאני רואה ואני אומר
10 הפסוק הזה הוא פסוק טרוויסטי ואין פסוק בקוראן שאני שיגיד המאמין המוסלמי, אני יסביר.
11 ...

12 העד, פרופ' מנדל: כבר לא זוכר אבל בסדר אני אסתדר. על כל פנים הקוראן כמו שאמרתי הוא טקסט קדוש
13 למאמין המוסלמי כמו שהתנ"ך והתורה הוא טקסט מקודש למאמין היהודי, אין פסוק שהוא טרוויסטי ואין
14 פסוק שהוא פסול וכו' וכו'. פה בהקשר הספציפי הזה לא רק שיש את החלק הזה של פסוק שהוא מבחינת אני
15 יכול להניח מונתסר עבאסי החלק שהוא חשוב או החלק שהוא משמעותי או החלק שהוא קריטי עבורו אלא יש
16 גם פרשנות על הפסוק הזה שהפרשנות מובאת שם למטה שמתחילה במילה (ערבית) וכו' וכו'.

17 עו"ד גולן רותם: כן.
18 העד, פרופ' מנדל: אחד הדברים הוא שאם אני צריך לתת את החוות הדעת שלי על הדגש שיש כאן בחלק הזה
19 ובזה זה על הסיפור של הבדל בין מאמין שהוא אמיתי לבין אחד שהאמונה שלו היא חלשה ושקרית ואני חושב
20 ששוב אני גם לא, פחות בקיא במתי מעלים פוסטים כאלה בוואטסאפ או לא אבל אני חושב שזה הנקודה שהייתה
21 חשובה לעבאסי או למי שהעלה את זה לראשונה להעלות. יש פה עכשיו רגע של מבחן יש עכשיו רגע של לא יודע
22 מה, דרמטי וברגע הזה נבחן מי האמונה שלו הולכת רק אחרי כוח וקרבות וניצחונות ולמי יש אמונה אמיתית
23 ועמוקה ככה אני מבין את זה בטח אם אני מסתכל על הפרשנות שנמצאת למטה.⁵²

24 ניתן לראות שפרופ' מנדל אינו מבהיר כיצד פסוק שנמצא בפרק העוסק בקרב באדר, אינו בעל משמעות
25 מלחמתית, אלא מבהיר שאין בקוראן פסוק שהוא בעל משמעות של טרור. מאליי מובן שפסוק אינו בעל
26 משמעות של טרור, אולם ההקשר הוא שקובע ואת זאת פרופ' מנדל כאמור, לא הבהיר.

169. אף על פי כן, פרופ' מנדל העיד ביחס לקשר לאירועי השביעי באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל:

31 "עו"ד גולן רותם: או-קיי אז קיימת אפשרות לשיטתך שיש קשר בין אירועי הדרום כפי שאתה מגדיר את האירוע
32 הזה לבין הציטוט הזה?

33 העד, פרופ' מנדל: ברור, חשוב רק להגיד לגבי אירוע דרום זה לא איזה חוסר כבוד חס וחלילה לנטבחים
34 ולנרצחים, כשמעלה אתר פסוק שקשור למלחמה בעזה כנראה שמנקודת המבט הסעודית עיקר הדגש לא
35 מושם על הרצח והטבח של 7 באוקטובר אלא על התגובה הישראלית שאחר כך דברים שבטח אפשר לראות
36 באלג'זירה ובתחנת טלוויזיה כמו אל ערבייה שהיא תחנה סעודית.⁵³

37 ובהמשך:

38 "העד, פרופ' מנדל: לא חלאס. שזה מזכיר לו את הפסוק שכתוב אלה שמתו למען אלוהים כאילו ימשיכו לחיות
39 לצידו וכו', וכו' זה בדיוק קולע לדברים שאמרתי פה שברגע שהישראלים רואים (ערבית) אלה שמגיעים מנקודת
40 מבט ביטחוניסטית, צבאית, מודיעינית יש ייקחו את זה רק לכיוון הזה.
41 עו"ד גולן רותם: או-קיי כלומר אתה אומר יש זה נשמע לי כמו פרשנות אפשרית?
42 העד, פרופ' מנדל: פרשנות צרה ישראלית מצמצמת שלא מבינה את ההקשר הרחב של הדברים.
43 עו"ד גולן רותם: או-קיי. עכשיו אז אני רוצה להפנות אותך, אני רוצה להפנות אותך בבקשה לפרסומים שאיתרנו
44 ברשתות של המשפט הזה, אני מפנה אותך בבקשה לעמודים אני בכתב ההגנה פשוט יותר נוח לי, לעמודים 46,

⁵¹ עמ' 55 לפרוטוקול למטה ועמ' 56.

⁵² עמ' 57 לפרוטוקול ש' 13-26, עמ' 58 ש' 13-28.

⁵³ עמ' 59 לפרוטוקול ש' 14-20.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

47, 48 שבשלושתם יש את הציטוט של המשפט הזה עם אלמנטים של טרור עם הציטוט הראשון. ואני מפנה אותך גם בחוות הדעת של מר עוזי רבי. העד, פרופ' מנדל: כן.

עו"ד גולן רותם: שגם הוא מציג את אותו ציטוט ברשתות תחת פרסומים של גדודי אל-קסאם של מבול אל-אקצא נכון מבול אל אקצא זה השם של החמאס לטבח של 7 באוקטובר? העד, פרופ' מנדל: נכון.

עו"ד גולן רותם: שומעים אותו? העד, פרופ' מנדל: כן, כן זה השם של מה שנקרא בחמאס המבצע שיצאו אליו ב-7 באוקטובר.

עו"ד גולן רותם: נכון אז אני מראה לך את אותם פרסומים ותסכים איתי שלאור הפרסומים האלה לפחות חלק מהחברה הערבית עושים דווקא קישור מאוד הדוק בין המשפט בין הפסוק הזה שגם עבאסי ציטט "הנהרגים במלחמה למען אלה הוא לעולם לא יוריד את מעשיהם לטמיון" לבין פעולת טרור.

העד, פרופ' מנדל: יש כאלה שעושים בפסוק הזה שימוש שהוא בהקשר של תמיכה בטרור כמו לדוגמה התמונה שאת רואה כאן זה לא ההקשר שעושה מונתסר עבאסי ע"י זה שהוא מביא פסוק, חצי מהפסוק ע"י זה שהוא מביא פרשנות שהיא קשורה ל- את הדגש היא שמה על הנושא הזה של אמונה אמיתית מול אמונה שקרית וזה מה שכתבתי גם בסוף חוות הדעת שלי שאני מרגיש שהוא מואשם פה על דברים שאחרים עשו.

עו"ד גולן רותם: אבל כלומר שלפני כמה דקות אתה אמרת לי שזאת פרשנות צבאית, ביטחוניסטית, ישראלית שעושה קישור הדוק ואוטומטי בין הדברים אז אני אומרת זאת לא רק פרשנות ישראלית אוטומטית צבאית וכו' זאת גם פרשנות של אנשים בחברה הערבית.

העד, פרופ' מנדל: לצד פרשנות אחרת. עו"ד גולן רותם: שזה מה שהם עשו.

העד, פרופ' מנדל: נכון לצד פרשנות אחרת.⁵⁴

כך שפרופ' מנדל אישר בעדותו שהפרשנות של הנתבעת אפשרית גם על ידי דוברי ערבית ושנאשים אחרים שפרסמו פרסומים אלה התייחסו אליהם בהקשר של תמיכה בטרור. הוא הגדיר פרשנות זו פרשנות צרה, ישראלית, מצמצמת שאינה מבינה את ההקשר הרחב של הדברים. יש לזכור שהתובע חי ועובד במדינת ישראל, אצל מעסיק ישראלי, שהפרשנות שלו היא פרשנות ישראלית וככל שהפרסום מופנה לכלל אנשי הקשר, כולל אלה שאינם דוברים ערבית, יש לקחת בחשבון שהפרשנות הזו תתקבל אצלם, על אחת כמה וכמה אם אצל דוברי ערבית פרשנות זו אפשרית. כשאדם מפרסם טקסט, עליו לקחת בחשבון כיצד הוא יתקבל אצל מי שרואה את הפרסום. בעיתוי בו בוצע הפרסום, הפרשנות של הנתבעת היתה לגיטימית.

170. מכלל האמור, הן מעדותו של התובע והן מעדותו של פרופ' מנדל עולה שקיים קשר ישיר בין פרסומי התובע למצב בו מצויה מדינת ישראל מאז אירועי השביעי באוקטובר. גם פרופ' מנדל אימת את ההקשר למרות שטען כאמור שמדובר בפרשנות צרה ומצומצמת, אולם לא בלתי אפשרית.

מר זאבי מטעם הנתבעת

171. יצוין כי מר זאבי, מי שעל יסוד תרגומו והסבריו החלה הנתבעת לבדוק את הדברים מול התובע, העיד בעדותו כי יש בפרסומים שפרסם התובע לאחר אירועי השביעי באוקטובר הקשר מלחמתי מובהק כנגד מדינת ישראל:

"עו"ד זרייק: ואם אני אתה, אתה עוד פעם תגיד לי מה השתמש חמאס ואם מה אני אגיד לך חוץ מחמאס יש עוד שני מיליארד מוסלמים שמתמשים בזה ללא ההקשר המלחמתי, החמאסי, הטרוריסטי אתה יודע על זה משהו? אתה בדקת את הנושא הזה?"

העד, מר זאבי: בכל פסוק בכל (לא ברור) אפשר בעצם להשתמש בכל מיני הקשרים. עו"ד זרייק: יפה מאוד עכשיו אתה מדבר לעניין.

⁵⁴ עמ' 60 לפרוטוקול שי' 2-35.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 העד, מר זאבי: זה ברור וספציפית אחרי אירועי 7 לאוקטובר בארץ ישראל עם 3 פוסטים שקוראים בעצם על-
2 פי הפוסט הראשון הזה למלחמה בכופרים באופן אקטיבי אין לי ספק שמדובר בציונים.⁵⁵
3

פרופ' רבי מטעם הנתבעת

4
5 172. פרופ' רבי, עומת עם כך שהפרסום הראשון משמש מוסלמים רבים לתכלית אחרת ממה שהנתבעת
6 מנסה לטעון כלפי התובע, פרופ' רבי שלל זאת בתשובתו:

7 " העד, פרופ' רבי: או-קיי בוא נגיד את זה כך והנה אני נותן אתגר שלדעתי קשה יהיה להתמודד איתו סליחה שאני
8 אומר את זה כך. אין פרשנות קוראן שלוקחת את הדבר הזה נותנת לו אופי שהוא לא מלחמתי ג'יהאדיסטי, הפרשנים
9 האלה יש להם כל כך הרבה פרשנויות שמדברות על הכרת האחר על אהבת האדם מי שהיה רוצה בסופו של דבר
10 לבוא ולעשות כאן משהו פילוסופי מוסרי או לדבר על משהו אלטרואיסטי היה בפירוש לוקח המון פסוקים אחרים
11 שקיימים בקוראן לא את הפסוק ואני אומר עכשיו שוב.⁵⁶

12 פרופ' רבי נשאל עוד מדוע בחוות דעתו הפנה לחלק הראשון של הפסוק הראשון שפרסם התובע, חלק שהתובע
13 בפועל לא פרסם, בטענה שמדובר בפסוק מלחמתי שמצדיק עריפת ראשים:

14 " כב' הש' ליבר: שנייה אתם מדברים אחד על השני. הוא אומר שהוא לא פרסם את זה, אז למה אתה מפרש איך
15 אתה מחבר את הדברים זה מה שהוא שואל אותך איך זה קשור למה שהוא פרסם?
16 העד, פרופ' רבי: אני אומר שוב, קודם כל מה שהוא פרסם כבר זה החצי השני של פסוק תנו לי רק להשלים את זה,
17 היחידי בקוראן שמדבר על הנושא הזה של להכות בצוואר לערוף ראשים.⁵⁷
18
19

ובהמשך:

20 "עו"ד זרייק: ואני אומר לך הבן-אדם מתון, הבן-אדם בכלל לא מתנהג כפי שאתה מתאר אותו ואתה בחוות הדעת
21 שלו אתה רוצה למנוע ממנו לחזור למקום העבודה זה בדיוק מה שאתה עושה.
22 העד, פרופ' רבי: אני ממש לא באמת ממש לא אתה יודע כמו ששאלת אותי בהתחלה.
23 עו"ד זרייק: אני לא יודע.
24

כב' הש' ליבר: אז הוא מסביר.

25 העד, פרופ' רבי: תן לי להגיד. אמרת לי שאני מכיר אותו ולא מכיר אותו, אין פה שום דבר אישי חס וחלילה ואני
26 גם מודע לכך שמדובר בדיני נפשות אבל את האמת צריך לומר, אני שוב חוזר זה הפרק הכי ג'יהאדיסטי בקוראן זה
27 הפרק שהדבר החשוב בו הוא בסופו של דבר אני לא רוצה להגיד אירועי 7 באוקטובר כי אני לא רוצה ללכת יותר
28 מזה אבל זה המקום היחידי שבו מדובר על לערוף ראשי כופרים ולשבות אותם בשבי ואיפה זה נמצא?
29 עו"ד זרייק: האם אתה מסכים פרופסור רבי.
30 העד, פרופ' רבי: 3 מילים לפני הדבר שצוטט.

31 עו"ד זרייק: פרופסור רבי האם אתה מסכים שלאורך כל ההיסטוריה האנושית תמיד השתמשו בספרי הקודש, זה
32 כולל התורה והברית החדשה ועשו פשעים תחת השם של הדת.
33 העד, פרופ' רבי: כן.

34 עו"ד זרייק: אתה מאשר את זה? אפילו הנצרות שהיא דת שכולה אהבה.
35 העד, פרופ' רבי: אני מאשר את זה.⁵⁸
36
37

ובהמשך:

⁵⁵ עמ' 167 לפרוטוקול ש' 36-35, עמ' 168 ש' 7-1.

⁵⁶ עמ' 116 לפרוטוקול ש' 30-24.

⁵⁷ עמ' 117 לפרוטוקול ש' 26-21.

⁵⁸ עמ' 118 לפרוטוקול ש' 21-3.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 "עו"ד זרייק: למה אתה חושב שהתובע שהוא מפרסם כל הזמן אני לא יודע אם אתה יודע את העובדה הזאת שהוא
 2 כל הזמן מפרנס פסוקים מהקוראן הוא צריך להימנע ללכת לבדוק כל מה שכתבו חמאס ולהימנע מלפרסם את זה?
 3 זו הגישה שלך?
 4 העד, פרופ' רבי: תראו בוא נגיד אני מבין את השאלה, עכשיו היא לא מוצגת בצורה נכונה אדם שבקיא באסלאם ואני
 5 מניח שמונתסר באמת מכיר את הדברים והוא איש דתי וחס וחלילה לי מלפגוע בחופש הדת שלו ובכל מה שהוא
 6 רוצה לעלות ולכתוב אבל מבחן אלקמוס זה הברירה והבחירה יש אוקיינוס שלם של פסוקים של מובאות שכל (לא
 7 ברור) וכל מוסלמי מן השורה מבין בדיוק את המשמעויות שלהם. לי אין ספק שבמבחן של לא יודע אם יש דבר כזה
 8 חוכמת המונים אבל תשימו לב שצירפנו לאותו פסוק בדיוק כמו שהוריד אותו מונתסר איך השיתוף הזה של חצי
 9 הפסוק ואת התפסיר הפרשנות של אל סעדי הלכנו ועשינו מחקר רשת ומה ראינו? שמונתסר הוא לא היחיד גם מי
 10 שבסופו של דבר עלו על הרכבת הזו וגם מי שהביאו את זה בעצמם עושים את זה בדיוק אחרי אירועי ה-7
 11 באוקטובר.⁵⁹

173. פרופ' רבי הסביר את משמעות הפרסומים של התובע לדעתו:

13 "העד, פרופ' רבי: זה ההסבר שלי בסדר שזה נכתב ברשת אתם צריכים להבין גם לדמיון את המצב הזה, אנחנו
 14 בימים שבו החברה היהודית נמצאת באיזשהו סוג של הלם, ברור לנו שאירועי ה-7 באוקטובר לא כל שכן אדם שחי
 15 בישראל מבין גם אם הוא לא יהודי מה פירוש הדברים במיוחד מי שבא בקשר יומיומי עם אוכלוסייה יהודית מבין
 16 את עומק הפגיעה. אם אדם שם בסופו של דבר אחרי ה-7 באוקטובר סטטוס כזה או פוסט כזה זה דבר שהוא מאוד-
 17 מאוד חמור משום שהמשמעות שלו בשפת הדקדוק הפנימי של מוסלמים זה משהו שאי אפשר להבין אותו אחרת
 18 ממה שאני אומר. עכשיו אני בטוח שמונתסר אלעבסי אולי הניח שלא יקראו את זה אנשים שמכירים את זה כשהם
 19 לא מוסלמים, אני מניח אני לא יודע ברור לכל ברור שהדבר הזה כמו שהוא שם בזמן שהוא שם יש לו משמעות
 20 מרחיקת לכת מחמירה מאוד וחבל שכן.⁶⁰

21 מחוות דעתו ועדותו של פרופ' רבי עולה כי מדובר בפרסומים מסיתים, יש להם הקשר ברור וודאי לאירועי
 22 השביעי באוקטובר, הן בשל תוכנם והן בשל העיתוי בו פורסמו.

מר קובי מטעם הנתבעת

174. גם המומחה הנוסף, מר קובי גרס שאופי הפרסומים אינו מותיר ספק שהם שנועדו להסית:

26 "העד, מר קובי: רוב המוסלמים בעולם הרוב המכריע אינו טרוריסט יש 2 מיליארד מוסלמים יש פקיסטניים ויש
 27 מלזים ויש אינדונזים ויש מכל העולם וגם אלבנים וגם בסין יש 20 מיליון מוסלמים.
 28 עו"ד זרייק: או-קיי והם גם אם הם היו מפרסמים את הפוסט הזה היית אומר עליהם תומכי חמאס?
 29 העד, מר קובי: אם הם היו מפרסמים הייתי אומר כן שהם תומכי חמאס בוודאי כי אני אומר לך.⁶¹

31 175. לסיכום עד כאן – גם מחוות דעת המומחים ועדויותיהם בפנינו עולה באופן מפורש כי הפרסומים
 32 קשורים לאירועי השביעי באוקטובר. גם פרופ' מנדל מטעם התובע הכיר באפשרות שיש קשר בין הפרסומים
 33 למצב בו שרויה מדינת ישראל מאז אירועי השביעי לאוקטובר ואישר שפרשנות הנתבעת שהפרסומים הם
 34 בהקשר של תמיכה בטרור היא אפשרית, כאשר כל יתר המומחים מטעם הנתבעת, שלושה במספר, העידו
 35 באופן חד משמעי שמדובר בפרסומים מסיתים כפי שעולה מתוכנם ומהעיתוי בהם פורסמו, שבוע לאחר
 36 אירועי השביעי באוקטובר.

⁵⁹ עמ' 119 לפרוטוקול ש' 13-25.

⁶⁰ עמ' 137 לפרוטוקול ש' 16-26.

⁶¹ עמ' 183 לפרוטוקול ש' 23-28.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

התובע לא הסכים להתחשב ברגשות עובדים אחרים

176. התובע בעדותו לא הסכים לקבל שיש מי שעשוי להיפגע מפרסומיו לאור עיתוי הפרסומים וכן לאור הפרשנות המופיעה מתחת לפרסום הראשון:

"עו"ד גולן רותם: אני רוצה לחדד לך כשכתוב "שהכופרים לעולם לא ינצחו במקום אחד עד שהמוסלמים ישמידו את אדמותיהם".

העד, מר עבאסי: סבבה.

עו"ד גולן רותם: אנחנו שבוע אחרי ה-7 באוקטובר "אבל תנו לנו לבחון את זה כדי שדרך הג'יהאד תתבסס", אף אחד לא יכול לחשוב שהמילים האלה הן לא קריאה לטרור?

העד, מר עבאסי: אז כן קודם כל אף אחד.

עו"ד גולן רותם: ב-14 לאוקטובר שבוע אחרי נכנסו.

העד, מר עבאסי: את יודעת מה.

עו"ד גולן רותם: מחבלים לתוך הקיבוצים והרגו אנשים ושרפו בתים, בשבוע הזה אף אחד בעולם לא יכול לחשוב שהפרשנות הזאת שאומרת "הכופרים ישמידו את אדמותיהם הירוקות", אף אחד בעולם לא יכול לחשוב שזה עידוד לטרור?

העד, מר עבאסי: קודם כל קודם אם את חושבת שזה היהודים כופרים את טועה, זה מתחיל מזה.

עו"ד גולן רותם: הבנתי.

העד, מר עבאסי: אנחנו באסלאם אנשי ספר עם יהודים ונוצרים אנשי ספר אף אחד לא אומר עליהם כופרים גם אם המוסלמי בא וקורא את זה הוא לא יבין שמדובר ביהודים חד משמעית אף אחד לא חולק.

כב' הש' ליבר: תשיב לשאלה שלה בבקשה היא שאלה אם בעיתוי הזה.

העד, מר עבאסי: אחרי, קודם כל.

כב' הש' ליבר: הפרשנות לא יכולה להיחשב כסוג של הסתה זאת השאלה.

העד, מר עבאסי: לא קודם כל קודם כל אני אמרתי ואני אמרתי אני לא הסתכלתי על הפרשנות, הפרשנות הסטטוס וואטסאפ של שתי שניות אף אחד לא היה מספיק לקרוא את זה אפילו חשבתי אם לא הייתי חושב שיש פרשנות כן ויש בה את כל מיני פירוט לא הייתי מעלה את זה כי זה היה אז אנשים לא יספיקו המסר שלי מביא את הכאב של האנשים שאז נהרגים חפים מפשע משני הצדדים. אז עוד פעם גם את המילה שמה ג'יהאד אף אחד לא יבוא יגיד מי טען ולא יבוא יגיד שזה ג'יהאד זה לוחמה כי הג'יהאד יש לו כל מיני משמעויות מביניהם זה לקבל את דברי האל ולסבול לסבול עד שהאלוהים יחליט אחרת.

עו"ד גולן רותם: ציינת איפשהו באיזשהו שלב לחברים שלך חברים פרסמתי את הפרסום הזה אני מצטער לא התכוונתי לכל החלק הזה שכתוב בפרשנות?

העד, מר עבאסי: נשבע ברוחי ואני אדם מאמין כל החברה הערבית אצלי כל אחד חברים משפחות כולם ראו אמרו בוושה וחרפה לכללית הנדסה ואני אומר את זה.

עו"ד גולן רותם: הבנתי אבל שאלתי אותך שאלה אחרת.

העד, מר עבאסי: כי אין פה כלום.

עו"ד גולן רותם: האם.

העד, מר עבאסי: אין פה כלום.

עו"ד גולן רותם: אם באיזשהו שלב פרסמת לחברים שלך ואמרת סליחה שפרסמתי את החלק הזה אני מבין שזה יכול למישהו באוזניים המאוד מעוותות היהודיות הלוחמניות הצבאיות מה שזה לא יהיה להישמע כהסתה לטרור אני מתנצל על זה פרסמת כזה דבר?

העד, מר עבאסי: לעולם לא היה כזה דבר.

עו"ד גולן רותם: לא.

העד, מר עבאסי: 1. 2, לא הייתי מתנצל על דברי קוראן, קוראן לא מתנצלים עליו ולא מתביישים.⁶²

177. בהמשך לכך התובע נשאל האם כאשר בשיחה עם קצין הביטחון מר שני, עלה שיש מי שיכול להיפגע מהפרסומים בעת הזו, לא סבר להתנצל על פגיעה ברגשות האחר, השיב כי רק אנשי בטחון רואים בפרסומיו הסתה וכן פירט:

⁶² עמ' 43 לפרוטוקול שי' 11-35, עמ' 44 לפרוטוקול שי' 17-1.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 "העד, מר עבאסי: בשום פנים ואופן לא מתנצל על דברי אל, זה אלה, זה דברי קוראן בשום פנים ואופן לא מתנצל
 2 עליהם. אבל כן אני שאני לפני שאני מעלה אני יודע שיש לי חברים יהודים וראו את זה ולא הייתי חס וחלילה
 3 אם הייתי מרגיש שזה פוגע לא הייתי מעלה. אגב יש לי אפשרות גם לסנן את זה יכולתי גם לעשות את זה ולא
 4 עשיתי כי אני מרגיש ואני יודע שאין פה כלום אני לא נכנס לפוליטיקה אני אדם לעולם לא דיבר על פוליטיקה
 5 ולעולם לא נכנס לזה מה לי ולדבר הזה? כל מה שעשיתי הוא הבעת סולידריות."⁶³

6 178. הנתבעת נתנה משקל לכך שהתובע בחר שלא להתנצל על הפרסומים, כפי שעלה מעדותה של גב' גינת:

7 "העדה, גב' גינת: אנחנו מדברים על התנצלות אם פגעתי ברגשותיהם של מי מעובדי החברה אז אני לא שמעתי
 8 את זה לא בזמן השימוע אני גם לא שמעתי את זה היום ולו זה היה נאמר אולי היינו במקום אחר אולי אני לא
 9 יודעת אבל הוא לא עשה את זה עד היום כלומר מה שהוא אמר הוא שלם איתו, מה שהוא פרסם סליחה הוא
 10 שלם איתו זה לא משנה לו מה הסביבה חושבת לא משנה לו העיתוי לא והוא גם אומר שזה קשור למלחמה
 11 שפרצה ב-7 בנובמבר לאוקטובר סליחה.
 12 עו"ד זרייק: ואם הוא.

13 העדה, גב' גינת: ולנתק את זה, זה לא תמים זה אפילו זה לזלזל באינטליגנציה ובטח לא לכבד את רגשותיהם
 14 של העובדים."⁶⁴

15
 16 לבסוף גם לאחר שהתובע הבין בעקבות השיחה עם מר שני וכן בשימוע שקיימת אפשרות שיש מי שעשוי
 17 להיפגע מפרסומיו בעת רגישה זו, בחר שלא להתנצל ולכן ניתן להבין את משבר האמון שנוצר בין הנתבעת
 18 לתובע, שאין לו כל קשר לתפקודו המקצועי של התובע.

19
 20 179. **סיכום עד כאן** – איננו מקבלים את טענת התובע כי לא הסכים להתנצל על הפרסומים שכן לטעמו
 21 מדובר בדברי ספר הקודש שלו עליו אין מקום להתנצל. ראינו שהפרשנות של הפרסומים יכולה להיות
 22 כזאת המקושרת להבעת אהדה לטרור ואף ארגונים העוינים את מדינת ישראל משתמשים בפסוקים
 23 הללו לצורך כך. בנסיבות האלה, כאשר עובד מפרסם פרסומים בעיתוי כה רגיש היכולים להתפרש
 24 כעידוד של מעשים כנגד המדינה, נכון שהמעסיק יבחן את הדברים ואף ראוי שהעובד שלטענתו לא
 25 התכוון להסית או להעביר מסר שיש בו פגיעה כלשהי, יבין שיש מי שמתמש בפרסומים הללו לצורך
 26 הסתה, ומאחר והפרסום נועד כדי להעביר מסר, ככל שיש אפשרות שהועבר מסר שגוי שלא על דעת
 27 התובע, יש מקום לקחת זאת בחשבון ולהביע התנצלות על האפשרות לפגיעה ברגשות האחר, וודאי
 28 בעיתוי בו בוצע הפרסום.

פיטורי התובע לא היו בניגוד להוראות ההסכם הקיבוצי

31
 32 180. בסעיף 118 להסכם הקיבוצי החל בנתבעת, נקבעה דרך פיטוריו של עובד ואילו בסעיף 119 נקבע כי
 33 ככל שהוועד או ההסתדרות מתנגדים לפיטורים, על הנתבעת לערוך עמם משא ומתן ביחס לכך. התובע
 34 טען כי הוועד היה בגדר נעלם בהליך פיטוריו. יחד עם זאת, בעדותו הודה שאילו הוועד היה מתנגד, הוא

⁶³ עמ' 44 לפרוטוקול ש' 35-36, עמ' 45 לפרוטוקול ש' 1-5.

⁶⁴ עמ' 99 לפרוטוקול ש' 13-5.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

1 לא היה מפוטר – משמע אינו מקבל זאת, אך מכיר בכך שהוועד לא התנגד פיטוריו, כך שלא מדובר
2 בהפרת הוראות ההסכם הקיבוצי:

3 "עו"ד גולן רותם: הבנתי. נכון שבישיבה נכח גם נציג של וועד העובדים?

4 העד, מר עבאסי: כן.

5 עו"ד גולן רותם: כן.

6 העד, מר עבאסי: אבל לא קיבלתי גם את העמדה שלו, מה הוא אמר מה היה בינו לבין ההנהלה על התמיכה שלו
7 בי, אני לא יודע מה איך זה איך הדברים התגלגלו שמה, איך נסגרו עם ההנהלה ככה שזה הוועד לא מדבר
8 אלי ולא שומע את עמדתו ולא כלום ומחליט בינו לבין ההנהלה מה המסמך שהיה בינו לבין ההנהלה זה שהחליטו
9 בסוף כן לפטר אותי והסכים להחלטה הזאת.

10 עו"ד גולן רותם: או-קיי אתה יודע אבל שהוא הסכים נכון?

11 העד, מר עבאסי: אני לא יודע שהוא הסכים.

12 עו"ד גולן רותם: אתה לא יודע?

13 העד, מר עבאסי: איך אני יודע שהוא הסכים? זה שפוטרתי אם לא אז לא הייתי מפוטר אם הוא היה מתנגד.⁶⁵

14
15 התובע לא זימן לעדות מי מהוועד כדי לאשש את גרסתו בתצהירו שהוועד קיבל הנחיה מההנהלה שלא
16 להתערב בפיטוריו ומחקירתו כמפורט לעיל עולה כי הוא מודע לכך שהוועד הסכים לפיטוריו. כך שלא
17 ניתן לומר שמדובר בפיטורים בניגוד להוראות ההסכם הקיבוצי.

18 הנתבעת התנהלה כפי שמצופה ממעסיק סביר לאחר קבלת תלונות על הפרסומים

19 181. בסופו של יום, מצאנו שהתנהלות הנתבעת היתה תקינה, החל מבחינת הפרסומים וכלה בהליך סיום
20 העסקתו של התובע. בזמן אמת, וכשבוע לאחר אירועי השביעי באוקטובר, פרסומי התובע נחזו לבעלי
21 משמעות שיש בה ממד של הסתה. הנתבעת קיבלה פרשנות ממר זאבי ופנתה לקבל את הסברי התובע. התובע
22 לא נתן הסבר קוהרנטי ושלם לכל הפרסומים, נמנע מלפרש את הפרשנות מתחת לפסוק הראשון בתחילה,
23 כשהופנה לכך בשימוע בחר שלא לפרט ביחס למילה ג'יהאד ומשמעותה, אליה התייחס באריכות בהליך זה.

24
25 182. כשפנה לקבלת סעד זמני מבית הדין, פנתה הנתבעת וקיבלה חוות דעת ממר קובי, בכיר לשעבר
26 בשב"כ, שאשררה את החלטתה כי יש בפרסומי התובע, וודאי שלושתם יחד בעת הזו, ממד של הסתה כנגד
27 מדינת ישראל. משהמציא התובע את חוות דעתו של פרופ' מנדל בה נטען כי לפרשנות בשפה העברית תמיד
28 תהיה נטייה ביטחונית, פנתה הנתבעת לקבל חוות דעת נוספת מאיש אקדמיה שאינו מתחום הביטחון –
29 פרופ' רבי. חוות דעתו היתה חמורה לא פחות והפנתה לכך שהפסוק הראשון הוא למעשה חצי שני של פסוק
30 שחלקו הראשון הוא בעל משמעות קיצונית אף יותר.

31
32 183. כל המומחים בתיק, מטעם שני הצדדים, הסכימו שהפרסום הראשון לקוח מפרק שעוסק במלחמה.
33 המילה 'מלחמה' מופיעה בפסוק. בפרשנות מתחת לפסוק מופיעה המילה 'ג'יהאד'. בעיתוי הפרסום, שבוע
34 לאחר אירועי השביעי באוקטובר, מועלה פסוק המדבר על מלחמה בשם האל שבוחן את מאמיניו ובפרשנות
35 מופיעה המילה ג'יהאד. אף התובע תרגם חלק מהפרשנות בשימוע בה כתוב "עד שהמוסלמים ישמידו את
36 אדמותיהם". לאור האמור ניתן להבין את החשש מהמפורט בפרסומים ולא ניתן לנתק את הפרסום
37 מהמציאות במדינה, פרסומים שבוצעו כשבוע לאחר פלישת מחבלי החמאס ליישובי הדרום.

⁶⁵ עמ' 52 לפרוטוקול ש' 16-4.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

- 1 184. התנהלות התובע כאמור, עת לא הבהיר באופן ישיר את המסר שביקש להעביר ולא תרגם את
2 הפרסומים במלואם אלא צריך היה לחזור ולשאול אותו כדי לקבל תשובות, תרם לכך שהנתבעת לא שוכנעה
3 שאין ממש בחוות הדעת הראשונית שקיבלה. כמו כן, בנסיבות העניין, לא מצאנו פגם בכך שמקצועיותו של
4 התובע, קשריו החברתיים הטובים והעובדה שהפרסומים תקפים רק ל-24 שעות לא הכריעו את הכף
5 בהחלטת הנתבעת. הנתבעת שקלה שיקולים אלה והגיעה להחלטה מנומקת לפיה יש לסיים את העסקתו של
6 התובע, לנוכח חומרת המסר המועבר בפרסומיו.
- 7
8 185. לעובד זכות לחופש פולחן, חופש ביטוי, חופש דת. יחד עם זאת, למעסיק יש זכות שלא לקבל
9 פרסומים של עובד שיש בהם הסתה ופגיעה ברגשות העובדים האחרים. לאור כלל המפורט לעיל, לא מצאנו
10 שהנתבעת הפעילה את הפררוגטיבה הניהולית שלה באופן לקוי, לא מצאנו שהחלטתה נגועה בשיקולים זרים
11 ולאור תוכן הפרסומים ועיתוי הפרסומים, הרי שהחלטתה מצויה במתחם הסבירות, ועל כן יש להותירה על
12 כנה.
- 13
14 186. באשר לטענת התובע כי לא הועבר לו הדו"ח של מר שני ותמלול השיחה עמו קודם לשיבת השימוע
15 ומדובר במסמכים מהותיים שהמעסיק נדרש להעביר לעובד אף אם אינו מבקש אותם וכן ביחס לטענה
16 שהנתבעת לא הותירה לו זמן להיערך לשימוע - נציין כי מדובר בטענות כבושות שהועלו אך לאחר שהתקבלה
17 ההחלטה בעניינו של התובע, על כן משקלן נמוך. ככל שהתובע סבר שנדרש לו זמן נוסף או מסמכים, היה
18 עליו לפנות לנתבעת או לכל הפחות לומר את הדברים במהלך השימוע, אולם התובע לא עשה כן. נכון היה
19 שהמסמכים הללו יהיו בידי קודם לשימוע אולם עיקר המפורט בדו"ח של מר שני פורט במכתב הזימון
20 לשימוע. לאור כלל האמור לא מצאנו באי המצאת המסמכים לתובע פגם שיש בו כדי להביא לבטלות החלטת
21 הנתבעת.
- 22
23 187. כמו כן, לא מצאנו שהתובע הוכיח שלא היה במעשיו כדי להביא לסיום העסקתו, ועל כן הנטל
24 להוכיח כי היתה הפליה מצד הנתבעת נותר על כתפיו ולא מצאנו כי התובע הרים נטל זה. כפי שפירטנו לעיל,
25 דווקא התנהלותו המתחמקת של התובע היה בה כדי להגביר את החשד אצל הנתבעת שיש לו מה להסתיר,
26 ומחוות הדעת המצויות בתיק עולה קשר ישיר למצב במדינה. לעובד מותר להביע סולידריות עם הצד שנפגע
27 וזכותו להזדהות עם כל צד כראות עיניו והבנתו. הבעייתיות בהתנהלות התובע היא בפרסום האמור, פרסום
28 שאין בו רק הבעת סולידריות אלא מופיעה בו פרשנות הקוראת למלחמת דת של מאמינים. התובע כלל לא
29 הסביר מה מטרת הפרסום השני המדבר על העושה שהאל ינחית עליו מכה עזה למעט אמירה כללית שמדובר
30 בדברי דת שהוא נוהג לפרסם. כאשר מדינת ישראל מצויה במלחמה לאחר שבר גדול בשל אירועי השביעי
31 באוקטובר, רצף פרסומים העוסק במלחמת דת והנחתת מכה על העושה כאשר הפרסומים מבוצעים גם
32 לאוכלוסייה שאינה דוברת ערבית, ובאחד הפרסומים מופיעים צבעים שנחזים להיות צבעי דגל פלסטין, לא
33 ניתן לנתק את כלל ההקשרים הללו מהפרסומים שביצע התובע וכיצד הם יכולים להתפרש אצל מי שצופה
34 בהם.
- 35
36
37

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 66739-11-23

30 אפריל 2024

אין מקום להורות על החזרת התובע לעבודה

188. לאור האמור, תביעתו של התובע להחזרה לעבודה נדחית. מצאנו שההליך כלפי התובע נוהל באופן תקין על ידי הנתבעת, ועל כן גם לא מצאנו שיש מקום לפסוק לתובע פיצוי כספי. עוד נציין כי אכן, כפי שטענה הנתבעת, התובע זנח סעד זה בסיכומיו ועל כן, ממילא לא ניתן היה לפסוק סעד זה לזכותו.

אין מקום לפסוק לתובע פיצוי כלשהו

189. כך גם ביחס לפיצוי שנתבע בגין הפרת חובת תום הלב, עגמת נפש ומכוח חוק איסור לשון הרע. משלא מצאנו פגם בהליך פיטוריו של התובע, או התנהלות חסרת תום לב מצד הנתבעת, התביעה ביחס לכך נדחית.

190. באשר לפיצוי מכוח חוק איסור לשון הרע – ראשית, התובע לא הצביע על פרסום מוגדר במקום ובזמן ולא הפנה לאוכלוסייה שנחשפה אליו. הטענה שטענות הנתבעת "יצאו לרחוב", אינה מספקת. שנית, לא הוכח שהנתבעת פרסמה דבר ביחס לתובע, כל שעשתה היה בדיקת הפרסומים וזימון לשימוע, כאשר כלל המסמכים בעניין ממוענים לגורמים הרלוונטיים בלבד, והתובע לא טען אחרת. משלא הוכח פרסום כלשהו או תוכנו, גם התביעה ברכיב זה נדחית.

סוף דבר

191. על יסוד כלל המפורט לעיל, תביעת התובע נדחית במלואה.

192. התובע יישא בהוצאות הנתבעת בסך 2,500 ₪ ובשכ"ט עורכי דינה בסך 12,500 ₪.

193. זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 30 ימים מקבלת פסק הדין אצל הצד המבקש לעשות כן.

ניתן היום, כ"ב ניסן תשפ"ד, (30 אפריל 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מר דב פסט,

קארין ליבר ליון,

גב' אמירה שניצר,

נציג ציבור מעסיקים

שופטת

נציגת ציבור עובדים

27